

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391 Budapest 62. Pf. 211

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: Vj/84/2013.

Iktatószám: Vj/84-1289/2013.

Betekinthető!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a(z)

- dr. F. P. ügyvéd által képviselt **Növényvédőszer-és Műtrágya Kereskedők Szakmai Egyesülete** (8970 Zalaszentgrót, Batthyány u. 36.),
- Hetényi Ügyvédi Iroda által képviselt **Növényvédőszer-gyártók és Importőrök Szövetsége Egyesülete** (1043 Budapest, Csányi László u. 34.),
- Szecskey Ügyvédi Iroda által képviselt **Adama Hungary Zártkörűen Működő Részvénytársaság** (1138 Budapest, Madarász Viktor utca 47-49.),
- Imre Ügyvédi Iroda által képviselt **AGRO CENTRÁL Kereskedelmi Betéti Társaság** (7400 Kaposvár, Hegyalja u 45.),
- Varga és Nagy-György Ügyvédi Iroda által képviselt **AGRO-MAKÓ Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság** (6900 Makó, Aradi utca 121.),
- Kiskunlacházi Ügyvédi Iroda által képviselt **AGRO MULTISECTOR Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság** (1239 Budapest, Ócsai út 6.),
- S. Gy. Ügyvédi Iroda által képviselt **Agroforrás Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság** (2314 Halásztelek, Erzsébet u 20.),
- Tömör Zoltán ügyvezető által képviselt **Agrokémia Mezőgazdasági Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság** (8127 Aba, Vasútállomás 0556/6.),
- dr. F. P. ügyvéd által képviselt **AGROKER HOLDING Kereskedelmi Zártkörűen Működő Részvénytársaság** (4400 Nyíregyháza, Kinizsi u. 2.),
- Oppenheim Ügyvédi Iroda által képviselt **Alisca Agrárház 2010 Korlátolt Felelősségű Társaság** (7100 Szekszárd, Wopfing utca 8.),
- Jalsovszky Ügyvédi Iroda és a Dr. B. B. Ügyvédi Iroda által képviselt **Anthera Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság** (6033 Városföld, Béke u. 48.),
- Lakatos, Köves és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt **Arysta LifeScience Magyarország Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság** (1036 Budapest, Lajos utca 66. A. ép. 2. em.),
- Lakatos, Köves és Társai Ügyvédi Iroda, a Dr. R. E. Ügyvédi Iroda (értesítési cím: Lakatos, Köves és Társai Ügyvédi Iroda) és a Dr. M. Á. Ügyvédi Iroda (értesítési cím: Lakatos, Köves és Társai Ügyvédi Iroda) által képviselt **Bayer Hungária Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság** (1123 Budapest, Alkotás u. 50.),
- Nagy és Trócsányi Ügyvédi Iroda által képviselt **BASF Hungária Vegyiáru és Kiegészítő Termék, Berendezés- és Szolgáltatás Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság** (1132 Budapest, Váci út 30.),
- dr. F. P. ügyvéd és a Jalsovszky Ügyvédi Iroda és a Dr. B. B. Ügyvédi Iroda által képviselt **BAKI AGROCENTRUM Kereskedelmi, Szolgáltató és Szaktanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaság** (8945 Bak, Válicka u. 8.),
- Dr. B. K. Ügyvédi Iroda által képviselt **Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft.** (2942 Nagyigmánd, Burgert Róbert Agrár-Ipari park, 03/25 hrsz.),
- dr. B. I. ügyvéd által képviselt **"BO-TI" Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság** (5555 Hunya, Rákóczi u. 55-57.),

- Lengyel Allen & Overy Ügyvédi Iroda által képviselt **Cheminova Magyarország Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság** (1027 Budapest, Ganz u. 16. 2. em.),
- dr. F. P. ügyvéd által képviselt **CHEMICAL-SEED Mezőgazdasági, Beszerző, Értékesítő, Fejlesztő, Szolgáltató, Export-Import Korlátolt Felelősségű Társaság** (4002 Debrecen, Balmazújvárosi út 10.),
- Lengyel Allen & Overy Ügyvédi Iroda által képviselt **ARYSTA LIFESCIENCE GREAT BRITAIN LIMITED Magyarországi Fióktelepe** (korábbi nevén Chemtura Europe Ltd. Magyarországi Fióktelepe, 1036 Budapest, Lajos utca 66.),
- Lengyel Allen & Overy Ügyvédi Iroda által képviselt **ARYSTA LIFESCIENCE GREAT BRITAIN LIMITED** (4th floor Saltire Court 20 Castle Terrace Edinburgh EH1 2EN, Egyesült Királyság., levelezési cím: 245 Freight Street Waterbury, CT. 06702, Egyesült Államok),
- Kálmán, Szilasi, Sárközy és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt **Devecseri Agrokémiai Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság** (8460 Devecser, Vasut u. 37.),
- Ormai és Társai CMS Cameron McKenna LLP Ügyvédi Iroda által képviselt **Dow AgroSciences Hungary Növényvédőszer Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság** (1016 Budapest, Hegyalja u. 7-13.),
- dr. F. P. ügyvéd által képviselt **Dr. Szabó Agrokémiai Korlátolt Felelősségű Társaság** (8790 Zalaszentgrót, Battyhány Lajos utca 36.),
- Réczicza Dentons Europe LLP Ügyvédi Iroda által képviselt **DuPont Magyarország Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság** (2040 Budaörs, Neumann János u. 1.),
- Dr. Mórocz Ügyvédi Iroda által képviselt **„Farmmix” Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság** (4220 Hajdúböszörmény, Ipartelep utca 20.),
- Jalsovszky Ügyvédi Iroda és a Dr. B. B. Ügyvédi Iroda által képviselt **FARMKER Mezőgazdasági Termelő, Kereskedő Szolgáltató és Szaktanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaság** (2890 Tata, Nyírfa u 31.),
- Várszegi Erika ügyvezető által képviselt **FERTILIA Agrokémiai és Logisztikai Korlátolt Felelősségű Társaság** (8130 Enying, Kossuth major),
- T. P. vezérigazgató által képviselt **Győri AGROKER Mezőgazdasági Termelőeszköz Kereskedelmi Zártkörűen Működő Részvénytársaság** (9028 Győr, Külső Veszprémi u. 10-12.),
- Oppenheim Ügyvédi Iroda által képviselt **Hőgyésvi Agrokémiai Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.** (7192 Szakály, Bartók B. u. 500.),
- Sz. J. A. vezérigazgató által képviselt **IKR Kereskedelmi Zártkörűen Működő Részvénytársaság** (2943 Bábolna, IKR park),
- dr. F. P. ügyvéd által képviselt **„JELI 2000” Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság** (6078 Jakabszállás, II. kerület 18/c.),
- Sipőcz András ügyvezető által képviselt **Kajári AGROFOR Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság** (8164 Balatonfőkajár, Ady E.u.1.),
- Oppenheim Ügyvédi Iroda által képviselt **KITE Mezőgazdasági Szolgáltató és Kereskedelmi Zártkörűen Működő Részvénytársaság** (4181 Nádudvar, Bem József u. 1.),
- Andrékó Kinstellar Ügyvédi Iroda és a Vörös Ügyvédi Iroda által képviselt **Kwizda Agro Hungary Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság** (1138 Budapest, Váci út 135-139. A. ép. 5. em.),
- Ladányi Sándor és Ladányi Sándorné ügyvezetők által képviselt **LASA Agrokultúra Korlátolt Felelősségű Társaság** (5200 Törökszentmiklós, Deák Ferenc utca 189.),
- dr. F. P. ügyvéd által képviselt **MEDOSZ KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ TÁRSASÁG** (1054 Budapest, Kálmán Imre utca 1.),
- Hegymegi-Barakonyi és Társa Ügyvédi Iroda által képviselt **MONSANTO Hungária Korlátolt Felelősségű Társaság** (1133 Budapest, Váci út 96-98.),
- Dr. M. R. Ügyvédi Iroda által képviselt **Novochem Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság** (1089 Budapest, Orczy út 6. levelezési cím: 1464 Budapest, Pf. 1403),
- Partos és Noblet Ügyvédi Iroda együttműködésben a Hogan Lowells LLP-vel által képviselt **Nufarm Hungária Kft.** (1118 Budapest, Dayka Gábor utca 3.),
- Gluchman Gábor ügyvezető által képviselt **NYIRSÉGI-AGROFOCUS Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság** (4431 Nyíregyháza, Erdőalja u. 21.),

- Mártha Géza ügyvezető által képviselt **PESTICID Nagykereskedelmi és Szolgáltató Kft.** (3300 Eger, Kistályai út 18.),
- Ormai és Társai CMS Cameron McKenna LLP Ügyvédi Iroda által képviselt **SUMI AGRO HUNGARY Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság** (1016 Budapest, Zsolt u 4.),
- V. J. T. és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt **Syngenta Magyarország Korlátolt Felelősségű Társaság** (1117 Budapest, Alíz u. 2.),
- "HUBERTUS" Pénzügyi Gazdasági Tanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaság (7635 Pécs, Fácán dűlő 4/B.) felszámoló által képviselt **Szekszárdi NÖVÉNY Fejlesztő, Kereskedő, Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság "felszámolás alatt"** (7100 Szekszárd, Bródy Sándor utca 52/b.),
- V. P. igazgató által képviselt **Tolnai Agrokémiai Egyesülés** (7131 Mőzs, Palánki u. 5.),
- Juhász és Csvila Ügyvédi Iroda által képviselt **XANTHIUM Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság** (6200 Kiskőrös, külterület hrsz 0160/26.),
- Bíró és Vári Kovács Ügyvédi Iroda által képviselt **VIRÁG-CHEM Kereskedelmi, Termelő és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság** (8000 Székesfehérvár, Károly János utca 26.),
- Csaba György ügyvezető által képviselt **ZOUNOK Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság** (5000 Szolnok, Fék utca 2.) és az
- Adamov Ügyvédi Iroda által képviselt **"343" Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság** (3300 Eger, Király utca 3. fszt. 1-2.)

eljárás alá vont vállalkozásokkal szemben gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalmának feltételezett megsértése miatt indult versenyfelügyeleti eljárásban, tárgyalást követően meghozta az alábbi

v é g z é s t .

Az eljáró versenytanács az eljárást megszünteti.

A végzéssel szemben a közléstől számított 8 napon belül a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtott vagy ajánlott küldeményként postára adott, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett jogorvoslati kérelemmel lehet élni.

Indokolás

I.

Az eljárás megindításának körülményei

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2013. december 19-én versenyfelügyeleti eljárást indított a Növényvédőszer- és Műtrágya Kereskedők Szakmai Egyesülete, a Bayer Hungária Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság, a BASF Hungária Vegyiáru és Kiegészítő Termék, Berendezés- és Szolgáltatás Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság, a Syngenta Növényvédelmi Korlátolt Felelősségű Társaság, az Arysta LifeScience Magyarország Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság, a Cheminova Magyarország Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság, a Chemtura Europe Ltd. Magyarországi Fióktelepe, a Dow AgroSciences Hungary Növényvédőszer Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság, a DuPont Magyarország Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság, a Makhteshim Agan Hungary Kereskedelmi Zártkörűen Működő Részvénytársaság, a Kwizda Agro Hungary Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság, a MONSANTO Hungária Korlátolt Felelősségű Társaság, a Nufarm Hungária Kft., a SUMI AGRO HUNGARY Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság, a Högyészi Agrokémiai Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., az AGRO MULTISECTOR Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság, az Alisca Agrárház 2010 Korlátolt Felelősségű Társaság, a KITE Mezőgazdasági Szolgáltató és Kereskedelmi Zártkörűen Működő Részvénytársaság, a LASA Agrokultúra Korlátolt Felelősségű Társaság, a Dr. Szabó Agrokémiai Korlátolt Felelősségű Társaság, és az IKR Kereskedelmi Zártkörűen Működő Részvénytársaság ellen.
2. A vizsgálatot elrendelő, a versenyfelügyeleti eljárást megindító, Vj/84-2/2013. sz. végzés indokolása szerint a GVH észlelte, hogy valószínűsíthetően az eljárás alá vont növényvédőszer-kereskedő vállalkozások, a Növényvédőszer- és Műtrágya Kereskedők Szakmai Egyesülete (a továbbiakban: NMKSZE) kereteit is felhasználva, 2008-tól kezdődően arra törekedtek, hogy a beszerzési és értékesítési feltételek egységesítésével a piacot egymás között felosszák, és az árakat egyeztessék. Az eljárás alá vont növényvédőszer- vagy azt importáló vállalkozások, az NMKSZE kezdeményezésére valószínűsíthetően részt vettek a növényvédőszer-kereskedő vállalkozások egyeztetett piaci magatartásában, így például a promóciós célú ingyenes termékminták piacról való kivezetésében. Az eljárás alá vont vállalkozások e magatartásukkal a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 11. §-a (2) bekezdésének a) és d) pontjaiban foglalt tényállás megvalósításával valószínűsíthetően megsértették a Tpv. 11. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat.
3. A versenyfelügyeleti eljárás a Tpv. 65/A. §-ának (1) bekezdése szerinti, a Dr. Szabó Agrokémiai Korlátolt Felelősségű Társaság eljárás alá vont vállalkozás székhelyén, a LASA Agrokultúra Korlátolt Felelősségű Társaság eljárás alá vont vállalkozás székhelyén, a Högyészi Agrokémiai Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. eljárás alá vont vállalkozás székhelyén, a KITE Mezőgazdasági Szolgáltató és Kereskedelmi Zártkörűen Működő Részvénytársaság eljárás alá vont vállalkozás székhelyén, az AGRO MULTISECTOR Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság eljárás alá vont vállalkozás székhelyén valamint egyes eljárás alá vont vállalkozások részvételével a Nemzeti Élelmiszer-biztonsági Hivatal, Budapest XI. kerület Budaörsi út 141-145.) sz. alatt található székházának 307-es tárgyalójában megtartott szakmai összejövetel helyszínén foganatosított vizsgálati cselekménnyel kezdődött. A vizsgálati cselekményt a Fővárosi Törvényszék a 2.Kpk.46.400/2013/3. sz. végzésével engedélyezte.
4. A GVH 2014. április 9-én, Vj/84-128/2013. sz. végzésével az eljárásba bevonta a Növényvédőszer-gyártók és Importőrök Szövetsége Egyesületet (a továbbiakban: NSZ), mivel a versenyfelügyeleti eljárás megindítását követően észlelte, hogy az NSZ az NMKSZE kezdeményezésére valószínűsíthetően részt vett az eljárás alá vont vállalkozások egyeztetett piaci magatartásának kialakításában azáltal, hogy valószínűsíthetően az NSZ is hozott döntéseket az NMKSZE által meghozott ajánlások részbeni elfogadásáról és betartatásáról.

5. A GVH 2014. július 25-én, Vj/84-147/2013. sz. végzésével az eljárásba bevonta a következő vállalkozásokat: "343" Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság, Agroforrás Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság, Agrokémiai Korlátolt Felelősségű Társaság, AGROKER HOLDING Kereskedelmi Zártkörűen Működő Részvénytársaság, Anthera Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság, a BAKI AGROCENTRUM Kereskedelmi, Szolgáltató és Szaktanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaság, Bólyi Agrokémiai Korlátolt Felelősségű Társaság, a "BO-TI" Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság, CHEMICAL-SEED Mezőgazdasági, Beszerző, Értékesítő, Fejlesztő, Szolgáltató, Export-Import Korlátolt Felelősségű Társaság, Devecseri Agrokémiai Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság, Farmmix Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság, FARMKER Mezőgazdasági Termelő, Kereskedő Szolgáltató és Szaktanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaság, FERTILIA Agrokémiai és Logisztikai Korlátolt Felelősségű Társaság, Győri AGROKER Mezőgazdasági Termelőeszköz Kereskedelmi Zártkörűen Működő Részvénytársaság, JELI 2000" Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság, MEDOSZ KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ TÁRSASÁG, NYIRSÉGI-AGROFOCUS Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság, PESTICID Nagykereskedelmi és Szolgáltató Kft, Szekszárdi NÖVÉNY Fejlesztő, Kereskedő, Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság "felszámolás alatt", Sziget-Chem Agrokémiai Korlátolt Felelősségű Társaság, a Tolnai Agrokémiai Egyesülés, a XANTHIUM Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság, VIRÁG-CHEM Kereskedelmi, Termelő és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság, mivel a versenyfelügyeleti eljárás megindítását követően a GVH észlelte, hogy a fent említett vállalkozások az NMKSZE tagjaiként valószínűsíthetően részt vettek az eljárás alá vont vállalkozások egyeztetett piaci magatartásának kialakításában többek között azáltal, hogy támogatták az NMKSZE által kidolgozott javaslatokat azzal a céllal, hogy a növényvédőszer-piacon a kereskedelem kialakult körülményeit megváltoztassák.
6. A GVH 2014. november 6-án kelt, Vj/84-381/2013. sz. végzésével a vizsgálatot kiterjesztette annak vizsgálatára, hogy a fent megnevezett eljárás alá vont vállalkozásoknak a versenyfelügyeleti eljárást megindító végzésben megjelölt magatartása megsértette-e az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (a továbbiakban: EUMSz.) 101. cikke (1) bekezdésében előírt tilalmat.
7. A vizsgálók 2015. január 22-én Vj/84-445-446/2013. sz. alszámokon a Versenytanács elé terjesztették a vizsgálati jelentést és a versenyfelügyeleti eljárás iratait, melynek következtében a versenyfelügyeleti eljárás a Tpv. 47. § (1) bekezdés b) pontja alapján versenytanácsai szakaszba került.
8. Az eljáró versenytanács a vizsgálati jelentés és a versenyfelügyeleti eljárás iratainak kézhezvételét követően megállapította, hogy az eljárás kiterjesztésére van szükség. Az eljáró versenytanács 2015. szeptember 4-én Vj/84-461/2013. számon az eljárás iratait új ügyfelek eljárásba vonása, az eljárás kiterjesztése és a tényállás tisztázáshoz szükséges további vizsgálat céljából a vizsgálóknak visszaadta.
9. A GVH 2015. szeptember 15-én Vj/84-464/2013. számon a vizsgálat Tpv. 11. § (2) bekezdés b) pontjára történő kiterjesztésével az eljárásba az AGRO CENTRÁL Kereskedelmi Betéti Társaság (7400 Kaposvár, Hegyalja u 45.), az AGRO-MAKÓ Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság (6900 Makó, Aradi utca 121.), a Kajári AGROFOR Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság (8164 Balatonfőkajár, Ady E.u.1.), a Novochem Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság (1089 Budapest, Orczy út 6.) és a ZOUNOK Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság (5000 Szolnok, Fék utca 2.) vállalkozásokat ügyfélként bevonta. Ennek oka az volt, hogy a vállalkozások az NMKSZE tagjaként 2008-tól kilépésükig valószínűsíthetően részt vettek a többi eljárás alá vont vállalkozás egyeztetett piaci magatartásának kialakításában, azzal a céllal, hogy a növényvédőszer-piacon a kereskedelem kialakult körülményeit megváltoztassák, beleértve a promóciós célú ingyenes termékminták piacról való kivezetésére irányuló törekvéseket is.
10. A vizsgálók 2015. november 20-án, a Vj/84-643/2013. számon a Versenytanács elé terjesztették a kiegészítő vizsgálati jelentést és a versenyfelügyeleti eljárás iratait, melynek következtében a

versenyfelügyeleti eljárás a Tpv. 47. § (1) bekezdés b) pontja alapján ismét versenytanácsi szakba került.

11. Az eljáró versenytanács 2016. október 14-én kelt, Vj/84-733/2013. sz. végzésével megszüntette a versenyfelügyeleti eljárást a Sziget-Chem Agrokémiai Kft. „f.a.”-val szemben, mert az eljárás alá vont jogutód nélkül megszűnt.
12. Az eljáró versenytanács 2016. október 15-én előzetes álláspontot¹ bocsátott ki.
13. Az eljárás alá vontak kérelme alapján 2016. november 23-án² és 2016. november 29-én³ az eljáró versenytanács tárgyalást tartott.
14. A GVH Versenytanácsának elnöke 2017. január 10-én az eljárás lefolytatására új eljáró versenytanácsot jelölt ki⁴.
15. Az eljáró versenytanács 2017. március 20-án az iratokat visszaadta a vizsgálóknak⁵. A vizsgálók az eljárásba a Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft.-t, mint a Bólyi Agrokémiai Kft. jogutódját 2017. március 22-én bevonták⁶, majd a kiegészítő vizsgálati jelentésüket⁷ 2017. április 13-án a Versenytanács elé terjesztették.
16. Ezt követően az eljáró versenytanács 2017. május 29-én új előzetes álláspontot⁸ adott ki, majd 2017. július 13-án⁹ tartott újabb tárgyalást.

II. A tényállás

II.1. Az ingyenesen promóciós termékek kivezetésére vonatkozó NMKSZ megbeszélések, döntések

17. A promóciós célú ingyenes termékek kivezetésének gondolata az NMKSZE munkatervének megbeszélése céljából **2008. február 6-án tartott nádudvari találkozóról** szóló tájékoztatójában¹⁰ jelenik meg először. A Kereskedelmi Bizottság három tagja és az NMKSZE elnöke ült össze és fogalmazta meg a következőket:

„Arról határoztunk, hogy a gyártói promóció termékekben történő kiadása ellen közösen léptünk fel. Az Egyesület a „minta termék” kategóriát fogadja el. A mintát egyszerűen definiáltuk:

a. A mintának szánt termék „bevezetendő” terméke legyen a gyártónak.

b. A kiadható mennyiséget szántóföldön 1 ha, szőlő-gyümölcs kultúrákban 0,5 ha felületben határoztuk meg.

[...] Javasoljuk, hogy a gyártó-termelő kommunikációban csak olyan ár hangozhasson el, melyet az Egyesület kereskedelmi bizottsága elfogadott”¹¹

18. A nádudvari találkozó résztvevői felkérték a Kereskedelmi Bizottságot, hogy véleményezzék a leírtakat annak érdekében, hogy 2008. február 12-től már minden tag „alkalmazhassa” azokat, azaz a beszerzési tárgyalásain hozza szóba a szállítóknak és jelezze, hogy e tekintetben a kereskedői társadalom egységes.¹²
19. A közgyűlést megelőzően **2008. március 7-én a kereskedelmi bizottság ülésezett** és itt kerültek felvetésre és megfogalmazásra a munkaterv egyes fejezetei, köztük az ingyenesen adott termékekkel kapcsolatos szakmai aggályok. A kereskedelmi bizottság tagjait 2008 márciusában az alábbi táblázat szemlélteti:

¹ Vj/84-734/2013.

² Vj/84-958/2013.

³ Vj/84-985/2013.

⁴ Vj/84-1074/2013.

⁵ Vj/84-1085/2013.

⁶ Vj/84-1087/2013.

⁷ Vj/84-1092/2013.

⁸ Vj/84-1106/2013.

⁹ Vj/84-1253/2013.

¹⁰ Vj/84-134/2013.

¹¹ Vj/84-134/2013.

¹² Vj/84-36/2013.

A Kereskedelmi Bizottság tagjai 2008-ban	
Xhantium	[személyes adat]
Nyírségi Agrofocuss	[személyes adat]
Kite	[személyes adat]
Devecseri Agrokémia	[személyes adat]
Agromultisector	[személyes adat]
Hőgyézi Agrokémia	[személyes adat]
n.a.	[személyes adat]

20. A **2008. március 7-én** megtartott **Kereskedelmi Bizottsági**¹³ **ülés** megerősítette, hogy a promóciós célú ingyenes termékeket ki kell vezetni a piacról.¹⁴ Ezt az NMKSZE 2008. évi munkatervé¹⁵ szintén tartalmazza azzal, hogy augusztus 1-jével javasolja az ingyen termék kivezetését. A munkatervet az NMKSZE 2008. március 18-ai közgyűlése jóváhagyta.¹⁶
21. 2008. március 13-án [személyes adat] (Kite) [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat] és [személyes adat] részére küldött „RE: kereskedelmi szakbizottsági ülés” tárgyú e-mailje¹⁷ szerint:
„A március 7-i szakbizottsági ülés összefoglalóját összeállítottam, ami alapja a kereskedelmi szakbizottság 2008-as munkatervének, melynek elfogadása remélhetőleg a március 18-i közgyűlésen lesz. [...]
2. A gyártói promóciók termékekben történő kiadása ellen közösen lépünk fel. Az „ingyen” adott terméket teljes mértékben töröljük el, egyrészt elvi problémáink vannak vele, másrészt mértéke túlzó, így komolyan piacszaró. Javaslatunk, hogy az őszi szezonra (augusztus 1-től) a gyártók töröljék el. A promóciót ne termék, hanem valamilyen más formában oldják meg. Új termék bevezetésére a minta fogalmát javasoljuk bevezetni, mely szántóföldi kultúrákban egy hektár, szőlő-gyümölcs kultúrában 0,5 hektárra való mennyiségnél ne legyen több. [...]
6. Javasoljuk minden tag számára azt a gyakorlatot, hogy növényvédőszer vissza nem veszünk.”
22. Az ingyenesen adott termékek kivezetésének témájában az erről szóló emlékeztető tanúsága szerint az NMKSZE a **2008. március 18-i közgyűlésén** is állást foglalt azzal, hogy jóváhagyta és megszavazta a kereskedelmi bizottság 2008. évi munkatervét. E munkaterv részét képezte a témával kapcsolatos probléma felvetése és javaslatlétel.
23. A közgyűlésen résztvevők köre pontosan nem ismert.
24. A közgyűlés által jóváhagyott munkatervben foglaltak szerint a kereskedelmi bizottság felvette a kapcsolatot a szállítócégekkel és **2008. szeptember 8-ra létrehozott egy találkozót a szállító cégek képviselőivel**. A találkozó célja: az NMKSZE céljának, szervezetének, tisztségviselőinek, szakbizottságainak bemutatása, a kereskedelmi szakbizottság által összeállított munkaterv ismertetése, melyet az NMKSZE közgyűlése megelőzően egyöntetűen hagyott jóvá. A jóváhagyott munkatervnek megfelelően a megbeszélésen az NMKSZE ismertette az álláspontját a szállítói ingyen termékek szakmai és jogi aggályaiival (különösen adójogi kérdések) kapcsolatban.

¹³ Vj/84-36/2013.

¹⁴ Vj/84-134/2013.

¹⁵ VJ/84-36/2013.

¹⁶ VJ/84-134/2013.

¹⁷ Vj/84-134/2013.

Dátum	Helyszín	Résztevő szállítók ¹⁸	Résztevők az NMKSZE képviselőjében ¹⁹
2008.09.08	Budapest Holiday Inn	<ul style="list-style-type: none"> • Syngenta – [személyes adat], • Arysta – [személyes adat], • BASF – [személyes adat], • Cheminova – , • Chemtura – [személyes adat], • DuPont – [személyes adat], • Makteshim - [személyes adat], • Monsanto - , • Nufarm – [személyes adat], • Dow – [személyes adat], • Kwizda – [személyes adat], • Bayer – [személyes adat], • Summit-Agro – [személyes adat] 	[személyes adat]– Nyírségi Agrofocus [személyes adat] – Agromultisector [személyes adat] [személyes adat] – Hőgyészi Agrokémia [személyes adat]– Novochem [személyes adat]– Kite

25. A munkatervben szereplő pontokat ezen 2008. szeptember 8-ai találkozón az NMKSZE az alábbiak szerint ismertette a szállítókkal, majd 2008. szeptember 15-én [személyes adat] email²⁰ csatolmányában a találkozóról készült emlékeztetőt megküldte címzettként [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat] részére, valamint másolatban [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat] és [személyes adat] részére.

26. A csatolmányként megküldött emlékeztetőből az alábbi rész emelendő ki:

„[...]

Általános vélemény és tény, hogy a növényvédő szer kereskedők helyzete, pozíciója romlott a 2008-as esztendőben. Ez azt jelenti, hogy csökkent a piacon realizálható árres, az ágazatban realizálható jövedelem, kevesebb lett a fedezet. A helyzet javítása érdekében a kereskedők készek és eltökéltek bizonyos szakmai, kereskedelmi etikai minimumok közös betartására.

[...]

[személyes adat] előadásában:

[...]

1. *Közismert piaci jelenség a gyártói ingyen termékkel történő árbalanszírozás és döntésbefolyásolás. A jelentősen értékcsökkentve vagy nulla értéken kiadott termékek a piac értékét csökkentik, ezek növelése – melyet észlelünk – a célszámaink elérhetőségét hátráltatják, az általunk így el nem adható termékeken árrest nem áll módunkban realizálni, az ebből a forrásból származó készletekkel esetenként a termelő kereskedik, összességében a kereskedő*

¹⁸ Vj/84-103/2013. 6D melléklet, Vj/84-121/2013. 17. kérdésre válasz, valamint Vj/84-121/2013. sz. irat (K/5. melléklet)

¹⁹ VJ/84-110/2013.

²⁰ Vj/84-121/2013. K/5. melléklet (Hőgyészi adatszolgáltatás)

lehetőségeit ez rendkívül hátrányosan alakítja, ezért a 2009-es növényvédelmi szezonra e tevékenység megszüntetését kérjük. Nyilvánvaló, hogy szükség lehet ingyen termékre, mint megoldásra új készítmény bevezetésekor vagy üzleti alapon különleges reklámkampányban, erre az esetekre az alábbiakat kérjük:

Szakmai alapon:

a. Hozzuk létre a „termékminta” kategóriát, mely csak új termék, új engedéllyel bíró termék, vagy az új termék bevezetéséhez, kísérlethez kapcsolódó komplexebb technológia alkalmazása során legyen kiadva.

b. A csomagolás tartalmazza a „Termékminta, forgalomba nem hozható” feliratot.

c. Legyen maximálva a mennyisége: szántóföldi kultúránál maximum 1 ha, intenzív kultúrák esetében (pl szőlő) 0,5 ha.

Üzleti alapon :

a. Ténylegesen termék promóció esetén is tartalmazza a csomagolás a „Termékminta, forgalomba nem hozható” feliratot.

b. A minta legyen összecsomagolva a „főtermékkel”.²¹

27. A találkozó, illetve a találkozóról készült feljegyzés és annak email-ben történő megküldése alapján megállapítható tehát, hogy a találkozón résztvevő szállítók legkésőbb 2008. szeptember 8-tól tudatában voltak annak, hogy az NMKSZE célja az, hogy a szállítók a piacról az ingyenes promóciós termékeket kivezessék.
28. Nincs bizonyíték arra vonatkozóan, hogy a szállítók az NMKSZE felvetésre a találkozón, illetve azt követően érdemben reagáltak volna. **2008. október 9-én az NSZ megfogalmazta álláspontját**²² a kereskedők felé, amely szerint:

„Az NSZ egyöntetű álláspontja, hogy kereskedelmi kérdésekben nem tud az NKSZE tagvállalataival együttműködni. Azon felül, hogy a legtöbb kereskedelmi kérdés minden cég magánügye, ezáltal nehezen vagy egyáltalán nem szinkronizálható, valamint egy (két cég közötti) partnerkapcsolat nem kevés pontja titkos üzleti információnak számít, sok esetben versenyjogi szempontból is aggályos lehet. Tanácsoljuk az NKSZE tagvállalatainak is, hogy hasonló okból kifolyólag tartózkodjanak kereskedelmi kérdéseket érintő megállapodásoktól.”

29. Az NMKSZE **Kereskedelmi Bizottsága** – az erről szóló emlékeztető²³ tanúsága szerint – **2008. október 21-én** összeült, hogy megtárgyalja az NSZ által küldött levelet. Megállapították, hogy nincsen esély arra, hogy az NSZ-szel folytatni tudják a tárgyalásokat, valamint hogy az NSZ keretein belül oldják meg a szállítókkal szemben fennálló problémát.
30. **2008. november 21-én** az NMKSZE **Elnökségi Ülést** tartott, ahol megvitatták a szállítókkal való találkozás tapasztalatait, összefoglalták a kereskedők céljait és elhatározták, hogy az NMKSZE egyenként megkeresi az NSZ tagvállalatait. Össze is állítottak egy levéltervezetet a szállítók számára, amelyet megkördtettek a kereskedők között. A szállítók közvetlen megkereséséről és az ingyenes termékről a levéltervezet²⁴ a többek között a következőket tartalmazta:

„[...]

Szerencsés lett volna, ha az NSZ és az NKSZE Kereskedelmi Bizottsága a közösen vállalható elvek kidolgozásban hatékony együttműködést vállalhatna, de mint tudjuk – és Ti gyártók is előre jeleztétek – az NSZ Kereskedelmi Bizottságának nincs meg az általános felhatalmazása arra, hogy e tekintetben konkrét tárgyalásokat folytasson és döntéseket hozzon, ezért úgy döntöttünk, hogy nem a NSZ keretein belül, hanem minden gyártóval közvetlenül szeretnénk a folytatásról, a célokról a közösen vállalható minimumokról és nívós európai kereskedelmi színvonal elérést célzó törekvésekről megállapodni.

[...]

²¹ Vj/84-121/2013. K/5. melléklet (Högyérszi adatszolgáltatás) vagy lásd még Vj/84-250/2013. (Nufarm adatszolgáltatás)

²² Vj/84-36/2013.

²³ Vj/84-134/2013.

²⁴ Vj/84-36/2013.

Jelezni szeretnénk, hogy az NKSZE tagsága a kitűzött célokat közgyűlési határozattal év elején megszavazta.

[...]

4. Ingyen termék: Minden gyártó a piac értékének növelését várja el tőlünk a realizálható árrés maximalizálásával, hogy így erős es stabil kereskedői körre támaszkodhasson. Reméljük, hogy ez a cél nem változott. Úgy gondoljuk, hogy a gyártók által a termelésbe kihelyezett „ingyen termék” a piac értékét csökkenti, a kereskedő árrést ezen nem realizálhat, így összességében nem szolgálja az alapcél, nem beszélve arról, hogy egyes körzetekben a kiadott ingyen termék a piacon megjelenik, értékesítésre kerül áranomáliát okozva, a legtöbbször a minimális számviteli szabályokat (törvényeket) is mellőzve, sokszor áthágva az I. és II. forgalmi kategóriára vonatkozó előírásokat. Természetesen lehet szükség termékmintára új készítmény bevezetésekor vagy szakmai kísérletkor, a létjogosultságát ebben a volumenben nem vitatjuk (ezt törvény is szabályozza). Kérjük viszont, hogy az eladást segítő jelenleg a józan határokat feszegető mennyiségű piac befolyásoló funkcióját az „ingyen termék”-nek idővel más módszerre vezessék át a gyártók, ha kell történjen ez meg két év alatt. Egyeztessünk e tekintetben, Egyesületünk megköszön és teljes nyitottsággal fogad minden előremutató javaslatot.”

31. A levelet végül a tervezetnek megfelelő szöveggel meg is küldték a szállítók részére.²⁵
32. Az NMKSZE elnöke, illetve a Kereskedelmi Szakbizottsága meg is kezdte a tárgyalásokat közvetlenül (az NSZ bevonása nélkül) a gyártó/importáló vállalkozásokkal. Ezt támasztja alá a rajtaütésen talált azon email lánc²⁶, amelynek indítója az NMKSZE elnöke volt és a Kereskedelmi Szakbizottság elnökének és valamennyi tagjának címzett²⁷ **2009. január 20-án**, tárgya pedig „Tárgyalások folytatása” volt. A levél az alábbiakat tartalmazza:

„A Ker. Szakbiz. elnökének és valamennyi Tagjának!

Tisztelt Szakbizottság

A gyártókkal megkezdett tárgyalás sorozatot a kitűzött céljaink megvalósítása érdekében tovább kell folytatni a kisebb szállító cégekkel is. Az idő telik és hogy ne fussunk ki az időből az lenne a kérés, hogy a Szakbizottság egyeztessen és valaki vállalja el ezt a feladatot is. Elég nagyszámú a szakbizottság ahhoz, hogy meglehessen oldani az ilyen feladatokat. A kisebb szállítókat már nem egyenként hanem lehet kisebb csoportokba szedve összehívni.

Szeretnék választ kapni a felhívásomra!

Üdvözlettel: [személyes adat]

NKSZE elnök”

33. Az emailre [személyes adat] válaszolt, azzal az eltéréssel, hogy [személyes adat] és [személyes adat] nem szerepelt a címzettek között, viszont [személyes adat] másolatban megkapta azt. A levél az alábbiakat tartalmazta:

„Tisztelt Elnök Úr!

Teljességgel igazat adok Neked abban, hogy az idő múlik és minden e tekintetben elvesztegetett nap a kitűzött céljaink elérését gátolja. Szeretném ugyanakkor megjegyezni csak a „történelmi hűség kedvéért”, hogy a kitűzött munkarendet az alábbi sorrend szerint terveztük meg Budapesten az Elnökséggel együtt:

- Rendkívüli közgyűlést tartunk a programunk támogatottságának megerősítésére: megtörtént.

²⁵ Vj/84-98/2013.

²⁶ Vj/84-24/2013.

²⁷ [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat]

- Egyeztetünk nem tag kereskedőkkel, a támogatottságuk megszerzéséért: részben megtörtént ill. folyamatban.
- Tárgyalunk a 3 vezető gyártóval azért, hogy biztosak legyünk abban, hogy a nagyok támogatóak:
 - a) Basf: szervezéssel megbízott kolléga: [személyes adat], program rendben lebonyolítva január 8-án.
 - b) Bayer: szervezéssel megbízott kolléga: [személyes adat], program rendben lebonyolítva január 13-án.
 - c) Syngenta: szervezéssel megbízott kolléga: [személyes adat]: nincs konkrét dátum sem ([személyes adat] hívott 2-3 napja, hogy valószínűleg január 29.????), melyet ~december 22 óta nem sikerült előállítani. Külön konzultáció nélkül – és utólagos engedelmekkel – a tegnapi nappal elkezdtem a Syngentával egyeztetni, nem kivéve a feladatot a Bizottság Elnöknek kezéből, pusztán segíteni neki, he fogadja ezt tőlem.
- Kisebb gyártókkal történő egyeztetés, a 3 Nagy tárgyalását követően.

Összefoglalandó: a program a 2/c pontnál elakadt, az okát nem tudom. Jelenleg a Bizottságunk azon dolgozik amit kértél.

Üdvözlettel: [személyes adat]”

34. A levélre [személyes adat] válaszolt a levélben megegyezett címzetteknek és másolatban szereplő [személyes adat]nak.

„Kedves [személyes adat]!

Örömmel olvastam leveledet és szeretnék kérni, hogy a jövőben is legyél aktív a vállalt feladatokban. Legjobb tudomásom szerint [személyes adat] egyeztet a Syngentával és jan.29-én lenne (csütörtök) a találkozó amin viszont [személyes adat] nem tudnak ott lenni tartós elfoglaltságuk miatt.

Szeretném, ha kézbe vennéd az ügyet (bár erre Hadásziknak kéne kérnie, mivel ő a Szakbiz.elnöke.

A magam részéről az elnökségből [személyes adat], [személyes adat] és [személyes adat] kérem meg, hogy az elnökséget képviselve vegyenek részt a találkozón.

Üdvözlettel: [személyes adat]”

35. Az alábbi email lánc ugyancsak az NMKSZE Kereskedelmi Bizottságának szervező tevékenységére utal. Ez egy [személyes adat] által [személyes adat] küldött válasz email, arra a levélre, amit [személyes adat] 2009. január 26-án 11:19 küldött [személyes adat] és [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat] email címzettek részére, valamint [személyes adat], és [személyes adat] részére másolatban. A [személyes adat] által küldött email tartalma nem ismert, az előző levél alapján feltehetően felkérés a 2009. január 29-i tervezett megbeszélésen való részvételre. [személyes adat] válasza az alábbiakat tartalmazza:

„[személyes adat]!

Köszönöm a tájékoztatást ott leszek. A Makhteshim és a Cheminova jön, a Kwizdának más programja van.

Üdvözlettel: [személyes adat]”

36. A Monsanto adatszolgáltatásának mellékleteként csatolt email-ekből megállapítható, hogy az NMKSZE a Monstanto-val történő egyeztetés céljából bilaterális megbeszéléseket kezdeményezett²⁸:

„---- Original Message ----

From: Hőgyési Agrokémiai Kft. <[személyes adat]> To: [személyes adat] [AG/2440]

Sent: Fri Jan 23 16:08:57 2009 Subject: NKSZE

Monsanto Hungária Kft.

Budapest

²⁸ Vj/84-322/2013.

[személyes adat] részére
Kedves [személyes adat]!

[...] ²⁹

Javaslataink általános jellegűek, nem érintenek mély kereskedelmi kérdéseket ezért bízunk benne, hogy elzárkózásra okot nem adunk, így kérni szeretnénk, hogy fentiek megbeszélésére az NKSZE Kereskedelmi Bizottságának képviselői felkereshessenek Téged. Megtiszteltetésnek vennénk, ha a felvetett témákban Veled kapnánk lehetőséget az egyeztetésre. Tekintettel az idő rövidegére január 6. vagy 7. napjára javasoljuk megbeszélésünket időzíteni. Amennyiben számodra más nap alkalmasabb a találkozóra kérlek jelezd felénk mielőbb.”

37. Az alábbi becsatolt email-ekből megállapítható az is, hogy [személyes adat] (Monsanto), [személyes adat] (KITE), [személyes adat] (Monsanto) és [személyes adat] (Monsanto) az NMKSZE megkereséséről és javaslatairól legkésőbb 2009. január 23-án értesült, valamint értesültek arról is, hogy 2009. január 28-án az NMKSZE a gyártókkal találkozót fog tartani. A levelezésből az is kiderül, hogy mind az NMKSZE megkeresése, mind az NSZ álláspontja (az NMKSZE által javasolt megállapodás versenyellenes) ismert volt előttük, a levelekhez azok csatolásra kerültek, valamint az is ismert, hogy a Monsanto tudatában volt annak, hogy a legtöbb gyártó versenyellenesnek tartja az NMKSZE megállapodási javaslatát.

“From: [személyes adat] [AG/2440] [mailto:[személyes adat]]
Sent: 2009. január 25. 19:59
To: [személyes adat] [AG/5170]; [személyes adat] [AG/2440]; [személyes adat] [AG/2440]
Subject: RE: NKSZE

Dear [személyes adat],

*Hereby I'm sending the translation of NSZ meeting.
NKSZE target to protect the position of the trader companies. Everybody can accept, but they request from the importers to give up most promotions (not only FOC), they would like to know all of conditions of companies at beginning of season to make comparison (everybody can accept but it means they do not support any action in the mid of season on level of distribution or end user). How most of members of NSZ see request of NKSZE is against the competition.*

Best regards,
[személyes adat]

—Original Message—
From: [személyes adat] [AG/2440]
Sent: Friday, January 23, 2009 4:42 PM To: [személyes adat] [AG/2440]
Subject: RE: NKSZE

[személyes adat]

I will call Monday from Morges for you to debrief me about this, best rgds dc

-----Original Message-----
From: [személyes adat] [AG/2440]
Sent: vendredi 23 janvier 2009 16:38 To: [személyes adat] [AG/2440]

²⁹ A levél ezen tartalma megegyezik a fent ismertettekkel.

Cc: [személyes adat] [AG/2440]; [személyes adat] [AG/2440]
Subject: Fw: NKSZE

Dear [személyes adat],

FYI

Please find attached the statement of the Crop Protection Traders Association signed by Mr [személyes adat] (president of the committee and lead of KITE agchem department).

I would like to ask You please inform [személyes adat] about these important issues.

There will be a meeting on next Wednesday³⁰ at 11 in the Holiday Inn between the sales managers of leading agchem suppliers and leaders of the Association.

I strongly propose to participate with me and represent the opinion of Monsanto.

Thanks in advance.

[személyes adat]
[személyes adat]"

38. Az NMKSZE 2008. november 21-ei döntéséből és a fenti levelekből is kitűnő azon szándéka, hogy a szállítókkal, az NSZ ellenállása miatt külön-külön felveszi a kapcsolatot, három esetben meg is valósult bilaterális találkozó formájában. Ezen találkozókon az NMKSZE Kereskedelmi Bizottság tagjai és az alábbi vállalkozások és képviselőik vettek részt:

Dátum	Résztevő szállító	Résztevő szállító képviselő(i)
2009. január 6	BASF	<ul style="list-style-type: none">• [személyes adat] – Agrodívízió vezető,• [személyes adat] – Kereskedelmi vezető
2009. január 13.	Bayer	<ul style="list-style-type: none">• [személyes adat] – Kereskedelmi igazgató
2009. január 28.	Syngenta	<ul style="list-style-type: none">• [személyes adat] – ügyvezető,• [személyes adat] – Kereskedelmi igazgató

39. A fenti bilaterális találkozók létrejöttét támasztja alá a fenti NMKSZE belső levelezés, a későbbiekben ismertetésre kerülő 2009. február 10-én kelt feljegyzés, illetve az érintett szállítók elismerése³¹ is. Ennek megfelelően engedékenységi kérelme nem is terjedt ki az ingyenes promóciós termékek kivonására vonatkozóan³².
40. A fenti találkozókat és azoknak az ingyenes termékkel összefüggő tárgyát a 2009. február 10-ei NMKSZE emlékeztető tartalmazza. Ezt követően az NMKSZE képviselői **2009. január 28-án**, a **Holiday Inn szállodában közös megbeszélésen** találkoztak a szállítókkal. A találkozókról a cégek kérésére papír alapú feljegyzés, jegyzőkönyv nem készült.
41. A 2009. január 28-án, 11 órakor, a Holiday Inn szállodában az NMKSZE képviselőin kívül alábbi szállítók vettek részt:

³⁰ 2009. január 28-a szerdára esett, ami alátámasztja, hogy a kérés a 2009. január 28-i meeting-en való részvételre hív fel.

³¹ Bayer Vj/84/2013., Syngenta Vj/84-916/2013.

³² Ekörben lásd későbbiekben az eljáró versenytanács álláspontját az engedékenységi kérelem vonatkozásában.

Részvevő szállító	Részvevő szállító képviselő(i)
<i>Arysta LifeScience Magyarország Kft</i>	• [személyes adat] <i>Kereskedelmi Igazgató</i>
<i>Chemiova Magyarország Kft</i>	• [személyes adat] <i>Ügyvezető Igazgató</i>
<i>Chemtura Europa Ltd. Magyarország</i>	• [személyes adat] <i>Ügyvezető Igazgató</i>
<i>Dow AgroSciences Hungary Kft</i>	• [személyes adat] <i>Kereskedelmi Igazgató</i>
<i>DuPont Magyarország Kft.</i>	• [személyes adat] <i>Kereskedelmi Igazgató</i>
<i>Makhteshim Agan Hungary Zrt</i>	• [személyes adat] <i>Kereskedelmi Vezető,</i> • [személyes adat] <i>Termékmenedzser</i>
<i>Monsanto Kereskedelmi Kft.</i>	• [személyes adat] <i>Kereskedelmi Vezető</i>
<i>Sumi-Agro Kft.</i>	• [személyes adat] <i>(megbízás alapján)</i>

42. Az NSZ 2009. február 9-én elnökségi ülést tartott, amelyről jegyzőkönyv készült és amelyen [személyes adat] is jelen volt.³³ A jegyzőkönyvben a 3. Egyebek pontban az alábbiak szerepelnek:
„3. A növényvédő szer kereskedők tagvállalatainkkal (nem az NSZ-vel) ismét felvették a kapcsolatot, a decemberi közgyűlésünkön hozott állásfoglalások elképzeléseiknek nem feleltek meg. A Kereskedelmi Szakbizottság tekintse át, hogy tudunk-e további finomítani és valamilyen kompromisszumra jutni.”
43. A 2009. január 28-ai találkozóról az NMKSZE **2009. február 10-én részletes összefoglaló levelet** készített, amit tagvállalatai vezetői részére megküldött. A levelet 2009. június 23-án a szállítói oldal képviselői a nekik címzett email mellékleteként megkapták. Ezt igazolja a [személyes adat] által [személyes adat] (Monsanto) írt 2009. június 23-i e-mailje és annak csatolmánya³⁴, valamint a Nufarm adatszolgáltatása³⁵ és a Bayer által csatolt e-mail³⁶ is, ezenkívül a Syngenta is megerősítette, hogy megkapta a levelet.
44. A 2009. február 10-én kelt feljegyzés a következőket tartalmazza:
„NKSZE Tagvállalatai Vezetőinek részére!

Tisztelt Cím!

Örömmel adunk tájékoztatást arról, hogy az NMKSZE Kereskedelmi Bizottsága sikerrel végrehajtotta a 2008. december 17-én tartott rendkívüli közgyűlésen meghatározott feladatokat és elérte a kitűzött célokat.

A gyártókkal folytatott tárgyalás sorozatot négy lépésben folytattuk le.

Előbb három meghatározó innovatív szállítóval történtek kétoldalú megbeszélések.

Január 6-án a BASF (részvevők: [személyes adat] Agrodívízió Vezető, [személyes adat] Kereskedelmi Vezető)

Január 13-án Bayer (részvevő: [személyes adat] Kereskedelmi Igazgató)

Január 28-án Syngenta (részvevők: [személyes adat] Ügyvezető, [személyes adat] Kereskedelmi Igazgató)

voltak a tárgyalópartnereink.

Ezt követően január 28-án 11,00-kor a Holiday INN Budapest termében fejeztük be a tárgyalássorozatot egy közös megbeszéléssel, ahol a gyártó cégeket a következő vezetők képviselték.

Arysta LifeScience Magyarország Kft.: [személyes adat] Kereskedelmi Igazgató

Chemiova Magyarország Kft.: [személyes adat] Ügyvezető Igazgató

Chemtura Europa Ltd. Magyarország: [személyes adat] Kereskedelmi Igazgató

Dow AgroSciences Hungary Kft.: [személyes adat] Kereskedelmi Igazgató

DuPont Magyarország Kft.: [személyes adat] Kereskedelmi Igazgató

³³ Vj/84-133/2013. 143-145. oldal

³⁴ Vj/84-322/2013. 8-9. oldal

³⁵ Vj/84-250/2013. 1/B. melléklet (6-8. oldal)

³⁶ Vj/84/2013.

Makhteshim Agan Hungary Zrt.: [személyes adat] Kereskedelmi Vezető, [személyes adat] Termékmenedzser

Monsanto Kereskedelmi Kft.: [személyes adat] Kereskedelmi Vezető

Summit-Agro Hungária Kft.: [személyes adat] (meghatalmazott)

A tárgyalásokon öt téma került felvezetésre a kereskedői társadalom közös szakmai kereskedelmi; etikai elvárásai szerint, a versenysemlegesség maximális figyelembevételével és betartásával.

Az előzmények alapján váratlan és meglepő volt, hogy a tárgyalások kiváló légkörben zajlottak, és konstruktívnak bizonyultak.

A szállító cégek vezetői mind az öt témában megértették és elfogadták az álláspontunkat. A probléma felvetésekre nyitottak voltak és sok esetben születtek javaslatok azok megoldására.

Az alábbiakban kivonatoljuk a tárgyalásokon elhangzottak leglényegesebb megállapításait: [...]

2., A promóciós céllal juttatott ingyen termékek három év alatt fokozatosan kikerülnek a gyártók kereskedelmi stratégiáinak promóciós eszközzrendszeréből. Csak az Új termékek bevezetését szolgáló termékminták kerülnek alkalmazásra. Már a 2009-es évben a szállítók feliratozzák az ingyen termékeket:

MINTA „Kereskedelmi forgalomba nem hozható” feliratú címkével.[...]

4., Átmeneti időszakban (az év lezárását követően, az új szerződés megkötéséig) a kereskedők vagy az előző év feltételei szerint, vagy konkrét megállapodás alapján kerülnek kiszolgálásra a szállítók által a készlet erejéig.

A piac áruval történő ellátása a gyártók érdeke is. Előszезoni vásárlások, korai felhasználású szervek és a gazdaboltokat ellátó kereskedők esetében okozott ez gondot eddig. [...]

Az elnökség 2009. február 3-án megtárgyalta a Kereskedelmi Bizottság beszámolóját és úgy döntött, hogy a Kereskedelmi Bizottság tájékoztassa a tagokat levélben a történetekről. (Itt derült ki, hogy [személyes adat] alelnök tárgyalta [személyes adat] a Kwizda vezetőjével, aki szintén egyetért e célok megvalósításával).

Így a fontosabb szállítók teljes köre (13 gyártó cég) támogatja az NKSZE-t a kitűzött célok megvalósításában.”

45. A találkozón elhangzottak kapcsán az NMKSZE a levélben megjegyezte, hogy

„Nincsenek illúzióink, nem gondoljuk azt, hogy a tárgyalásokon tapasztalt együttműködési szándékok szerint minden megvalósul a gyakorlatban is teljeskörűen és egyszerre... Ezzel a levéllel az a célunk, hogy a tájékoztatás alapján a kétoldalú tárgyalásokon minél hatékonyabban tudjatok fellépni azért, hogy a munkánknak a gyakorlatban is legyen eredménye, és egyre több!”

46. Az NMKSZE Kereskedelmi Bizottsága 2009. április 28-án és 2009. július 7-én bizottsági ülést tartott. Erről [személyes adat] és [személyes adat] **2009. július 8-án kelt** rendkívül részletes 9 oldalas feljegyzést készített, amit szintén megküldött az NMKSZE tagjainak és a szállítók cégvezetőinek is. Ezen feljegyzés megtalálható mind a Syngenta³⁷, mind a Monsanto adatszolgáltatásában³⁸ kizárólag azzal az eltéréssel, hogy a címzettek neve eltér, ezenkívül a Dow és a Bayer is elismerte, hogy megkapta ennek a levélnek a mellékletét képező feljegyzést. A feljegyzés szerint a szállítók a megbeszéléseken kötelezettséget vállaltak arra, hogy a promóciós célú ingyen termékeket három év alatt kivezetik a piacról. A feljegyzés mellékleteként a 2009. február 10-én kelt (a 2009. január 28-ai találkozóról [személyes adat] által készített) feljegyzés is ismételt megküldésre került.

47. A 2009. július 7-én megtartott bizottsági ülésről készült feljegyzés az alábbiakat tartalmazza:

³⁷ Vj/84-103/2013. 6E melléklet

³⁸ Vj/84-322/2013. 10-18. oldal

„Tisztelt [...]”³⁹ Úr!

Az NKSZE Kereskedelmi Bizottsága 2009. április 28-i és július 7-i ülésén áttekintette a növényvédőszer forgalmazás tavaszi szezonjának tapasztalatait, összevetette az elért eredményeket a szezon indítása előtt gyártókkal folytatott tárgyalásokon általuk elfogadott elvekkkel és a 2009. március 5-i közgyűlésen elhatározott célkitűzésekkel.

Az összehasonlítás követhetősége érdekében és az ismételések elkerülése miatt emlékeztetőül mellékeljük e tárgyban tagvállalatok vezetőinek megküldött 2009. február 10-i levelünket. E tájékoztató levélben meghatározott pontokba szedett sorrendben tesszük meg összehasonlításunkat, kiértékelésünket. [...]

1.) A szállítók 2009. február 13-ig zömében eleget tettek kérésünknek és ígéretük szerint ismertté tették általános kereskedelmi feltételrendszerüket és árlistáikat. (A kivételt a Bayer Hungária Kft., Summi-Agro Hungária Kft. jelentette, de az Ő árlistájuk késedelmes közlésének az oka a forint árfolyam alakulásának a bizonytalansága volt. Az elveinkkel egyetértettek és összességében támogatták azokat.) A jövőben azt szeretnénk elérni, hogy a szállítók egyidejűleg és teljeskörűen közöljék árlistáikat és adják meg az általános kereskedelmi feltételrendszerüket a közösen egyeztetett határidőre.

A pozitív fejlemények alapján azt gondoljuk, hogy 2010-ben már gördülékenyebb lesz a szállítók együttműködése a kereskedőkkel ezen a területen az elvárásainknak megfelelően.

2.) A gyártókkal történt megállapodás szerint három év áll rendelkezésre, hogy a promóciós céllal juttatott ingyen termékek ez idő alatt fokozatosan kikerüljenek a szállítók kereskedelmi stratégiának promóciós eszközrendszeréből. A téma feldolgozása folyamatban van. A 2009-ben elért eredményekről a kereskedelmi bizottság a következő közgyűlésen ad tájékoztatást. [...]

4., A február 10-i tájékoztató alapján teljesült.

A jövőben is ezen feltételek keretei között működik. [...]

Tisztelt NKSZE tagok!

Tisztelt Gyártó Cégvezetők!

E levél, e tájékoztató megírásával a múltba nézve ugyan, de már előre kívántunk tekinteni és a 2010-es szállítói kereskedelmi stratégiák megalkotásához és a jövőbeni közös munkához kívántunk információt, szempontokat, véleményyt adni.

Budapest, 2009. július 8.

[személyes adat]

NKSZE Ker.Biz.elnök, elnökségi tag

[személyes adat]

NKSZE elnök

Melléklet: az NKSZE tagvállalatai vezetőinek szóló 2009.02.10-én keltezett tájékoztató levél.”

48. Az NMKSZE **2009. december 11-ei keltezésű beszámolója**⁴⁰ szintén azt tartalmazza, hogy a szállítók és a kereskedők között 2009-ben „megállapodás született” a promóciós ingyen termékek szállítók általi kivezetéséről. A beszámoló szerint:

„2. A promóciós céllal a gyártók által a termelőknek adott ingyen termékek helyzetét a bizottság felmérte és úgy ítélte meg, hogy komoly anyagi veszteséget okoznak a kereskedői társadalomnak.

A gyártók által nyújtott összes promóció mértékét a növényvédőszer piac (~60 Mrd Ft) mintegy 2%-át kitevően kb. 1.2 Mrd Ft nagyságúnak tartja. A promóciók nyújtásában a három nagy szállító a

³⁹ Ide került beillesztésre a címzett(ek) neve(i) (pl.: [személyes adat] vagy [személyes adat] és [személyes adat])

⁴⁰ Vj/84-24/2013., Vj/84-134/2013.

potenciáljának megfelelően sajnos élen ár (Syngenta: SynPont rendszer, Bayer: Csepp program, BASF) A termékben kiadott promóció nagyságát az összpromóció max. 50%-nak kb. 600 MFt értékűnek tartja. Ez az össz. növszerpiac 1%-a. Ebben a saját forgalmához viszonyítottan a BASF és a Monsanto jár az élen.

A gyártókkal 2009. év elején történt megállapodás szerint három év áll rendelkezésre, hogy a promóciós céllal juttatott ingyen termékek ez idő alatt fokozatosan kikerüljenek a szállítók kereskedelmi stratégiájának promóciós eszközrendszeréből. Egy év eltelt és véleményünk szerint javult a helyzet, kevesebb termék került ki ily módon a piacra. Megvan a realitása annak, hogy 2012-re gyakorlatilag megszűnjön az ingyen termék. Annál is inkább mert a szállítóknak is egyre több gondot (és büntetést) okoz a „termék” hatósági és adminisztrációs megoldása”

49. Az NMKSZE 2009 novemberében meghívta a szállítókat egy találkozóra, amelyre 2009. december 18-án került sor. [személyes adat] a szállítóknak meghívót küldött erre a találkozóra, amely az alábbiakat tartalmazza⁴¹:

„Meghívó a 2009 december 18-án tartott NMKSZE ülésre

Monsanto Hungária Kft
[személyes adat] AgChem Produkt Manager részére

Budapest
Majori Út 0195975
1 2 3 8

Tárgy: Meghívó

Tisztelt [személyes adat] Úr!

Az NKSZE Kereskedelmi Bizottsága tisztelettel meghívja 2009. december 18-án pénteken 10-órákor tartandó szakmai konzultációra.

A találkozó helyszíne a Növényvédelmi Hatóság Székházának tárgyalója Budapest, Budaörsi Út 141-144.

A Kereskedelmi Bizottság munkatervében hét olyan munkaterület került megfogalmazásra, ahol a szállító cégekkel együttműködve szeretnénk eredményt elérni és előre lépni.

A bizottság szeretné tájékoztatni a gyártó cégek vezetőit a 2009-es évben végzett munkáról. Szeretnénk módot adni a szállítóknak, hogy kifejtsék véleményüket a 2009. július 8-án kelt tájékoztató levelünkben megfogalmazott kérdésekben.

Egyben ez a találkozó és annak időzítése komoly esélyt ad arra, hogy aktualizáljuk közös feladatainkat a 2010-es szezon indítása előtt.

Az NKSZE kellően hangsúlyozhatja és megerősítheti elvárásait, a szállítóknak pedig egyetértés esetén módjukban áll korrekciókat végrehajtani a korábban alkalmazott kereskedelmi stratégiáikon.

Szándékaink szerint a találkozót szeretnénk hagyománnyá tenni és évente legalább egyszer egy ilyen a fórumon találkozni a gyártókkal.

Bízunk abban, hogy a szállítók is érzékelik ezen találkozók súlyát és fontosságát es teljes körűen es első számú vezetővel képviselik magukat.

Szakály, 2009. november 24.

[személyes adat]
Biz. Elnök”

⁴¹ Vj/84-127/2013. Monsanto adatszolgáltatás

50. Az NMKSZE és a szállítók között **2009. december 18-án a találkozó** létrejött. Az erről készült 2010. áprilisi keltezésű beszámoló⁴² szerint: „gyártók nem vezették ki annak ellenére az ingyenes termékeket, hogy ígéretet vállaltak a kivezetésről”. Az emlékeztető szerint:

„Jelen vannak: [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat] az NKSZE részéről

Szállítók részéről:

[személyes adat], [személyes adat] Syngenta Kft.

[személyes adat], [személyes adat] Bayer Hungária Kft.

[személyes adat] BASF Hungária Kft.

[személyes adat] DuPont Mo. Kft.

[személyes adat] DOW Hungária Kft.

[személyes adat] Monsanto Hungária Kft.

[személyes adat] Arysta Mo. Kft.

[személyes adat] Summit- Agro Hungária Kft.

[személyes adat] Nufarm Hungária Kft.

[személyes adat] Cheminova Mo. Kft.

[személyes adat] Magyar Kwizda Kft.

[...]

Ezt követően a Kereskedelmi bizottság munkatervében megfogalmazottak (és a közgyűlésen elhangzottak) szerint került sor a napirendek ismertetésére.

1. Tolmácsoltuk a kereskedők kérését miszerint 2010. január 31-ig szeretnénk megismerni a szállító cégek általános feltételrendszerét, a döntések meghozatalához és a kereskedelmi megállapodások megkötéséhez szükséges teljeskörű információs bázist (beleértve az árlistákat, a finanszírozási és kondicionális feltételrendszert). [...]

Már a napirend ismertetése közben szót kért [személyes adat], majd a végén bejelentette távozási szándékukat. A versenytörvényre hivatkozott és átadott egy jegyzéket, amely előírja számukra ilyen típusú rendezvényeken követendő magatartást. „Nem egyeztethetünk és nem egyezhetünk meg a szállítókkal közös határidőben. És egyáltalán nem lehet a szállítóknak közösen bármiben megállapodni.”

Ezután kisebb zavar keletkezett kb. 5 percig tartott amíg úrrá lettünk a helyzeten. Több szállító is megerősítette ezt az álláspontot különösen a Monsanto ([személyes adat]) és a DuPont ([személyes adat])

A problémát úgy tudtuk kezelni, hogy nem törekedtünk egyezésre, azonos álláspont kialakítására, csupán igényeinket és véleményünket fogalmaztuk meg és erre kaptunk válaszokat és véleményeket.

2. A második pontban elemeztük a promóciós céllal a gyártók által a termelőknek adott ingyen termékek helyzetét, amely komoly anyagi veszteséget okoz a kereskedői társadalomnak és megnehezíti a célszámok teljesítését. A gyártók által nyújtott összes promóció mértékét a növényvédőszer piac (~60 Mrd Ft) mintegy 2%-át kitevően kb. 1.2 Mrd Ft nagyságúnak tartja. A promóciók nyújtásában a három nagy szállító a potenciáljának megfelelően sajnos élen áll (Syngenta: SynPont rendszer, Bayer: Csepp program, BASF). A termékben kiadott promóció nagyságát az összpromóció max. 50%-nak kb. 600 MFt értékűnek tartja. Ez az össz. növszerpiac 1%-a. Ebben a saját forgalmához viszonyítottan a BASF és a Monsanto jár az élen.

A gyártókkal 2009. év elején történt megállapodás szerint három év áll rendelkezésre, hogy a promóciós céllal juttatott ingyen termékek ez idő alatt fokozatosan kikerüljenek a szállítók kereskedelmi stratégiájának promóciós eszközrendszeréből. Egy év eltelt és véleményünk szerint javult a helyzet, kevesebb termék kerül ily módon a piacra.

Megvan a realitása annak, hogy 2012-re gyakorlatilag megszűnjön az ingyen termék. Annál is inkább mert a szállítóknak is egyre több gondot (és büntetést) okoz a „termék” hatósági és adminisztrációs megoldása. Bemutatásra és méltatásra került a Syngenta Kft. által bevezetett öntapadós matrica, amely „MINTA – KERESKEDELMI FORGALOMBA NEM HOZHATÓ”

⁴² Vj/84-25/2013., Vj/84-121/2013. K/7. sz. melléklet

felirattal készült. Ezt a lépést a kereskedők társadalma kedvezően fogadta. Ezen a területen ez az első bizonyítéka annak, hogy a szállítók komolyan veszik elvárásainkat és konkrét lépést tesznek. Ehhez a témához nem volt szállítói észrevétel és ellenvetés. [...]

[személyes adat] (DuPont) megkérdezte miért nincs jelen a KITE?

A rendezvényt az NKSZE kezdeményezte, a jelenlévők valamennyi tagot képviselik – adtuk meg a választ.

[személyes adat] (Syngenta) javasolta, hogy az NSZ Kereskedelmi Bizottsága legyen kapcsolatban velünk.

Megígértük, hogy keressük és felvesszük velük a kapcsolatot, de igényt tartunk évente legalább egyszer a közvetlen találkozásra a gyártó cégek vezetőivel, a közvetlen információcsere hatékonysága miatt.

A jelenlévő NKSZE képviselők egybehangzó véleménye alapján rendkívül élénk volt a találkozó. A szállítók többsége konstruktívnak mutatkozott, érzékelhettük, hogy sokkal több információt kaptak mint amire előzetesen számítottak: több szállító jelezte, hogy csak rövid ideig tud maradni mert sürgős dolga van: DuPont, DOW, Kwizda, végül kitartottak a találkozó végéig amely kb. 2 óra időtartam alatt zajlott le. Az azóta eltelt időben történt szállítói visszajelzések is pozitívak. Megállapítható, hogy az eddigi három szállítókkal történt találkozó közül ez volt a legsikeresebb.”

51. Az ingyenes termékek piaci jelenlétének alakulásáról az eljárás alá vontak eltérő becsléssel bírtak. A Dupont⁴³ szerint csökkent, a Högyészi⁴⁴ szerint nem csökkent, a KITE⁴⁵ szerint nincs változás, a Syngenta⁴⁶ szerint nem csökkent, a Monsanto is a csökkentésre utaló nyilatkozatot⁴⁷ tett, a többi eljárás alá vont nem vállalkozott becslésre. Az viszont kétségtelen tényként állapítható meg, hogy a 2009. február 10-ei emlékeztetőben szereplőknek megfelelően a Syngenta bevezette a megállapodásban foglalt megjelölést: „MINTA – KERESKEDELMI FORGALOMBA NEM HOZHATÓ” a termékekre ráragasztott öntapadó matrica formájában.

52. Az NMKSZE **Kereskedelmi Szakbizottságának 2010-es éves munkájáról készült beszámoló**⁴⁸ szerint

”[a] gyártók által végfelhasználóknak adott promóció méretének csökkentésére vonatkozóan az NMKSZE álláspontja változatlan. A tagvállalatok becslése szerint a szállítók által adott promóció mértéke 2-10% közötti mértékű. Átlagosan 6%-osnak tartott nagyon jelentős. Ez kereskedők számára nagyon sérelmes.”

53. Az NMKSZE tagkereskedők továbbra is következetesen képviselték korábban kialakított azon álláspontjukat a szállítókkal szemben, miszerint a szállítók tartsák be a 2009-ben vállalt kötelezettségeiket, beleértve a promóciós célú ingyenes termékek piacról való kivezetését. Erre példa a BASF-nek 2011 januárjában küldött levél, amiben az NMKSZE elnöke, [személyes adat] külön felhívja a BASF figyelmét arra, hogy az „NMKSZE zászlajára tűzte mindenféle promóciós tevékenység visszaszorítását”.⁴⁹

54. A 2009. december 18-ai találkozót követő időszakra vonatkozóan a GVH-nak nem áll rendelkezésére bizonyíték arra vonatkozóan, hogy az NMKSZE és a gyártó/importáló vállalkozások közötti találkozók az ingyenes promóciós termékek kivezetése ismételten szóba került volna, bár közöttük több megbeszélésre is sor került.

55. Az NMKSZE kereskedelmi bizottsága 2009-től 2013-ig minden év augusztus-október hónap között felmérte az adott év kereskedelmi szezonjának tapasztalatait. Ezt a tagok által kitöltött, kérdőívekben megfogalmazott kérdésekre adott válaszok alapján tette meg. A kérdőívekben az ingyenes termékekkel kapcsolatban az alábbi kérdések szerepeltek:

- Milyen mértékűre becsüli a végfelhasználóknak a gyártók által nyújtott promóciót (ingyen termék, utalványok, külföldi utak, családi hétvégék, stb.)?

⁴³ Vj/84-242/2013.

⁴⁴ Vj/84-234/2013.

⁴⁵ Vj/84-233/2013.

⁴⁶ Vj/84-219/2013.

⁴⁷ Vj/84-322/2013.

⁴⁸ Vj/84-134/2013.

⁴⁹ Vj/84-36/2013.

- Rangsorolja a gyártókat promóciós tevékenységük mértéke szerint (kezdje 1-es számmal)!
 - Mennyiben változott a szállítók promóciós aktivitása az elmúlt két évben?
56. Idővel az NMKSZE megállapította, hogy az ingyenes termékek mértékének csökkentésére vonatkozó törekvései eredménytelenek voltak, ezért az évek során egyre kisebb hangsúlyt kapott ez a téma.
57. Az NMKSZE **Kereskedelmi Szakbizottságának ülésén 2010. szeptember 22-én** az Agro-Multisector irodájában [személyes adat] (KITE) által elmondottakról [személyes adat] az alábbi feljegyzést készítette határidőnaplójában:
- „Többet vállaltunk, mint amit szabad lett volna versenytörvény
Mi kovácsoltuk össze a szállítókat, szét kell szedni”⁵⁰*

II.2. Az ingyenes promóciós termékek kivezetésével kapcsolatos ügyfélnyilatkozatok

58. Az NMKSZE⁵¹ az ingyenes termékmintákkal kapcsolatban előadta, hogy „amivel egyetértés van szakmailag is, az az, hogy a Nyugat-Európában is szokásos mintaadás az elfogadható. Amivel problémánk van az a nyomon követhetőség, hogy a termelő bevételezte-e, vagy hogy hogyan volt adózás utána. Mi nem tudunk arról, ha a szállító ingyenes terméket ad a termelőnek. A probléma, hogy sokszor a megrendelő eltér a felhasználótól, főleg a nagy cégeknél. Mivel nincs értéke, nem jelenik meg a könyvelésben, és elindul egy „vándorútra” a termék. Olyannal is találkozunk, hogy ezek a minták azután megjelentek a piacon a normális ár feléért. Ez rontja a kereskedő hitelét és a vevők szemében. Mi 2%-ra becsültük ennek a termékkörnek a nagyságrendjét. Az még elmegy, amikor az használja fel, aki kapja, de amikor mindenfelé megjelenik a piacon, akkor a szakmai, adózási, hatósági, katasztrófavédelmi kérdéseket vet fel. Mi azt javasoltuk, hogy a minta oldal erősödjék fel és az egyéb ingyenes termékkör csökkenjen. Már 2008-ban megjelent a promóciós termékek kivezetésének kérdése, és ezt mai napig vállalhatónak tartjuk. Rendellenes jelenségnek gondoljuk. Sétrelmezzük, rossz gyakorlatnak tartjuk, de nem rendelkezünk pontos információkkal, csak becslésekkel, mert nem rajtuk keresztül zajlanak ezek a folyamatok. Nincs rajtuk semmilyen szakmai, hatósági kontroll. Kereskedelmi érdekeket is sért ezeknek a megléte, mert megjelennek a másodlagos piacon és forgalomkiesést eredményeznek. Ezek voltak a motivációink a kérdés kapcsán. Nem volt azonban megállapodás e kérdésben. A három év alatti kivezetést a BASF vetette fel, de nincs szó arról, hogy a szállítóknak egységes álláspontja lett volna. Nem történt meg a kivezetés, de nem tudtunk ezzel mit kezdeni. Igyekszünk meggyőzni a szállítókat, de ha nem eredményez változást, azzal nem tudunk, mit kezdeni.”
59. A Hőgyészi nyilatkozata⁵² szerint az ingyenes termékminta kivezetésének ötlete az NMKSZE mint szakmai szerv kezdeményezése volt, az a társaság versenyjogi felelősségét ezért nem veti fel.
60. Az AGRO előadta,⁵³ hogy egyetlen gyártóval sem egyeztettek az ingyenes termékminták kivezetéséről, pusztán azok áttekinthető átadásáról és megfelelő feliratozásáról tárgyaltak. Ilyen ígéretet csak a BASF tett, mert egyébként sem tartotta megfelelő marketing eszköznek az ingyenes termékmintákat.
61. Az Aliscának⁵⁴ nem volt kifogása az ingyenes termékminták ellen, mert a mértéke nem haladta meg az egészséges szintet. Amennyiben nagy mennyiségű ingyenes termék jelenne meg a másodlagos piacon a rendes forgalmazókkal szemben, akkor felemelné a szavát, de ilyet nem tapasztaltak. Kétli, hogy egy kis ország kereskedői képesek lennének a multinacionális nagy szállítókkal szemben érdemben fellépni.
62. A KITE állítása szerint⁵⁵ nem vett részt olyan NMKSZE ülésen, amelyen szállítók is részt vettek volna. Nem kötött megállapodást vagy egyezséget a szállítókkal a promóciós célú ingyenes termékek kivezetéséről. A gyártói ingyenes termékminták bevezetése, illetve az egyes termékek kapcsán azok mennyiségének/értékének meghatározása kizárólag a szállítók önálló döntési kompetenciájába tartozó

⁵⁰ Vj/84-24/2013.

⁵¹ Vj/84-144/2013.

⁵² Vj/84-294/2013.

⁵³ Vj/84-317/2013.

⁵⁴ Vj/84-247/2013.

⁵⁵ Vj/84-233/2013.

kérdés, ezért nincs is erre nézve információjuk. 2011-ben, illetve az azt követő években általánosságban nem volt megfigyelhető jelentősebb emelkedés vagy visszaesés a promóciós célú ingyenes termékek tekintetében.

63. A LASA előadta, hogy részt vett azon a közgyűlésen, amelyen a szállítók képviselői is jelen voltak, de feljegyzések nem állnak a rendelkezésére. Semmilyen formában nem egyeztek meg a résztvevők, csak elmondták a véleményüket. A megegyezés hiányát bizonyítja, hogy jelenleg is működik a módszer, mert a szállítók nem vették figyelembe a javaslatukat. A szállítók eltérő mértékben alkalmazzák az ingyenes promóciós termékeket. Állításuk alapján mindenki legszívesebben megszüntetné, de fél, hogy ha csak ő teszi, akkor versenyhátrányba kerül a többiekkel szemben, akik ezt továbbra is folytatják. A promóciós termékek mennyisége nem csökkent a piacon.⁵⁶
64. A Dr. Szabó Agrokémia előadta,⁵⁷ hogy az ingyenes termékek megszüntetését a piacon senki sem kívánta, a cél inkább a kereskedelmi volumen korlátozása, és a piacsűkítő hatás elkerülése volt, mert e termékeket nem könyvelik le, nem képezik ÁFA alapját, nincsenek ellenőrizve sem. Nem vett részt a szállítókkal egyeztetésen, amelyen megegyeztek az ingyenes termékek kivezetéséről. Nem csökkent az ingyenes termékek mennyisége a piacon, csak a kirívóan nagy tételek tűntek el.⁵⁸
65. Az IKR előadta,⁵⁹ hogy a promóciós ingyen termékek csak elszigetelten vannak jelen a piacon, ezért a versenyképességet, az üzleti folyamatokat nem befolyásolta jelentősen. Semmilyen formában nem vett részt olyan egyeztetésen a szállítókkal, amely az ingyenes termékek kivezetésére irányult.
66. A 343 előadta,⁶⁰ hogy nem vett részt promóciós célú ingyenes termékek forgalmazásában. Nem vett részt ilyen megbeszéléseken, kezdeményezéseken, jegyzeteket sem készített, ezért nem tud ilyenről nyilatkozni.
67. Az Agroforrás előadta,⁶¹ hogy nincs tudomása ilyen célú intézkedésekről, de a piaci szereplők (vevők, végfelhasználók) nagyon kedvelik az ilyen fajta marketing eszközöket. Talán ez lehet az oka, hogy továbbra is megtalálhatóak a piacon. Különösebb változást nem vettek észre, valamennyivel csökkenhetett az ingyenes termékek száma. Továbbra is vannak a piacon ilyen jellegű szállítói termékek.
68. Az Agrokémia szerint⁶² az ingyenes termékek termelő csatornákon keresztül jelképes egységáron visszakerülhetnek a kereskedelmi csatornába, ezáltal jelentős piaczavaró elemmé válhatnak. Feltételezi, hogy az NMKSZE is hasonló módon gondolkozhatott. Mivel a szállítók részvételével tartott gyűléseken, rendezvényeken személyesen nem vett részt, ezért nincs tudomása ilyen megállapodásról. Álláspontja szerint az eltelt időben az ingyenes termékek száma a piacon nem csökkent.
69. Az Agroker előadta,⁶³ hogy a promóciós termékek túlzott jelenlétének piacsűkítő hatása van. Nem a promóciós termékek felszámolása volt a cél, hiszen azok használata kísérleti mennyiségben indokolt és támogatott volt. A társaság a szállítókkal ebben a tárgykörben nem folytatott egyeztetést. A promóciós termékek mennyisége a piacon nem történt, a szállítók a promóciós rendszer fenntartásában érdekeltek.
70. Az Anthera előadta,⁶⁴ hogy a közgyűléseken, amelyeken részt vett, nem voltak együttesen jelen a szállítók. Nem tud arról, hogy a kereskedők megegyeztek a szállítókkal az ingyenes termékek kivezetéséről. Ő sem a saját nevében, sem az Anthera nevében nem tárgyalt senkivel ebben a tárgyban. Nincs rálátása promóciós termékek mennyiségére, azok változásaira.
71. A Baki Agrocentrum előadta,⁶⁵ hogy a szállítói promóciós termékek negatív hatással voltak a kereskedőkre, mert csökkentették a termelőkhez való beszállítási volument. A vállalkozás nem vett részt a szállítókkal folytatott tárgyaláson, mert ezeket a feladatokat az NMKSZE felsővezetőség tagjai

⁵⁶ Vj/84-226/2013.

⁵⁷ Vj/84-321/2013.

⁵⁸ Vj/84-375/2013.

⁵⁹ Vj/84-237/2013.

⁶⁰ Vj/84-206/2013.

⁶¹ Vj/84-229/2013.

⁶² Vj/84-241/2013.

⁶³ Vj/84-205/2013.

⁶⁴ Vj/84-207/2013.

⁶⁵ Vj/84-198/2013.

látták el. Nem tudnak a szállítókkal való konkrét megegyezésről, valamint a szállítókkal történt ártárgyalásaikon sem tapasztalták a kedvezőbb elbírálást. Az elmúlt években nőtt a promóciós ingyenes termékek mennyisége a piacon.

72. A Bólyi előadta,⁶⁶ hogy az előző vezetés tájékoztatása szerint nem vett részt olyan megbeszélésen, amelyen szó esett az ingyenes termék kivezetéséről. A szállítókkal történő egyeztetést az egyesület elnöksége folytatta le, azon nem vett részt a társaság képviselője, ezért nem tud ilyen megállapodásról. Nincs információja végfelhasználók részére juttatott ingyenes termékminták alakulásáról sem.
73. A BO-TI⁶⁷ nem kezdeményezte az ingyenes termékek kivezetését, ebben a tárgykörben nem folytatott egyeztetéseket a szállítókkal, ilyen témájú megbeszéléseken nem vett részt a szállítókkal. Tudomásuk szerint nem történt megegyezés az ingyenes termékek kivezetéséről. Álláspontjuk szerint csökkent az ingyenes termékek mennyisége a piacon.
74. A BASF⁶⁸ nem rendelkezik tudomással olyan találkozóról, melynek témája az ingyenes promóciós termékek kivezetése volt, illetve ilyen témájú találkozókra sem vett részt. A BASF esetében nem merült fel a végfelhasználóknak fizetett jutalékrendszer kivezetése, azon belül sem a promóciós termékek, sem a bónusz juttatások kivezetése, mivel ez fontos eszköze annak, hogy a BASF sikerrel árusítsa a minőségi termékeit a magyarországi piacon.
75. A Bayer elmondása⁶⁹ szerint az NMKSZE 2009 során többször is felvetette az ingyenes promóciós termékek kérdését, de a Bayer semmilyen elköteleződést nem vállalt e kérdésben. Az NMKSZE 2009 végétől évente tartott előadásokat a szállítók képviselőinek, továbbá a Bayer képviselői részt vettek két kétoldali megbeszélésen az NMKSZE-vel, először 2009 elején, majd 2011 őszén. E találkozókra vagy ezek némelyikén az NMKSZE prezentált az ingyenes termékekkel kapcsolatos becsléseket, azonban a Bayer emlékei szerint az ingyenes termékek kivezetésére nem szólítottak fel a kereskedők, és a Bayer nem tett ilyen irányú ígéretet. A Bayer képviselője egyik találkozóról sem készített feljegyzést vagy jelentést.
76. Az ingyenes termékek kivezetése nem történt meg. [személyes adat] a Bayer ügyfélmeghallgatásán⁷⁰ tett nyilatkozata szerint: *„Amikor az erről folyó megbeszélések voltak, még 2008-ban én nem voltam jelen. Én 2009 decemberében voltam először NSZ ülésen. Nem tudtam róla, hogy ilyen „feladatunk” lenne. Az NMKSZE mindig felhozta, hogy sok az ingyenes termékminta. Nyilván gond, hogy amit ingyen odaadnak a gyártók, azt nem lehet már eladni. A Bayer nagyon innovatív, minden évben hoz ki termékeket és fontos neki, hogy azokat kipróbálják a gyakorlatban is, összehasonlítsák a meglévő szerekkel hatékonysági szempontból. Nem tudom, hogy ki mennyit ad, mi próbáljuk a költségeinken belül rendezni, de ez a Bayern belül is egy láthatóan növekvő szegmens. Amit termékmintaként kiadunk, olyan 80-100 millió forintot is érhet. Második körös kereskedőknek is adunk így termékrabattot. Ez azt jelenti, hogy vannak olyan kisebb kereskedők, akikkel nem akarunk közvetlen kapcsolatban lenni, csak másik nagykereskedőn keresztül. De ezt a kisebb kereskedői kört is igyekszünk támogatni anyagokkal, képzéssel, egyebekkel és elvárjuk, hogy adott mennyiségű Bayer terméket forgalmazzanak. Ennek ellentételezéseként szoktak ingyenes terméket, azaz termékrabattot kapni. Amikor meghallgatjuk az NMKSZE ez irányú felvetéseit, „vállat vonunk”, nem ez alapján határozzuk meg a kereskedelmi tevékenységünket. Nem kommentáljuk soha.”*
77. A Syngenta⁷¹ előadta, hogy több olyan találkozón (2008. szeptember 8-i, 2011. november 2-i, 2011. december 19-i, 2012. december 11-i, 2013. december 19-i) részt vett, melynek témája az ingyenes termékminták kivezetése volt, azonban a társaság részéről nem történt semmilyen megegyezés. A társaság nem tért el a korábbi gyakorlatától az ingyenes termékekkel kapcsolatban. A termelőknek juttatott ingyen termék az elmúlt 5 évben a társaság forgalmának nagyon alacsony százaléka volt, de emelkedő tendenciát mutat.

⁶⁶ Vj/84-230/2013.

⁶⁷ Vj/84-227/2013.

⁶⁸ Vj/84-304/2013.

⁶⁹ Vj/84-223/2013.

⁷⁰ Vj/84-143/2013.

⁷¹ Vj/84-219/2013.

78. Az Arysta előadta,⁷² hogy tudomásuk szerint kifejezetten a promóciós termékminták mennyiségének szabályozásával (kivezetésével) kapcsolatos találkozó nem volt, vagy ha volt is, ilyen módon nem vettek részt, ezért ilyen irányú ígéretet sem tettek. A társaságuk által forgalmazott promóciós termékminták mértékét tekintve megállapítható, hogy a mintafelhasználás a társaságuk belföldi forgalmával arányosan nőtt, a százalékos részarányát tekintve pedig nagyjából változatlan maradt.
79. A Cheminova előadta,⁷³ hogy nem vett részt olyan találkozón, melynek témája az ingyenes promóciós termékek kivezetése volt, ezért ilyen irányú ígéretet sem tett. A Cheminova nem változtatott az ingyenes termékekkel kapcsolatos gyakorlatán, tehát nem vezette ki a termékeket.
80. A Chemtura előadta,⁷⁴ hogy nem tudja megerősíteni, hogy a volt munkavállalója [személyes adat] részt vett-e a 2008. szeptember 8. napján tartott találkozón. A Chemtura nem volt részese semmilyen olyan (akár kifejezett, akár hallgatólagosan kötött) „megegyezésnek” a növényvédőszer kereskedőkkel, amely a kereskedelmi és marketig feltételekre vagy a kereskedők üzletvitelének bármely egyéb aspektusára vonatkozott volna. A Chemtura nem tett olyan ígéretet, amely az ingyenes termékek kivezetésére vonatkozott. A Chemtura csak kis mennyiségben szokott ilyen termékmintákat adni, amelyek célja a termékek végfelhasználók általi kipróbálása. Másrészt a Chemtura Ltd. Magyarországi Fióktelepének munkavállalói nem rendelkeztek önálló üzletpolitikai döntés meghozatalára jogosultsággal. Harmadrészt a Chemtura részvételével a növényvédőszer-termékek eladásából a magyar piacon mindössze pár százalékot tesz ki, ezért az állítólagos megállapodás létrehozásához a Chemtura részvételére nem lett volna szükség.⁷⁵
81. A DuPont nyilatkozata⁷⁶ szerint egyetlen ilyen témájú, a kereskedők egyesülete által szervezett találkozóról tud, amely több évvel ezelőtt volt. Ezen a találkozón a kereskedők elmondták, hogy milyen negatív hatása van a nagy mennyiségű ingyenes terméknek a piacon és kérték a gyártókat a tevékenységük visszafogására, megszüntetésére. E találkozóról azonban nem áll rendelkezésére feljegyzés. A DuPont nem tett ilyen ígéretet és semmilyen formában nem változtatta meg az addigi ingyen anyag üzletpolitikáját, hiszen a kérés idejében is csak kísérleti célra adott elhanyagolható mennyiségű ingyenes terméket, nem pedig promóciós céllal.
82. A Makteshim elismeri,⁷⁷ hogy a 2009. január 28-i NMKSZE találkozón a kérdés felmerült, de tagadja, hogy arról megállapodás született volna.
83. A Monsanto elismeri,⁷⁸ hogy az NMKSZE 2009. január 28-án egy többoldalú megbeszélést szervezett Budapesten, a Holiday Inn szállóban. A megbeszéléseken több, kisebb méretű szállító munkavállalói vettek részt. Az NMKSZE több kéréssel állt elő a megbeszéléseken, amelyek közül az egyik az ingyenes termékek kivezetésére vonatkozott. A Monsanto találkozón résztvevő képviselője tagadja ugyanakkor, hogy az ingyenes termékek kivezetésével kapcsolatban bármilyen kérdésben egyetértésének adott volna hangot. A Monsanto szerint az NMKSZE az általa a találkozóról írt leveleiben csak a saját nézőpontját és a kereskedők kívánalmait fogalmazta meg. A levelekre nem lehet úgy tekinteni, mint amelyek pontosan és tényszerűen tükröznék a tényeket és a Holiday Innben tartott találkozón megvitatott kérdéseket.
84. A Nufarm elismeri,⁷⁹ hogy részt vett az NMKSZE-vel olyan találkozókban, ahol a téma, egyebek mellett az ingyenes termékminták kivezetése volt. Mellékelte a január 28-i találkozóról az NMKSZE által küldött beszámolót⁸⁰ de hangsúlyozta, hogy sem az NMKSZE felvetésekre, sem erre vagy más levelekre nem reagált.
85. A Sumi Agro nem emlékezett vissza⁸¹ a 2009. január 28-i találkozóra és tagadta, hogy az ingyenes termékek kivezetéséről bármilyen megállapodás jött volna létre.

⁷² Vj/84-246/2013.

⁷³ Vj/84-235/2013.

⁷⁴ Vj/84-236/2013.

⁷⁵ Vj/84-442/2013.

⁷⁶ Vj/84-242/2013.

⁷⁷ Vj/84-220/2013.

⁷⁸ Vj/84-322/2013.

⁷⁹ Vj/84-250/2013.

⁸⁰ Vj/84-251/2013.

⁸¹ Vj/84-221/2013.

II.3. A szállítók kereskedelmi stratégiájának átalakításával kapcsolatos döntések, megbeszélések

86. A 2010. év végétől kezdve az NMKSZE a kereskedők piaci érdekeinek fokozottabb védelme érdekében a szállítókkal szemben egységes, fokozottabb fellépés mellett foglalt állást, és a korábbinál szorosabb együttműködést kívánt kialakítani a szállítói oldallal.
87. **2010. december 20-án az NMKSZE éves közgyűlésére** újfent meghívták a szállítókat. A Kereskedelmi Bizottság prezentáció⁸² keretében tájékoztatta a szállító cégek vezetőit az agrárdisztribúció helyzetéről, a kialakult válságról és a változás szükségességéről. A találkozón a kereskedők „ismételten és ezúttal nyomatékosan kért[ék] a szállítókat, hogy olyan kereskedelmi stratégiát dolgozzanak ki és alkalmazzanak, amely segít abban, hogy a magyar kereskedelmi vállalatok elláthassák feladatukat.”⁸³ A szállítók felé javaslatok kidolgozásának szükségességét fogalmazta meg.
88. Az NMKSZE-Szállítók találkozó résztvevőit az alábbi táblázat szemlélteti:

Dátum	Helyszín	Résztvevő szállítók	Résztvevők az NMKSZE képviselőjében ⁸⁴
2010.12.20	Budapest, Budaörsi u. 141-145	Arysta, BASF, DuPont, Makteshim, Nufarm, Cheminova, Dow, Kwizda, Bayer, Summitagro,	[személyes adat] – Hőgyészi Agrokémia [személyes adat] – IKR [személyes adat] – Agromultisector [személyes adat] – Alisca [személyes adat] – Kite [személyes adat] – Lasa [személyes adat] – Bolyi Agrokémia [személyes adat] – NMKSZE titkára

89. **2011. május 12-én a kereskedelmi bizottsági ülés** napirendjén szerepelt a 2011. tavaszi szezon kereskedelmi tapasztalatainak összegzése, az agárdisztribúciót érintő válság hatásának értékelése. Megállapításra került, hogy a helyzet tovább romlott.

A Kereskedelmi Bizottság tagjai 2011-ben	
Devecseri Agrokémia	[személyes adat]
Agromultisector	[személyes adat]
Hőgyészi Agrokémia	[személyes adat]
Dr. Szabó	[személyes adat]
Kite	[személyes adat]
Lasa	[személyes adat]
Szekszárdi Növény	[személyes adat]

90. **2011. május 31-én** az NMKSZE közgyűlése határozatot hozott, amelyben felkérték a Kereskedelmi Bizottságot, hogy dolgozzon ki javaslatot a szállítók számára kereskedelmi stratégiájuk megváltoztatására, ennek keretében elhatározták, hogy a kereskedelmi bizottság előrehozza a munkatervében szereplő III. negyedévi ülését és felkérték a bizottságot, hogy dolgozzon ki egy koncepciótervet a szakmai/gazdasági válság leküzdése érdekében. Az elvárás az volt, hogy a javaslat még a nyár folyamán, a 2012-es szállítói tervek és kereskedelempolitika összeállítása előtt jusson el a szállítókhoz. A Kereskedelmi Bizottság ki is dolgozta javaslatának alapjait, melyet a 2011. június 21-én tartott rendkívüli nyílt bizottsági ülésen bemutatott. A javaslatát alapjait megvitatták, ahhoz önálló indítványokat tehetek a résztvevők.
91. **2011. június 21-én a kereskedelmi bizottság rendkívüli ülésén** kiemelt napirendként foglalkozott ezzel a témával. A bizottsági ülés nyílt volt és a bizottsági tagokon kívül 4 személy vett részt. A

⁸² Vj/84-110/2013.

⁸³ Vj/84-367/2013.

⁸⁴ Vj/84-110/2013.

bizottság megvitatta a javaslatlétel koncepciójának alapjait, majd az előkészítő anyagokat 4 bizottsági tag: [személyes adat] (Hőgyési Agrokémia), [személyes adat] (Agromultisector), [személyes adat] (Lasa) és [személyes adat], valamint egy nem bizottsági tag, [személyes adat] (IKR) elkészítette **2011. június 27-ére**, amiket a tagok az NMKSZE 2011. július 7-i nyílt elnökségi ülésén megvitattak, határozati javaslatlétel formájában véglegesítettek és megszavaztak.⁸⁵

92. **2011. július 7-én az NMKSZE nyílt elnökségi ülést** tartott. Az elnökségi tagokon kívül 3 fő vett részt, akik kiléte nem ismert. Az elnökség az eredeti önálló indítványok ismeretében megvitatta a kereskedelmi bizottság által készített anyagot, majd [személyes adat] javaslatával kiegészítette és a közgyűlés elé határozati javaslatlétel formájában terjesztette.

93. **2011. július 12-én az NMKSZE közgyűlést** tartott, amelyen előterjesztették a Kereskedelmi Szakbizottság által kidolgozott „Az NMKSZE ajánlása a szállító cégek vezetőinek a kereskedelmi stratégiák átalakítása, megváltoztatása céljából” c. ajánlást.⁸⁶ Az ajánlást a tagok megvitatták, kiegészítették és elfogadták. A jelenlévők (21 fő) egyhangúlag megszavazták az alábbi, szállítók részére megfogalmazott ajánlásokat. Az ajánlás a piaci helyzet ismertetését követően, a piaci stratégiák átszervezésére irányuló három alternatívát fogalmazott meg a szállítók részére.

- Az „A” ajánlás a márkakereskedői rendszer bevezetését javasolta, amely alapján az egyes szállítók az általuk meghatározott minősítés alapján a kereskedők közül márkakereskedőket jelölne ki. A szállítók ezt követően márkakereskedőiket teljesen azonos feltételekkel szolgálnák ki. *„Nem az a cél, hogy az adott szállító terméke versenyezzen a saját termékével, vagy az egyik kereskedő kiszorítsa a másikat ugyanazzal a termékkel alacsonyabb, jövedelem nélküli áron a piacról, hanem az, hogy maga a gyártó cég márkakereskedői rendszere [...] legyen erős, a másik szállító termékét szorítsa ki a piacról – a verseny így lesz biztosított.”*
- A „B” ajánlás szerint a növényvédőszer értékesítés egységes végfelhasználói árlista szerint történne. Minden kereskedőnél rögzített áron lehetne megvásárolni egy adott terméket. A termelők ezért a kereskedők által nyújtott plusz szolgáltatások (hozzáadott érték), és nem az ár alapján döntenének, hiszen minden kereskedőnél azonos áron jutnának a termékhez. *„Minden kereskedőnél fix áron (végfelhasználói árlista) vásárolhatók meg adott növényvédőszer gyártó termékei. [...] A termelők a kereskedők által nyújtott plusz szolgáltatások (hozzáadott érték) alapján és nem az ár szerint döntenek, hiszen minden kereskedőnél azonos áron jutnak a termékhez. Minden kereskedőnél a standard árrés biztosan megmarad.”*
- A „C” ajánlás a rabattok mértékének egységes korlátozását javasolta. A javaslat szerint a szállító meghatározott ideig nem emelne árat, azt követően pedig maximálná a szállítói áremelés mértékét az infláció mértékének 40%-ában. Ez azért kerülne bevezetésre a javaslat szerint, hogy a „piacon megkereshető kereskedői árrés fokozatosan mínusból pluszba menjen át”. A javaslat továbbá indítványozza az év végi rabattok mértékének egységes szintre (2012-re 5% körüli mértékűre) való csökkentését.

Az ajánlás szerint az „A” illetve a „B” alternatíva választása esetén a szállítóknak nincs szüksége a „C” változatban foglaltak megfontolására.⁸⁷

94. A közgyűlésen jelenlévő 21 tagvállalat közül 17 kereskedő cég az „A” változat, 2 vállalkozás a „C” változat mellett szavazott, míg két vállalkozás tartózkodott a szavazástól.

95. Ezt követően a Bayernek küldött levél tanúsága szerint **2011. július 28-án az NMKSZE a 2011. július 12-én kelt ajánlás teljes szövegét elküldte a szállítók részére**, annak érdekében, hogy a szállítók a három javaslat közül kiválaszthassák a nekik legmegfelelőbb konstrukciót.⁸⁸

96. A szállítók részére elküldött levél alapján az NSZ főtítkára **2011. augusztus 11-ére** összehívta az NSZ tagjait, hogy az NMKSZE felvetéseit az NSZ megtárgyalja.⁸⁹ Az NSZ Kereskedelmi Szakbizottsága és Elnöksége által kialakított hivatalos álláspontot **2011. augusztus 25-én az NSZ hivatalos válaszevlében**⁹⁰ megküldte az NMKSZE részére.

⁸⁵ Vj/84-110/2013.

⁸⁶ Vj/84-110/2013.

⁸⁷ Vj/84-110/2013.

⁸⁸ Vj/84-133/2013.

⁸⁹ Vj/84-133/2013.

⁹⁰ Vj/84-133/2013.

97. Az NSZ válaszlevelében tájékoztatta az NMKSZE-t, hogy az ajánlás bizonyos részeivel nem tudnak egyesületi szinten foglalkozni, ezért annak megtárgyalását a tagvállalatok hatáskörébe utalja.
*„Szövetségünk Elnöksége és Kereskedelmi Szakbizottsága értékelte az NMKSZE tanulmányát. Megállapításra került, hogy a tanulmány egyes részeivel nem tudunk egyesületi szinten foglalkozni, az abban foglaltakat érdemben — ilyenek pl. az árak, kereskedelmi kondíciók — az NMKSZE tagvállalatai csak az Önök tagvállalataival folytatandó, kétoldalú kereskedelmi tárgyalásokon tudják megbeszélni.”*⁹¹
98. Az NSZ ugyanakkor a következő vállalat tette⁹² **2011. augusztus 25-én kelt levelében**: évente meghatározott időpontig közlik a szállítók az árlistáikat és feltételrendszereiket a kereskedőkkel, illetve a kereskedők kompetenciájába tartozó kérdésekben (ár) a szállító nem adhat piaci információt a termelőnek, amennyiben az a kereskedők érdekeit sérti. Az NSZ levele szerint:
„Egyetértve és elfogadva e téma fontosságát, vállaljuk, hogy tagvállalataink egységesen lépnek fel a következő kérdésekben:
- *a kereskedelmi kondíciókról (rabattok, fizetési haladék, stb.) nem tájékoztatjuk a végfelhasználót,*
 - *a költség összehasonlítást az NMSZKE által kidolgozott, vagy javasolt egységes végfelhasználói árlista alapján fogjuk végezni.”*
99. Az NMKSZE a **2011. október 12-én**,⁹³ az NSZ részére írt válaszlevelében sérelmezte, hogy az NSZ érdemben nem reagált az NMKSZE ajánlásában foglalt javaslatokra. Az NSZ azon szándéknyilatkozatában foglaltakat – miszerint nem közlik a szállítók a végfelhasználókkal a kereskedelmi kondíciókat – az NMKSZE álláspontja szerint a szállítók nem teljesítették, azaz érzéketlenek a problémával szemben. Ezért az NMKSZE kétoldalú tárgyalásokat kezdeményezett a szállítókkal.
100. Az NMKSZE a fenti levélnek megfelelően **2011. október 28. és november 1. között találkozott a főbb szállítókkal**. A találkozókról külön-külön nem készült feljegyzés, csak egy a tárgyalássorozatot összefoglaló irat.⁹⁴ Ezen irat szerint a szállítók 50%-a érdekelt a márkakereskedői rendszer kialakításában. A találkozókon a szállítók a tanulmányban foglalt indítványok kapcsán nem tettek kötelezettségvállalást.
101. Közben az NMKSZE Elnökségi Ülésen, amelyen [személyes adat], [személyes adat], [személyes adat] és [személyes adat] vettek részt, az elhangzottakról az alábbi feljegyzéseket⁹⁵ készítette [személyes adat] határidőnaplójában:
„A szállítókat meglepte a dolgozat mélysége, színvonala. A Kite lobbizott ellene. A szállítók satuba kerültek. A probléma súlyát illetően méltatlan a szállítók elkeserítő válasza színvonalában, tartalmában. Nem akarják a rendet a tiszta átlátható viszonyokat. Nem különböztetnek kis és nagy cégeket meg.
Kezdtük
26 aláíró:
Túlléptük a hatáskörünket. Nincs nyomásgyakorlásra módunk. Versenyhivatali szankcióktól félnek. (multik)
Nekünk nincs félnivalónk, KITE-nek is van félnivalója.
 [személyes adat]: *Túl mentünk a hatáskörünkön, turkáltunk a KITE zsebében.*
 [személyes adat]: *A márkakereskedelmi rendszernek nincs realitása: nincs hozzáadott érték a növszer piacon. [...]*
Levél: Csalódottak,
tarthatatlan a helyzet megváltoztatásáról nem mondunk le. Azokat a szállítókat támogatjuk, akik ezeket a szempontokat támogatták. [...]
A 2012-es tárgyalásokhoz számárvezetőt kell adni a tagoknak.”
102. Az NMKSZE **2011. december 7-én** újabb levelet küldött a szállítók részére, amelyben továbbra is kérte a szállítóktól az anyag áttanulmányozását és az alapján a lehetséges együttműködést.

⁹¹ Vj/84-133/2013.

⁹² Vj/84-141/2013.

⁹³ Vj/84-133/2013

⁹⁴ Vj/84-110/2013.

⁹⁵ Vj/84-4/2013. [személyes adat][személyes adat] naplója

103. **2011. december 15-én** az NSZ Közgyűlése ismételten elutasította az NMKSZE felvetését, mert álláspontja szerint azok versenyjogot sértenek.

104. A 2012-2013. között tovább folytak a szállítókkal való tárgyalások, de már új témákban. Főleg a virtuális csomagok racionalizálásáról, mennyiségük csökkentéséről. Ezzel kapcsolatban kérdőíveket töltetett ki az NMKSZE és elemezte az egyes szállítók csomagjait. Az NMKSZE-n belül az integrátori törvénytervezetről zajlottak még megbeszélések.

II.4. A szállítók kereskedelmi stratégiájának átalakításával kapcsolatos ügyfélnyilatkozatok

105. Az NMKSZE ügyfélmeghallgatásán⁹⁶ jövedelmezőség csökkenésével kapcsolatban előadta, hogy a szállító cégek szerepét jelöli meg ebben. *„A piacirányítás lehetősége egyre inkább kikerült, a mi vertikumunk kezéből. A piacon az irányít, aki feltételeket tud szabni, és az NMKSZE tagvállalatai nincsenek ilyen helyzetben. A szállító cégeknél van a készlet, a termék, a finanszírozás (áruhitel), a promóciós eszközök. Mi „kaptunk egy kottát” és nekünk az kellene kellett játszani. A 10-20% közötti rabatt összeget, amik a szerződésben szerepelnek, mégis negatív árrésre vezettek. A kialakult a verseny vezetett erre. A piacon megjelenik egy centrumár, amit általában a piacvezető tud megállapítani, és a kisebb vállalkozások ehhez alkalmazkodnak. Jelenleg úgy látom, hogy 2012-ig nem volt jelentős tőkeerejű piaci szereplő az agrárdisztribúció területén, a 2013-as átmeneti év volt, ma pedig a KITE, az IKR és a Cargill három jelentős tőkeerejű vállalkozás. Pontosabban, a KITE a vizsgált időszakban mégis piacvezetőnek minősült. Az ő árlistája, árengedményei rendszeresen megjelentek tényezőként az üzleti tárgyalásaink során. Ez árversenyt generált, mert dönteni kellett, hogy elengedjük a vevőt, vagy felvesszük a küzdelmet. A tagok jelezték az NMKSZE vezetősége felé a problémát, amivel azután foglalkozott az elnökség és a közgyűlés is. Tárgyaltunk a minisztériummal is, ahol bemutattuk a cégeinket, tevékenységünket és segítséget kértünk. Sok eredményt nem értünk el. [...]*

106. A 2011 nyári a gyártók és az NMKSZE közötti kétoldalú találkozókval kapcsolatban előadta, hogy *„a tárgyalások alapja az NMKSZE által készített anyag volt. Ez tárgyaltuk meg az NSZ tagvállalataival. Megpróbálták egyenként meggyőzni őket, hogy tagjaink jövedelmezőségi szintje emelkedhessen. Például a rabattoknál, amelyek magasak voltak, de elég bizonytalanok. A kért értékesítési forgalmat csak erős árversennyel lehetett elérni. A kereskedők által kapott kondíciók egyediéek voltak és titkosak, azokat a gyártó nem kommunikálta a többi gyártó felé. Mi csak a piacon láttuk, hogy a másik ára alapján mi jobb, vagy rosszabb feltételeket kapunk. A gyártók meghallgattak minket, mondták, hogy megértik a problémát, de nem csináltak nagyon semmit. A lényeg tehát, hogy a jövedelmezési tárgykör kapcsán a gyártókkal folytatott tárgyalások témája ugyanaz volt, mint amit az NSZ-nek felvetettünk. Amikor láttuk az NSZ elutasítását, nem erőltettük velük a dolgot, éppen a versenytörvény miatt, mert az NSZ-szel, mint szervezettel való egyezkedés kapcsán felmerült, hogy az esetleg nem jogszerű. Tisztességesebbnek és piacjavítónak gondoltuk viszont a gyártókkal való kétoldalú egyeztetéseket. A tanulmány, amire hivatkoztunk, az az a tizen-pár oldalas irat volt, ami az A, B és C verziókat tartalmazta. Nem volt ezt megelőzően egy külön tanulmány. Az árlista gondolatát, ami a tanulmányban felmerül a Kereskedelmi Bizottság vetette fel. Az volt az elgondolás, hogy a legtisztább úgy lehet a verseny, ha a szállítók nem hoznak egyes szereplőket méltatlan helyzetbe. A kereskedő szakmaisága, hozzáértése, kapcsolati tőkéje kell, hogy érvényesüljön a versenyben. Ekkor tiszta eszközökkel folyik a verseny. Az árlista megszüntette volna az év végi rabattokat. Ezt a listát a gyártók készítették volna el, ami a gyártói árakból állt volna össze. Erre az árlistára épült volna az egyes kereskedők költsége és elvárt haszna. Az egyes kereskedők nem azonos költségszinten dolgoznak. Az egységes gyártói árlista garantálná az egységes versenyhelyzetet. Minden kereskedő ebből indult volna ki. Mondok egy példát. Akkor képviselem egy szállító számára a legnagyobb értéket, ha az országos részesedésénél nagyobbat ér el általam. Ezzel is lehet azonban, hogy valaki nagyobb mennyiséggel több rabattot kapott, pedig nem érte el ugyanezt az értékesítési százalékot az adott szállító esetében. Az elgondolás tehát az lett volna, hogy az árlistából nem adnak rabattot. Ezzel mindenki ugyanannyiért kapta volna az árut. Ennek alapján azután meghatározhatta a saját árát, amit alkalmazott. A mostani rendszer olyan, mint egy tőzsdei spekuláció, mert valamilyen jövőbeli*

⁹⁶ Vj/84-144/2013.

kétes megvalósulási mutatók alapján határozzák meg az árakat. A szállítók és versenyben vannak egymással. Ők szabadon határozzák meg az áraikat. Mi csak azt kértük, hogy teljeskörűen adják meg az áraikat január-február táján. Azt is javasoltuk, hogy minden kereskedő ugyanazon az áron kapjon meg egy adott terméket. Nem nagyon gondoltuk továbbá konkrétan, hogy konkrétan hogyan nézett volna ki ennek az árlistának a megalkotása. Nem a kereskedőt kellene ösztönöznünk az eladásra, hanem a végfelhasználót a vételre. Így lett volna tisztességesebb a verseny. A B verzió lényege az lett volna, hogy a szállítók, mindegyik, vagy azok, akik egyetértenek ezzel, határozzanak meg egy egységes árlistát a saját termékeikre, amin minden kereskedőt kiszolgálnak. Mi azt akartuk, hogy ne csak a termékek, hanem a kereskedői szolgáltatások is számítsanak a versenyben, az árképzésben. Az én meglátásom szerint a két megoldás azonos. Egyébként öten készítették el ezt a javaslatot, amit azután kibővített elnökségi ülés és a közgyűlés is tárgyalt. Nem jutottunk el azonban abban a stádiumba, hogy kidolgozzuk ennek a tartalmát. [...] A szállító cégek jellemzően nem változtattak a stratégiájukon, feltehetőleg úgy ítélték meg, hogy nem kívánnak azonosulni a céljainkkal. A kétoldalú találkozók a gyártókkal arra szolgáltak, hogy lássuk a gyártói reakciókat, hogy várható-e valamilyen változás a 2012-es évre, vagy sem. [...] Mindenki a megkapta az ülés után az iratot, az is, aki nem volt jelen. Aki aláírta az is a köröztetés során írta alá, nem a helyszínen. Nem emlékszem, hogy volt-e indoklás, hogy miért nem írták alá. [...] A Szekszárdi Növény befuccsolt, a Sziget-chem is. Az Alisca a KITE-hez kötődik, nem emlékszem különös indoklásra. A vezető korábban elnökségi tag volt, más véleményen volt, és jelezte, hogy nem kívánnak részt venni az egyesület munkájában. [...] Nem tettünk semmilyen reakciót az alá nem írók kapcsán.”

107. Az NSZ ügyfélmeghallgatásán⁹⁷ előadta, hogy „az NMKSZE 2011. júliusi tanulmány előtt hivatalos kapcsolatfelvétel nem létezett a két szervezet között. Miután az NSZ és tagvállalatai megkapták a tanulmányt, az Elnökségi Ülés augusztus 22. napjának délelőtti napirendre tűzte a témát. [...] Az ülés rádelegálta a Kereskedelmi Szakbizottság elnökére és a Főtitkárára a válaszlevél megfogalmazását. A válaszlevél tevezetét ketten írták meg, de végleges formájának kialakítása előtt többen látták a szervezetből. A belső egyeztetésnek és véleményezésnek nem volt hivatalos formája, főleg e-mailben történt. A belső egyeztetés megtörténte után ki lett küldve a válaszlevél. A tagvállalat önállóan eldönthette az NSZ jóváhagyása nélkül, hogy az NMKSZE-vel részt vesz-e kétoldalú tárgyaláson. Az NSZ ezeket a témákat nem látta az NSZ hatáskörébe tartozó kérdésnek. Az a döntés született a tanulmány kapcsán, hogy azzal nem tud az NSZ együttműködni, de az együttműködés más formáját keresték, hogy ne csak elutasítást küldjenek az NMKSZE részére.”
108. A Xantium előadta,⁹⁸ hogy már 2010-ben kilépett az NMKSZE-ből, így a tanulmányról semmilyen tudomása nincsen, annak elkészítésében nem vett részt.
109. Az Alisca előadta,⁹⁹ hogy a Közgyűlésen nem vettek részt, a közgyűlési határozatot utólag nem írták alá, és mivel nem értettek egyet az NMKSZE 2011. július 12-ei tanulmányával, és hiába kérték annak módosítását, kiléptek az NMKSZE-ből. Az ajánlás készítésének körülményeivel kapcsolatban előadta, hogy „Kaptam egy tervezetet az egyesülettől. Mi nem vettünk részt az előkészítésben, feltehetőleg ezt korábban kezdték el, mint hogy mi beléptünk volna. [...] Volt egyeztetés az előkészítés későbbi szakaszában, mi is ekkor kaptuk meg. Mi erre reagáltunk, és kértük kijavítani a 3.II. pontot. [...] A KITE-vel együtt közös döntés volt, hogy nem írtuk alá, de arról nem tudtam, hogy vannak harmadik cégek is, akik nem írták alá.”
110. A KITE előadta, hogy nincs tudomása arról, hogy a vállalkozáscsoport bármely tagja részt vett a 2011. május 31-én, illetve 2011. június 12-én tartott közgyűléseken. A 2011. június 12-i közgyűlésen készült jegyzőkönyvön a KITE egyetlen munkatársának aláírása sem szerepel. Az ajánláshoz csatolt aláírási ív alapján tényként rögzítendő, hogy sem a KITE, sem pedig leányvállalata az Alisca képviselője nem írta alá, ezáltal pedig nem támogatta a tanulmányt/ajánlást. A KITE vállalkozás csoport szinten sem támogatta a részére megküldött ajánlást, és ezt megfelelően kifejezésre is jutatta az NMKSZE részére.

⁹⁷ Vj/84-146/2013.

⁹⁸ Vj/84-328/2013.

⁹⁹ Vj/84-247/2013.

- 111.A LASA előadta¹⁰⁰, hogy a NMKSZE ajánlását és javaslatait az indokolta, hogy az NMKSZE tagok jelentős része, köztük a LASA is, rendkívül nehéz gazdasági helyzetbe került a piaci anomáliák és a szállítók magatartása miatt. A javaslatok kidolgozását megelőzték a tagok részére kiküldött kérdőívek, amelyeket kitöltve visszaküldtek a kereskedelmi bizottság elnökének, [személyes adat]. A feldolgozott anyagot a bizottságok vezetői ismertették egy közgyűlés keretében. Az egyik kérdőív értékelését a LASA vezetője ismertette, de pontosan nem emlékszik, hogy melyiket. A tanulmány aláírására az ülés végén került sor, de ebben nem biztos. A három javaslat közül az A javaslatot támogatta szóbeli értékelés formájában.
- 112.A Dr. Szabó Agrokémia előadta,¹⁰¹ hogy nem szavaztak az ügyben, nem fogadtak el semmilyen ajánlást. Az ajánlás elkészítésében részt nem vettek, azt nem ők terjesztették elő. Az ajánlást tudományos, szakmai vitaanyagnak tekintik. Az ajánlás kapcsán senki semmiben nem állapodott meg. Az aláírásukkal azt fejezték ki, hogy az ajánlás a szakmai nyilvánosság számára közzétehető, annak alapján elindulhat a szakmai vita és jogalkotás, határozott fellépés az ágazat védelme érdekében. A három ajánlás olyan alternatívák sora, amelyek megfelelő jogi háttérrel közös gondolkodást tettek volna lehetővé. Kifejezetten egyik javaslatot sem támogatta. A kész ajánlás egy példányát kihozták a céghez, és a vállalkozás a telephelyén írta alá.¹⁰²
- 113.Az IKR előadta,¹⁰³ hogy több okból írták alá az ajánlást. Fontosnak tartották az NMKSZE létét, tevékenységét, eredményeit, valamint több részletkérdésben egyet is értettek a tanulmányban foglaltakkal, továbbá az IKR pénzügyi válsága miatt már nem volt valós tétje az aláírásnak. A vállalkozás tudatosan távol tartotta magát az előkészítő munkától, valamint a szállítók jelenlétével lezajlott találkozótól. Azonban az ajánlás elkészülte előtt [személyes adat] bekapcsolódott az előkészítő munkába, és az ő javaslata került bele C alternatívaként az ajánlásba, ezért az IKR a C változatra szavazott. A tanulmányt később az IKR székhelyén [személyes adat], illetve [személyes adat] írta alá. Az aláírással azt szándékoztak kifejezni, hogy a dokumentumban foglaltak hitelesek, de ez nem jelenti azt, hogy annak teljes tartalmával egyetértenek. Továbbá meg voltak győződve arról, hogy az A és B pontok elfogadásának nincsen a szállítók részéről realitása.
- 114.A 343 előadta,¹⁰⁴ hogy a konkrét javaslatok megfogalmazásában és kidolgozásában nem vett részt, ezért a javaslatok keletkezésének pontos okáról hitelt érdemlően nyilatkozni nem tud. A közgyűlésen részt vett, azonban a közben kialakult vitában nem vett részt aktívan. Az ülésen úgy emlékszik, hogy kézfeltartással, név nélkül voksoltak a tagok. Nem emlékszik, hogy tisztán melyik javaslatnál tette fel végül a kezét, de kifejezett meggyőződéssel egyiket sem támogatta. A 2011. július 12-i közgyűlésen konkrét, véglegesnek tekinthető megegyezés nem született, azt mondták, hogy majd még összegzik az elhangzottakat és kiegészítik a javaslatukat. A közgyűlés után [személyes adat] telefonos kérésére írta alá az aláíró ívet, mert az aláírásával az NMKSZE-t akarta segíteni A tanulmányt vagy ajánlást átlapozta, de annak tartalmát nem sajátította el.
- 115.Az Agrofórással előadta,¹⁰⁵ hogy az NMKSZE alakuló ülésén egyszer vett részt az egyik tulajdonostárs, [személyes adat], utána további gyűléseken nem képviseltette magát az Agrofórással. Az ajánlás előkészítésének okáról tehát nem tud nyilatkozni.
- 116.Az Agrokémia előadta,¹⁰⁶ hogy a nevezett ajánlás elkészítésének okát nem ismeri. A javaslatok kidolgozásáról, annak felvetéséről, előterjesztőiről nincs információja. A vitában a cég vezetője személyesen nem vett részt. Az üléseken néha meghatalmazott képviselte a vállalkozást, azonban információval nem tud szolgálni. Saját feljegyzések hiányában nem emlékszik, hogy támogatta-e az ajánlást, de a magatartásuk az egyesület munkáját illetően a többségi vélemények irányába próbált mutatni. Az aláírás körülményeire sem emlékszik. Előadta,¹⁰⁷ hogy az ajánlást ellenjegyezték, de tartalmának komolyabb tanulmányozása nélkül.

¹⁰⁰ Vj/84-226/2013.

¹⁰¹ Vj/84-321/2013.

¹⁰² Vj/84-375/2013.

¹⁰³ Vj/84-237/2013.

¹⁰⁴ Vj/84-206/2013.

¹⁰⁵ Vj/84-229/2013.

¹⁰⁶ Vj/84-241/2013.

¹⁰⁷ Vj/84-382/2013.

117. Az Agroker előadta,¹⁰⁸ hogy az ajánlást az NMKSZE Kereskedelmi Szakbizottsága dolgozta ki és terjesztette elő. Mivel a vállalkozás nem vett részt ezeken a bizottsági üléseken, ezért nem vett részt a tanulmány előkészítésében sem. Az anyagot postán kapták meg, azt aláírta és visszaküldték az NMKSZE részére. A vállalkozás az „A” javaslatot támogatta, ezért a közgyűlésen erre szavazott a képviselője.
118. Az Anthera előadta,¹⁰⁹ hogy az ajánlás a Magyarországon működő növényvédőszer disztribúciós rendszer működését, annak anomáliáit okozó jelenségeit vázolja fel. Az anyagot a Kereskedelmi Bizottság állította össze. Az ajánlás elkészítését fölöslegesnek tartotta, mert szerinte alkalmatlan arra, hogy a szállító cégek életébe változást hozzon. Az ajánlással kapcsolatban ezért álláspontot nem alakított ki, valamint senkivel nem vitatta meg az ajánlást. Azért írta alá, mert a cégek által befektetett sok munkát nem akarta degradálni. Nem emlékszik, hogy melyik javaslatot támogatta.
119. A Baki Agrocentrum előadta,¹¹⁰ hogy miután 2011 márciusában az NMKSZE tagja lett, az ajánlás elfogadása előtti konzultációkban (bizottsági ülésen), illetve a Közgyűlésen részt vett. Az ajánlás célja az volt, hogy a kereskedő cégek romló piaci pozícióit a gyártó cégek üzletpolitikája tovább ne rontsa. A megfogalmazott együttműködés a tagvállalatok érdekvédelmi szövetsége is lehetett volna, amely a tagvállalatok versenyben maradását segíthette volna elő. Az ajánlás célját nem tudta elérni, mert a kereskedő vállalkozások helyzete tovább romlott a piacon. A vállalkozás a tanulmány vitájában részt vett, ahhoz módosító javaslattal nem élt, az elfogadó közgyűlésen megszavazta az ajánlás tartalmát, emlékei szerint a „B” változatot szavazták meg. Az ajánlást később, futár útján történő kézbesítés után írta alá a vállalkozás.
120. A Bólyi előadta,¹¹¹ hogy az NMKSZE Kereskedelmi Szakbizottsága által kidolgozott ajánlást a közgyűlés vitatta meg. A társaság előző vezetése azért támogatta az ajánlás megszületését, mert a piaci helyzet felvázolása mellett megoldást és ajánlást vázol fel kötelező jelleggel. A vállalkozás azért támogatta az ajánlást, mert a vállalkozás is piaci nehézségekbe ütközött a piaci folyamatok miatt, ezért fontosnak tartották, hogy a szállítók és a nagykereskedelmi cégek részére együttesen hozzák létre a piacon tapasztalt anomáliákat, ami alapján kiegyensúlyozottabb kereskedelem valósulhasson meg a jövőben. A vállalkozás nem rendelkezik az NMKSZE Közgyűléséről készült jegyzőkönyvvel, és nem emlékszik, hogy melyik javaslatot támogatta.
121. A BO-TI elmondása¹¹² szerint az ajánlás elkészítésében, és az előkészítő munkában, valamint az előkészítő egyeztetéseken nem vett részt. A 2011. július 12-i közgyűlésen nem vett részt a vállalkozás, ezért a véglegesített ajánlás tartalmát csak az aláírásukat követően, utólag kapták és ismerték meg. A dokumentumot [személyes adat] kérésére, annak részletes tartalmának ismerete nélkül írták alá és bélyegezték le Szarvason, ahová [személyes adat] személyesen hozta azt le. Mivel a szavazáson nem vett részt, ezért egyik alternatívát sem támogatták. Az ajánlás utólagos aláírása nem jelenti egyik javaslat támogatását sem. Az aláírás körülményei nem tették lehetővé a határozat tartalmának érdemi megismerését. Az utóbbi kézhez vett ajánlással nem értettek egyet.¹¹³
122. A Pesticid szerint¹¹⁴ az ajánlást csak felületes, szóbeli ismertetés keretében ismerhette meg, amelynek során az egyesület biztosította annak versenyjogilag nem kifogásolható jellegéről. Az ajánlás kapcsán részletekbe menő egyetértés nem született. Amikor látta, hogy a piacvezető vállalkozás azt nem írta alá, félrevezetve érezte magát, és a tanulmányban foglaltakkal nem azonosult.
123. A Győri Agroker szerint¹¹⁵ az ajánlás a kereskedők tapasztalatait foglalta össze, és mivel a megoldási javaslatok közül egyik sem kapott abszolút többséget, megállapodás sem jött létre. Akarategyezség az ajánlás kapcsán nem jött létre, azt pusztán vitaindítónak szánták, és aláírása csak arra szolgált, hogy az NMKSZE nagyobb súllyal tudja képviselni a kereskedőket a szállítókkal való egyeztetés során.

¹⁰⁸ Vj/84-205/2013.

¹⁰⁹ Vj/84-207/2013.

¹¹⁰ Vj/84-198/2013.

¹¹¹ Vj/84-230/2013.

¹¹² Vj/84-227/2013.

¹¹³ Vj/84-314/2013.

¹¹⁴ Vj/84-302/2013.

¹¹⁵ Vj/84-305/2013.

124. Hasonló nyilatkozatot tett a Jeli is.¹¹⁶

125. A Hőgyészi nyilatkozata¹¹⁷ szerint az, hogy az NMKSZE Közgyűlése elfogadta a tanulmányt, mindössze azt jelenti, hogy nyugtázta, hogy a Kereskedelmi Szakbizottság eleget tett a felkérésnek.

126. A Chemical Seed előadása¹¹⁸ szerint nem vett részt az ajánlás kezdeményezésében, kidolgozásában vagy a Közgyűlés elé terjesztésében. Azt tudományos munkának tekintették és aláírásuk nem jelentette, hogy egyetértenének azzal, hogy azt másnak megküldjék, vagy arról bárki megegyezés céljából tárgyaljon.

127. A Devecseri Agrokémia nyilatkozata¹¹⁹ szerint a vállalkozások között nem konkrét megállapodás jött létre, hanem egy elvi kérdéseket vizsgáló szakmai tanulmány készült, amely teljes mértékben alkalmatlan arra, hogy a vállalkozások piaci magatartását bármilyen formában befolyásolja vagy a piaci feltételekre hatással legyen. Állítása szerint a tervezetben szereplő egyetlen alternatívát sem fogadták el, azokat nem valósították meg. Elmondta, hogy a vázolt alternatívák további kidolgozást igényeltek volna, ami nélkül végrehajtásuk nem is volt lehetséges. A kereskedői oldal felvetése csak egyoldalú magatartásnak minősülhet, a megállapodás létrejöttéhez szükség lett volna a szállítói oldal beleegyezésére is.

128. A MEDOSZ szerint¹²⁰ is az ajánlás csak vitaindító iratnak minősült. Elmondása szerint a három javaslat megküldése éppen annak a jele, hogy nem volt akaratgyezség a felek között.

129. A Tolnai Agrokémia¹²¹ és a Virág-Chem¹²² szerint csak szakmai állapotfelmérésnek, illetve gazdasági elemzésnek minősült a tanulmány. Utóbbi szerint az egyetértés csak a helyzetelemzésnek szükségességére és nem versenykorlátozásra vonatkozóan alakult ki.

130. A Nyírségi-Agrofocus előadta,¹²³ hogy az ajánlást részleteiben nem ismerte, az azt elfogadó közgyűlésen nem vett részt és annak utólagos aláírásával tudomásulvételét fejezte csak ki.

131. [személyes adat] a Bayer ügyfélmeghallgatásán¹²⁴ az NMKSZE jelentése alapján született 2011. augusztus 22-ei NSZ döntéssel kapcsolatban tett nyilatkozata szerint: „A növényvédőszer piac kezd eléggé zavaros lenni egy profitorientált cég számára. A Bayer például elad mondjuk 100 értéken szereket a kereskedőknek. Meghatároz egy év végi rabattot, ami mondjuk 18. A kereskedő, amikor eladja ezt a vevőnek, akkor azt mondja, hogy listaár, mínusz 17 értéken ad árat, tehát csak 1%-ot tart meg magának. A meglévő verseny miatt egymás alá ígérnek, aminek az eredményeként a végén 20-22%-kal térnek el a 100-as ártól. Egymást akarják kiirtani a piacról. A KITE nagyon jelentős szereplő, minden input szegmensben. Növényvédőszer piacon két erős szereplő van még, az IKR és a Cargill. Mind a kettő nemzetközi háttérű cég. Előbbi korábban majdnem tönkrement, de most vissza akarja szerezni a piaci pozícióját. Utóbbi terményfelvásárlásban érdekelt és a piac biztosítása érdekében aktív az input piacon. Hajlandó is ezen a szegmensben beáldozni 4-5%-ot mert a terményfelvásárlásban ezt vissza tudja utána szerezni. E három cég versengése határozza meg a kereskedői piacot, és emiatt keresi meg az NMKSZE a gyártókat, hogy ne ezeket szolgálják ki, hanem bízzák rájuk a forgalmazást. Kimutatják, hogy az iparági profit 0,3%, ami nevetséges, szerintem nem is igaz. A KITE uralja tehát a piacot és a történet mindig arról szólt, hogy a KITE kiadott egy nagy árlistát. Neki megvolt az összes gyártó minden egyes terméke, kiszerezése és mindegyikre adott egy árat. Mondjuk gyártói listaár plusz 10-15%. Ez az árlista kint volt a piacon és tematizálta a piaci versenyt. Amikor a kereskedő elment tárgyalni, akkor a vevők erre hivatkoztak, meg az abból kapott kedvezményre. Egy bevált, standard kiindulási pont volt ez a piacon, de ezen az áron senki nem vásárolt, ez virtuális ár volt, mert gyakorlatilag KITE listaár mínusz 20% volt a kiindulási alap. A Kleffmann is ezt használja piackutatási célokra. A vevőnek szükséges van valamilyen összehasonlítási alapra ahhoz, hogy felmérje a választható megoldások ár-arányát. Annak alapján választ, hogy mi az

¹¹⁶ Vj/84-315/2013.

¹¹⁷ Vj/84-294/2013.

¹¹⁸ Vj/84-320/2013.

¹¹⁹ Vj/84-350/2013.

¹²⁰ Vj/84-293/2013.

¹²¹ Vj/84-307/2013.

¹²² Vj/84-303/2013.

¹²³ Vj/84-225/2013.

¹²⁴ Vj/84-143/2013.

elvégezhető feladat, mi annak a hektáronkénti költsége és mekkora a hatékonysága. A költség számítását mindenki a KITE árlista alapján végezte. A gyártó cégek azt szokták kifogásolni, hogy a területi képviselőktől a termelők mindig megkérdezik, hogy mennyibe kerül a termék. Ezt a gyártó nyilván nem mondhatja meg, mert ahhoz fel kellene tárnia a listaárat, amit nem szokott megadni, illetve hogy mekkora kedvezményt ad a kereskedőnek, ami szintén nem nyilvános adat. Valamilyen úton-módon viszont egy összehasonlítást le kell tudni tenni a termelő asztalára, mert ez neki hasznos. A technológiai ár jelentősége az összehasonlítás lehetősége. Ez nem a gyártók közötti összehasonlítás, hanem a termelő számára annak lehetővé tétele, hogy felmérje, a hatékonyság-költség aránya két terméknek hogyan helyezkedik el. A fiktív árlista összeállításához a gyártók nem szolgáltatott volna adatot. Az NMKSZE kezdeményezésének az lehetett a célja, hogy magasabb árszintről adjanak kedvezményeket mint a KITE. Nagyon sok termelő nem arról beszél, hogy mennyiért vette a terméket, hanem hogy ki mekkora kedvezményt kapott. A végfelhasználók egyfajta megtévesztése lett volna, ha nagyobb árból adnak nagyobb kedvezményt, mégis magasabb árat felszámítva. A KITE listaára nem volt jó, mert a kisebb kereskedőknek az abból adott kedvezménye már költség alatti árakat eredményezett. Az egész technológiai költségszámítás nem lett volna valós, ez egy fikció lett volna, mert nem kapcsolódott volna a tényleges gyártói listaárakhoz. Az, hogy a rabattokról nem tájékoztatjuk a végfelhasználót, általános formula. Az NMKSZE prezentációkban mindig előadták, hogy egyes gyártó cégek milyen módon okoztak hátrányokat azzal, hogy bizalmas kereskedelmi adatot szivárogtattak ki a termelőnek, aki ezzel visszaélve alacsonyabb árakat kényszerített ki a kereskedőkből. Erre lehetett válasz, hogy az NSZ vállalta tagvállalatai nevében, hogy nem ad ki ilyen tájékoztatást. Nem gondoltuk, hogy ez kartellnek minősülhet. Ez egyébként azért problémás, mert a területi képviselők mellett működnek promoterek is, akikhez ha eljut az információ, már nehezen tartható vissza a termelő elől. Mi nem tudtuk ezt kontrollálni, az NMKSZE volt az, aki adatokat közölt a szivárogtatásokról. De amikor konkrétumokat kértünk, akkor nem nagyon tudtak semmit mondani, pedig mi felelősségre tudtuk volna vonni a képviselőt, ha nem a belső szabályoknak megfelelően járt el.”

III. Jogszabályi háttér

- 132.A Tpv. 1. §-a szerint a törvény hatálya kiterjed a természetes és a jogi személynek, valamint a jogi személyiség nélküli gazdasági társaságnak - ideértve a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepét is a VI. fejezetben szabályozott magatartások kivételével (a továbbiakban az előzőek együtt: vállalkozás) a Magyar Köztársaság területén tanúsított piaci magatartására, kivéve, ha törvény eltérően rendelkezik.
- 133.A Tpv. 1. §-ának (2) bekezdése alapján az EUMSZ 101. cikkének alkalmazása során az e cikk hatálya alá tartozó piaci magatartásra is a Tpv. eljárási rendelkezéseit kell alkalmazni akkor, ha a Szerződés 81. és 82. cikkében foglalt versenyszabályok végrehajtásáról szóló 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1/2003/EK tanácsi rendelet) alapján a Gazdasági Versenyhivatal eljárásának van helye.
- 134.A Tpv. 11. §-a szerint tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások társadalmi szervezetének, a köztisztviselőnek, az egyesülésnek és más hasonló szervezetnek a döntése (a továbbiakban együtt: megállapodás), amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki. Nem minősül ilyennek a megállapodás, ha egymástól nem független vállalkozások között jön létre.
- 135.A Tpv. 11. § (2) bekezdése szerint ez a tilalom vonatkozik különösen:
- a) a vételi vagy az eladási árak, valamint az egyéb üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett meghatározására;
 - b) az előállítás, a forgalmazás, a műszaki fejlesztés vagy a befektetés korlátozására vagy ellenőrzés alatt tartására;
 - c) a beszerzési források felosztására, illetve a közülük való választás lehetőségének korlátozására, valamint az üzletfelek meghatározott körének valamely áru beszerzéséből történő kizárására;

- d) a piac felosztására, az értékesítésből történő kizárásra, az értékesítési lehetőségek közötti választás korlátozására;
- f) a piacra lépés akadályozására;
- g) arra az esetre, ha azonos értékű vagy jellegű ügyletek tekintetében az üzletfeleket megkülönböztetik, ideértve olyan árak, fizetési határidők, megkülönböztető eladási vagy vételi feltételek vagy módszerek alkalmazását, amelyek egyes üzletfeleknek hátrányt okoznak a versenyben;
- h) a szerződéskötés olyan kötelezettségek vállalásától történő függővé tételére, amelyek természetüknél fogva, illetve a szokásos szerződési gyakorlatra figyelemmel nem tartoznak a szerződés tárgyához.

136.A Tpv. 15. §-a alapján nem függetlenek az egy vállalkozáscsoportba tartozó vállalkozások, valamint azok a vállalkozások, amelyeket ugyanazok a vállalkozások irányítanak. Egy vállalkozáscsoportba tartozik a vállalkozás azokkal a vállalkozásokkal,

- a) amelyeket a 23. § (2) vagy (3) bekezdésében foglaltak szerint önállóan irányít;
- b) amelyek az a) pont szerint irányítják;
- c) amelyeket a b) pont szerinti vállalkozás az a) pont szerint irányít;
- d) amelyeket az a)-c) pont szerinti vállalkozások és a vállalkozás közül kettő vagy több közösen irányít.

137.A Tpv. 44. § (1) bekezdése szerint a versenyfelügyeleti eljárásra - e törvény eltérő rendelkezése hiányában - a Ket.¹²⁵ rendelkezéseit kell alkalmazni a Ket. 15. § (4) bekezdése, 18. §-a, 29. § (3)-(12) bekezdése, 30. § a) és b) pontja, 31. § (1) bekezdés j) pontja, 33/A. §-a, 38. §-a, 38/A. § (8) bekezdése, 43. § (6a) bekezdése, 46. § (2) bekezdése, 47. §-a, 61. § (1) bekezdése, 64. §-a, 68-69/B. §-a, 70. §-a, 71. § (2) bekezdés a) pontja, 71. § (7) bekezdése, 74. § (2)-(5) bekezdése, 75. §-a, 78/A. § a) pontja, 88. §-a, 88/A. §-a, 91. §-a, 93-94/A. §-a, 109. § (2) bekezdése, 116. §-a, 127. § (1)-(5) és (7) bekezdése, 128. § (1) és (3) bekezdése, 130. §-a, 134. § b) és c) pontja, valamint 157. § (4) bekezdése kivételével.

138.Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése szerint a belső piaccal összeegyeztethetetlen és tilos minden olyan vállalkozások közötti megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés és összehangolt magatartás, amely hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, és amelynek célja vagy hatása a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása, így különösen:

- a) a beszerzési vagy eladási árak, illetve bármely egyéb üzleti feltétel közvetlen vagy közvetett rögzítése;
- b) a termelés, az értékesítés, a műszaki fejlesztés vagy a befektetés korlátozása vagy ellenőrzése;
- c) a piacok vagy a beszerzési források felosztása;
- d) egyenértékű ügyletek esetén eltérő feltételek alkalmazása az üzletfelekkel szemben, ami által azok hátrányos versenyhelyzetbe kerülnek;
- e) a szerződések megkötésének függővé tétele olyan kiegészítő kötelezettségeknek a másik fél részéről történő vállalásától, amelyek sem természetüknél fogva, sem a kereskedelmi szokások szerint nem tartoznak a szerződés tárgyához.

139.A C-32/11. sz. Allianz Hungária Biztosító Zrt. és társai kontra GVH ügyben az Európai Bíróság 2013. március 14-én hozott ítéletének 15. pontja szerint a Kúria az alábbiak szerint foglalt állást az EUMSZ. 101. cikkének és a Tpv. 11. §-ának viszonya kapcsán:

„A Legfelsőbb Bíróság először is megállapítja, hogy a Tpv. 11. §-a (1) bekezdésének szövege szinte teljesen megegyezik az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdésének szövegével, és a Tpv. 11. §-ának értelmezése – amely rendelkezés a szóban forgó megállapodások tekintetében irányadó- a jövőben ugyancsak hatással lesz az EUMSZ. 101. cikk e tagállamban történő értelmezésére. E bíróság egyébiránt kiemeli, hogy nyilvánvaló érdek fűződik ahhoz, hogy az uniós jog rendelkezései vagy fogalmi egységes értelmezést kapjanak.”

140.Tekintettel a Tpv. 11. §-ának és az EUMSZ. 101. cikkének szövegezésbeli azonosságára és a fogalmak azonos értelmezésére, nem szükséges a magatartások mindkét rendelkezés szerinti

¹²⁵ A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.)

értékelését külön-külön elvégezni, mivel azok azonos eredményre vezetnek. Ennek megfelelően a következőkben egységesen kezeli az eljáró versenytanács e két jogszabályt, csak szükség esetén nevesítve azokat külön.

141. Az EUMSZ. 101. és 102. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló 1/2003/EK rendelet 3. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy amikor a tagállamok versenyhatóságai az EUMSZ 101. cikkének (1) bekezdése szerinti megállapodásokra, vállalkozások társulásainak döntéseire vagy összehangolt magatartásokra – amelyek befolyásolhatják a tagállamok közti kereskedelmet – nemzeti versenyjogot alkalmaznak, akkor az ilyen megállapodásokra, döntésekre vagy összehangolt magatartásokra az EUMSZ. 101. cikket ugyancsak alkalmazniuk kell.
142. A Bizottság „De minimis” közleményének¹²⁶ 1. és 5. pontja alapján az EUMSZ. 101. cikkének (1) bekezdése nem alkalmazható az olyan megállapodásokra, összehangolt magatartásokra és vállalkozások társulásai által hozott döntésekre (a továbbiakban együtt: megállapodás), melyek versenyre kifejtett hatása nem érzékelhető (csekély jelentőségű). A „De minimis” közlemény 2. pontja (a 11. pontjában foglalt megállapodás típusok kivételével) egyértelműen kizárja az EUMSZ. 101. cikke (1) bekezdésének alkalmazhatóságát, ha a megállapodásban részes felek piaci részesedései nem haladják meg a Közlemény 7-9. pontjai szerinti küszöbértékeket. Ez a küszöbérték a „De minimis” közlemény 7. pontja a) alpontja értelmében versenytárs vállalkozások közötti megállapodás esetében a felek együttes piaci részesedésének 10%-ában került meghatározásra.
143. Az 1/2003/EK rendelet 5. cikke szerint a tagállamok versenyhatóságai egyedi ügyekben alkalmazhatják az EUMSZ. 101. és 102. cikket. E célból saját kezdeményezésükre vagy panasz alapján a következő határozatokat hozhatják:
- előírhatják a jogsértő magatartás befejezését,
 - ideiglenes intézkedéseket rendelhetnek el,
 - kötelezettségvállalásokat fogadhatnak el,
 - pénzbírságot, kényszerítő bírságot vagy a nemzeti joguk által biztosított egyéb szankciót szabhatnak ki.
 - Amennyiben a birtokukban lévő információk alapján a tilalom feltételei nem teljesülnek, olyan határozatot is hozhatnak, hogy részükről semmilyen intézkedés nem indokolt.
144. A Ket. 31. § (1) bekezdés i) pontja alapján a hatóság az eljárást megszünteti, ha hivatalbóli eljárásban a tényállás a határozat meghozatalához szükséges mértékben nem volt tisztázható, és további eljárási cselekménytől sem várható eredmény.

IV. Jogi értékelés keretei

IV.1. Az érintett termék és termékpiac meghatározása

145. Egy magatartás versenyhatásait az érintett piacon lehet vizsgálni. A Tpv. 14. § (1) bekezdése alapján az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és földrajzi piac figyelembe vételével kell meghatározni. A megállapodás tárgyát alkotó árun kívül figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesíthető árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait.
146. Az érintett piac meghatározásának szempontjait az Európai Bizottság 97/C372/03. számú Közleménye¹²⁷ (továbbiakban: EU Piacmeghatározási Közlemény) rögzíti az alábbi meghatározásokból kiindulva:

¹²⁶ A Bizottság közleménye az Európai Közösséget létrehozó szerződés 81. cikke (1) bekezdése szerint a versenyt érzékelhetően nem korlátozó, csekély jelentőségű (de minimis) megállapodásokról (Hivatalos Lap C 368., 2001.12.22., 13-15. o.)

¹²⁷ A releváns piac meghatározásáról a Tpv. 14. §-a rendelkezik. Meghatározási módszereire ad részletes iránymutatást a közösségi versenyjog alkalmazásában az érintett piac meghatározásáról szóló bizottsági közlemény (97/C 372/03 –HL C 372., 1997.12.9., 5–13.o., HL magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet 155–163. o.) (továbbiakban: EU Piacmeghatározási Közlemény)

- a) Az érintett termékpiac mindazokat a termékeket és/vagy szolgáltatásokat magában foglalja, amelyeket a fogyasztó a jellemzőik, áruk és rendeltetésük alapján egymással felcserélhetőnek vagy helyettesíthetőnek tart.
- b) Az érintett földrajzi piac azt a területet foglalja magában, ahol az érintett vállalkozások, termékek vagy szolgáltatások kínálásával foglalkoznak, ahol a versenyfeltételek elég homogének, és amely a szomszédos területektől megkülönböztethető, mert azokon a versenyfeltételek érzékelhetően eltérőek.

147.A Tpv. 14. §-a a fenti EU Piacmeghatározási Közleményben foglaltakkal összhangban, az alábbi rendelkezéseket tartalmazza az érintett piac meghatározásához:

- (1) Az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és a földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni.
- (2) A megállapodás tárgyát alkotó árun túlmenően figyelembe kell venni az azt – a felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesítő árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait.
- (3) Földrajzi terület az, amelyen kívül
 - a) a fogyasztó nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy
 - b) az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.

148.A versenykorlátozó célú megállapodások esetében a legszűkebb érintett termékpiacot a megállapodásban részes felek magatartása által közvetlenül érintett termékek alkotják, amelyre a versenyellenes tevékenységük irányul.¹²⁸

IV.2. A tagállamok közötti kereskedelem érintettségének fennállása

149.Annak eldöntésére, hogy az adott megállapodás vagy összehangolt magatartás alkalmas-e arra, hogy érintse a tagállamok közötti kereskedelmet, az Európai Bizottság „Íránymutatás a kereskedelemre gyakorolt hatásnak a Szerződés 101. és 102. cikke szerinti fogalmáról” c. közleménye (a továbbiakban: TKKÉ közlemény)¹²⁹ szolgál eligazításul.

150.A TKKÉ közlemény szerint a kereskedelemre gyakorolt hatás kritériuma egy olyan önálló, közösségi jogi kritérium, amelyet minden esetben egyedileg kell értékelni. A tagállamok közötti kereskedelem érintettségének fennállása joghatóság elhatároló kritérium, amely meghatározza a közösségi versenyjog alkalmazásának hatókörét. A TKKÉ közlemény 13. pontja szerint a kereskedelemre gyakorolt hatás kritériuma az EUMSZ. 101. és 102. cikke alkalmazásának hatókörét azokra a megállapodásokra és magatartásokra korlátozza, amelyek alkalmasak arra, hogy az Unión belül legalább minimális szinten, határokon átnyúló hatást gyakoroljanak. Az Európai Bíróság joggyakorlata szerint a megállapodás vagy magatartás arra való alkalmasságának, hogy a tagállamok közötti kereskedelemre hatást gyakoroljon, „érezhetőnek” kell lennie.¹³⁰

151.A 101. cikk megfogalmazásából, valamint az állandó ítélkezési gyakorlatából következik, hogy a kereskedelemre gyakorolt hatás kritériumának alkalmazásakor különösen három kitéltet kell megvizsgálni:

- a) a tagállamok közötti kereskedelem,
- b) a hatás meglétének lehetősége, és
- c) az érzékelhetőség.

152.Az a követelmény, hogy a hatásnak a tagállamok közötti kereskedelem tekintetében kell fennállnia, feltételezi a legalább két tagállamot érintő, határon átnyúló gazdasági tevékenységre gyakorolt hatást. Nem követelmény, hogy a megállapodás vagy magatartás egy tagállam egésze és egy másik tagállam egésze közötti kereskedelemre hasson. A 101. és a 102. cikk akkor is alkalmazható lehet, ha csak a tagállam egy része érintett, feltéve, hogy a kereskedelemre gyakorolt hatás érzékelhető.

¹²⁸ T-71/03. sz. *Tokai Carbon kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet [EBHT 2005., 10. o.] 90. pontja

¹²⁹ Az Európai Bizottság Közleménye – Íránymutatás a kereskedelemre gyakorolt hatásnak a Szerződés 81. és 82. cikke szerinti fogalmáról (2004/C 101/07) [HL C101., 2004.4.27. 81. o.].

¹³⁰ 22/71. sz. *Béguelin-ügy* (EBHT 1971., 949. o., 16. pont.)

153. Mivel az eljárás alá vont vállalkozások a legjelentősebb piaci részesedésű és forgalmú magyarországi szereplők, ezért a tevékenységük a magyarországi értékesítés teljes vertikumára kihat. Az eljárás alá vont szállító vállalkozások közösségi piaci részesedése és forgalma jelentős, továbbá az érintett termékek nagy része (több, mint 90%-a) importon keresztül jut el a magyar végfelhasználókhoz.
154. Az érzékelhetőség megállapítása során a „kereskedelemre gyakorolt hatás nem érzékelhető mértéke” szabály, a NAAT szabály (non-appreciable affect on trade) az irányadó. A bizottsági közlemény a NAAT-szabály pozitív illetve negatív vélelmét attól függően rendeli alkalmazni, hogy az adott magatartás jellegénél fogva alkalmas-e arra, hogy hatással legyen a tagállamok közötti kereskedelemre vagy sem. A közlemény 78. bekezdése kimondja, hogy az egyetlen tagállam egész területére kiterjedő horizontális kartell általában alkalmas arra, hogy a tagállamok közötti kereskedelemre hatást gyakoroljon. Ilyen esetben a közlemény a pozitív vélelem használatát írja elő. Ez azt jelenti, hogy érzékelhető a hatás abban az esetben, ha a felek együttes piaci részesedése meghaladja az 5%-ot, vagy ha az éves forgalmuk túllépi az évi 40 millió eurót (kb. 12,4 milliárd forint).
155. A jelen ügyben a rendelkezésre álló adatok alapján az eljárás alá vont vállalkozások releváns árbevétele meghaladja az említett forgalmi küszöböt, és az érintett vállalkozások piaci súlya, piaci részesedése jelentősen meghaladja az 5%-ot, így az érzékelhetőség feltétele teljesül. A TKKÉ közlemény 79. bekezdése szerint az egy tagállamra kiterjedő titkolt horizontális megállapodások (kartellek) – a piacnak az ilyen kartellek hatékonyságához szükséges lefedettségét figyelembe véve – általában jellegükénél fogva alkalmasak arra, hogy a tagállamok közötti kereskedelemre érzékelhető hatást gyakoroljanak.¹³¹
156. Mindezek alapján az eljárás alá vontak vizsgált magatartásának megítélése során az EUMSZ. 101. cikkének alkalmazása is szükséges. Az uniós jogalap tekintetében a GVH hatásköre az 1/2003/EK rendelet 5. és 35. cikkén alapul és a 11. cikk értelmében nem hozhat az uniós joggal ellentétes döntést, vagyis e tekintetben az uniós joggyakorlat kötőerővel bír.

IV.3. Az eljárás alá vont vállalkozások függetlensége

157. Az eljáró versenytanács mindenekelőtt a közhiteles cégnyilvántartás adatai és a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok – főként az eljárás alá vontak adatszolgáltatásai – alapján arra a következtetésre jutott, hogy az eljárás alá vont vállalkozások – a jelen ügyben eljárás alá vont, velük egy vállalkozás-csoportba tartozó eljárás alá vontak egymás közötti viszonya kivételével – a Tpv. 15. §-a alapján egymástól független vállalkozásoknak minősülnek.
158. Az eljáró versenytanács meg kívánja jegyezni, hogy az Európai Unió Bizottsága¹³² feltételekkel jóváhagyta a Dow és a DuPont fúzióját. Az egyik feltétel szerint a DuPont-nak le kell választania (értékesítenie kell) a növényvédőszer iparágát, annak irányítását a Dow és DuPont egyesült vállalkozása nem veheti át, így erre figyelemmel az eljáró versenytanács jelen ügyben továbbra is önálló entitásként kezelte a Dow-t és a DuPont-ot.
159. Ezenkívül megjegyzendő az is, hogy folyamatban¹³³ van a Bayer és a Monsanto fúziója is, de az Európai Unió Bizottsága még nem hozott döntést az ügyben.

IV.4. A bizonyítékok értékelésének általános szempontjai

160. Az eljáró versenytanács a rendelkezésre álló bizonyítékokat, főként irati és személyi bizonyítékokat a Ket. 50. §-ának (6) bekezdése alapján egyenként és összességükben értékeli. Az eljáró versenytanács a vizsgált magatartás értékelése során egyaránt értékelt az előzetes értesítés nélküli helyszíni kutatások során lefoglalt irati bizonyítékokat, az eljárás alá vontak által becsatolt irati bizonyítékokat, továbbá a meghallgatott ügyfelek nyilatkozatait.
161. A kartelljogsértések bizonyítása során az eljáró versenytanács a bírói gyakorlat alapján az alábbi elveket követi:
- a. szabad bizonyítási rendszer érvényesül a versenyhatósági eljárásokban;¹³⁴

¹³¹ Lásd a TKKÉ közlemény 79. pontját.

¹³² http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-772_en.htm

¹³³ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-2762_en.htm

- b. önmagában közvetett bizonyítékok alapján is megállapítható a versenyszegsértés;¹³⁵
- c. a vállalkozások irati bizonyítékkal ellentétes magyarázata önmagában nem elegendő a jogsértés alól történő mentesüléshez;¹³⁶
- d. a feltárt tények logikai láncolata elegendő a jogsértés megállapításához;¹³⁷
- e. a feltárt levelezés „belső” jellegére hivatkozással a vállalkozások nem mentesülhetnek a versenyszegségi felelősségre vonás alól;¹³⁸
- f. a jogsértés megállapításának nem akadály a valamely kartelltalálkozóról való távolmaradás, ha ésszerűen következtetni lehet arra, hogy az adott vállalkozás a megbeszélésről értesült és attól nem határolódott el;¹³⁹

¹³⁴ „Vállalkozások közötti tiltott összehangolt magatartás miatt indult ügyben a tényállás megállapítása szabad bizonyítási rendszerben meghatározott bizonyítékokon alapul. [...] Az egyes bizonyítási eszközök bizonyító ereje az adott ügy tényállásának megállapításánál azonos, közöttük súlyuk szerinti sorrendiség nincs. Annak sincs jogi jelentősége, hogy közvetlen vagy közvetett bizonyíték kerül felhasználásra, értékelésre a tényállás megállapításához. A feljegyzések, iratokról készült fénymásolatok adott esetben éppen olyan bizonyító erővel rendelkeznek, mint más bizonyítékok, éppen úgy alkalmasak a tényállás megállapítására.” (2102/2009. sz. közigazgatási elvi határozat, Legfelsőbb Bíróság Kfv.III.37.084/2009. sz. ítélete a Vj-56/2004. sz. ügyben.)

„E körben a másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy főszabályként mind az Áe., mind a Pp. a szabad bizonyítási rendszer talaján áll, ami azt jelenti, hogy a közigazgatási hatóság és a közigazgatási per bírósága is felhasználhat minden olyan bizonyítékot, amely a tényállás tisztázására, felderítésére alkalmas.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.)

¹³⁵ „A közvetett bizonyítékok alapján sem kizárt egy jogsértő magatartás megállapítása, ha a közvetett bizonyítékok olyan bizonyító erővel bírnak, olyan logikai láncot alkotnak, amelynek révén a jogsértés elkövetését tanúsítják.” (A Legfelsőbb Bíróság Kfv.II. 39. 259/2006/4. sz. ítélete a Vj-70/2002. sz. ügyben.)

„A Tptv. 11. §-ába ütköző megállapodás és összehangolt magatartás az alperes által szankcionálandó, ezért az abban részes felek rendszerint igyekeznek azt titokban tartani. Általában nem verik nagydobra, hogy a verseny korlátozásában, egy sajátos piacfelosztásban állapodtak meg, céljuk a versenyszegségi csökkenése, a munkák elosztása és a haszonból való közös részesedés. Éppen ezért nem várható el, hogy az alperes egy konkrét, vagy több, pontosan meghatározott írásbeli bizonyítékra alapozza döntését, amely mindenki számára világosan, egyértelműen igazolja a felek titkos megállapodáson alapuló versenyszegségi magatartását. A tiltott kartellezés jellegéből fakadóan tehát a közvetett bizonyítéknak is lehet döntő súlya; az egyes elektronikus levelek meghatározott részei, a levelek útja (feladó, címzett, továbbító, továbbítást fogadó stb.), egyéb levelek, jegyzetek, iratrészletek is alkalmasak lehetnek a tényállás megállapítására és ezért a versenyszegségi igazolására.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.)

¹³⁶ „A bíróság továbbá úgy látta, hogy az alperes helyesen járt el akkor, amikor az egyes tárgyalásokon résztvevőket meghallgatta, és az általuk a tárgyalás tartalmáról tett nyilatkozatukat, egyéb azt alátámasztó, objektív bizonyíték hiányában, nem fogadta el, ha az az írásos feljegyzésekkel ellentétben állt, és az előadás nem tudott elfogadható és koherens magyarázatot adni az írásos feljegyzésben foglaltak értelmezésére.” (A Fővárosi Bíróság Legfelsőbb Bíróság által helybenhagyott 7.K.31091/2007/16. sz. ítélete.)

¹³⁷ „Itt jegyzi meg a másodfokú bíróság, hogy a jogellenesen folytatott egyeztetések esetén igen kivételes esetben kerül a hatóság elé szabályos formátumú és közvetlen bizonyítékként felhasználható írásos dokumentum, amelyből akár az akarategység, akár a megállapodás minden részlete kétséget kizáróan beazonosítható. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a feltárt tények és a vállalkozások utóbb tanúsított magatartása egy adott logikai láncolat mentén együttesen igazolhatják a versenyszegségi elkövetését. Ezért nincs perbeli relevanciája annak, hogy az utóbb bekövetkezett események nem teljes körűen fedik le a feljegyzésekben vázolt megállapodásokat, egyes esetekben a vállalkozásokon kívül eső objektív okok (de akár a vállalkozások közötti újabb, fel nem tárt megbeszélés) azt megváltoztatták.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.167/2008/22. sz. ítélete a Vj-56/2004. sz. ügyben.)

„A jogellenesen folytatott egyeztetések esetén igen kivételes esetben kerül a hatóság elé szabályos formátumú és közvetlen bizonyítékként felhasználható írásos dokumentum, amelyből akár az akarategység, akár a megállapodás minden részlete kétséget kizáróan beazonosítható. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a feltárt tények és a vállalkozások utóbb tanúsított magatartása egy adott logikai láncolat mentén együttesen azonban igazolhatják a versenyszegségi elkövetését.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.232/2007/14. sz. ítélete a Vj-28/2003. sz. ügyben.)

¹³⁸ „A tényállást megalapozó belső levelek nem minősülnek magánleveleknek, azok mind a felperesi vállalkozások tevékenységéhez kapcsolódtak, az ő érdekükben merültek fel, ezért azok a felperesi magatartásokat igazolják. A levelek „belső” jellegére való hivatkozással tehát a felperesek nem mentesülhetnek a jogsértés következményei alól. Az üzenet továbbított jellegének ugyancsak nincs jelentősége, mert aki azt megkapta, nem furcsállotta, nem kérdezte a továbbítás célját, okát, attól el nem határolódott, viszont annak tartalmát megismerhette. Az pedig, hogy egy levél valamely jogsértéshez képest később készül, még nem zárja ki azt, hogy tartalmilag igazolja a korábbi magatartást.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.)

¹³⁹ „A jogsértés megállapításának a kartellezéssel összefüggő megbeszélésről való távolmaradás sem lehet akadály, ha a távolmaradó a megbeszélésről szóló üzenetet megkapta, azt nem kérte ki, azon nem csodálkozott.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.)

- g. nem elegendő kimentési ok, ha valamely levelet az egyik résztvevő nem kapott meg;¹⁴⁰
h. más személyek levelezése is igazolhatja a konkrét levelezésben részt nem vevő fél jogsértését.¹⁴¹

162. Következésképpen a jogellenesen folytatott egyeztetések esetén igen kivételes esetben kerül a hatóság elé szabályos formátumú és közvetlen bizonyítékként felhasználható írásos dokumentum, amelyből akár az akarategység, akár a megállapodás minden részlete kétséget kizáróan beazonosítható. Ugyanakkor a feltárt tények és a vállalkozások utóbb tanúsított magatartása egy adott logikai láncolat mentén együttesen azonban igazolhatják a versenyjogsértés elkövetését.¹⁴²

163. A rendelkezésre álló bizonyítékok bizonyító ereje kapcsán – a bizonyíték tartalmán túlmenően – az eljáró versenytanács figyelembe veszi az adott bizonyíték beszerzésének időpontját, körülményeit, a forrását, a bizonyíték forrása esetében az érdekeltség és a motiváció szempontjait valamint a bizonyíték jellegét. A bizonyítékok összességének értékelése során figyelemmel volt továbbá arra is, hogy az adott bizonyíték milyen módon viszonyul egyéb bizonyítékokhoz.

V.

A vizsgált magatartások jogi értékelése

V.1. Az alkalmazandó jogi teszt

164. Az 1/2003/EK rendelet¹⁴³ (továbbiakban: EK rendelet) 3. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy amikor a tagállamok versenyhatóságai az EUMSZ 101. cikkének (1) bekezdése szerinti megállapodásokra, vállalkozások társulásainak döntéseire vagy összehangolt magatartásokra – amelyek az ezen előírás szerinti értelemben befolyásolhatják a tagállamok közti kereskedelmet – nemzeti versenyjogot alkalmaznak, akkor az ilyen megállapodásokra, döntésekre vagy összehangolt magatartásokra az EUMSZ 101. cikkét ugyancsak alkalmazzák.

165. Az EK rendelet 5. cikke alapján a tagállamok versenyhatóságai egyedi ügyekben alkalmazhatják a Szerződés 81. és 82. cikkét¹⁴⁴. Ennek során a következő határozatokat hozhatják:

- előírhatják a jogsértő magatartás befejezését,
- ideiglenes intézkedéseket rendelhetnek el,
- kötelezettségvállalásokat fogadhatnak el,
- pénzbírságot, kényszerítő bírságot vagy a nemzeti joguk által biztosított egyéb szankciót szabhatnak ki; illetve
- amennyiben a birtokukban lévő információk alapján a tilalom feltételei nem teljesülnek, olyan határozatot is hozhatnak, hogy részükről semmilyen intézkedés nem indokolt.

166. Jelen eljárás nem kizárólag a Tpv. 11.§-a, hanem az EUMSZ 101. cikke alapján is megindult, tekintettel arra, hogy a feltételezeten jogsértőnek talált megállapodásokról feltételezhető, hogy alkalmasak arra, hogy az Európai Unió belül legalább minimális szinten határokon átnyúló, a tagállamok közötti kereskedelemre „érzékeltető hatást gyakoroljanak”¹⁴⁵.

167. Az 1/2003/EK rendelet 5. cikke értelmében a nemzeti versenyhatóságok, amennyiben a birtokukban lévő információk alapján a tilalom feltételei nem teljesülnek, olyan határozatot is hozhatnak, hogy részükről semmilyen intézkedés nem indokolt. Az 1/2003/EK rendelet 10. cikke az Európai Bíróság

¹⁴⁰ „Nem zárja ki a sem a kartellezést, sem a tiltott kartellezésben való részvételt önmagában az sem, hogy a más személyek közötti, ám a kartellezéssel kapcsolatos megbeszéléssel összefüggő üzenetet valamelyik részes fél nem kapta meg.” (A Fővárosi Ítéletábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.)

¹⁴¹ „A más személyek, köztük egyes kartelltagok levelezése, annak tartalma igazolhatja a levelezésben részt nem vevő harmadik személy részvételét is.” (A Fővárosi Ítéletábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.)

¹⁴² A Fővárosi Ítéletábla 2.Kf. 27.232/2007/14. sz. ítélete a Vj/28/2003. sz. ügyben.

¹⁴³ A Tanács 1/2003/EK Rendelete (2002. december 16.) az EK Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról, mely a jelenlegi, hatályos számozás szerint a 101. illetve a 102. cikkre vonatkozik.

¹⁴⁴ Jelenlegi EUMSZ. 101., illetve 102. cikk.

¹⁴⁵ C-22/71. sz. ügy, Béguelin Import Co. kontra S.A.G.L. Import Export, ECLI:EU:C:1971:113

gyakorlata¹⁴⁶ szerint is kizárólag a Bizottság számára biztosítja annak megállapítását, hogy valamely megállapodás nem esik a 101. cikk (1) bekezdésébe foglalt tilalom alá.

168. Mindebből következően az eljáró versenytanács a 101. cikk alapján folyó eljárásban a Tpv. 77. § (1) bekezdése j) pontja szerinti döntést nem hozhat. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint azonban az 1/2003/EK rendelet 5. cikke alapján való megszüntetés indokai beleolvadnak a Ket. 31. § (1) bekezdésének i) pontja alapján történő eljárás megszüntetésnek indokaiába, hiszen az 1/2003/EK rendelet 5. cikke szerinti „semmilyen intézkedés nem indokolt” döntés alapja, hogy a „birtokukban lévő információk alapján a tilalom feltételei nem teljesülnek”, míg a Ket. 31. § (1) bekezdésének i) pontja alapján a hatóság az eljárást megszünteti, ha hivatalbóli eljárásban a tényállás a határozat meghozatalához szükséges mértékben nem volt tisztázható.
169. Annyi a különbség (és ez a több-kevesebb viszony miatti beolvadás alapja), hogy ezen felül a Ket. 31. § (1) bekezdésének i) pontja alapján való megszüntetés annak indokolását is megköveteli, hogy további eljárási cselekménytől sem várható eredmény. Mindezek alapján az EUMSZ 101. cikkébe ütközés miatt folyó eljárás 1/2003/EK rendelet 5. cikke szerinti („részükről semmilyen intézkedés nem indokolt”) megszüntetésnek indokai megegyeznek a lentebb kifejtettek szerint a Ket. 31. § (1) bekezdésének i) pontja szerinti „a tényállás a határozat meghozatalához szükséges mértékben nem volt tisztázható” megszüntetés indokaival.
170. Az EUMSZ 101. cikke és a Tpv. 11. § közötti nagyfokú harmonizáltság okán (amelyek az 1/2003/EK rendelet 3. cikk (2) bekezdése alapján kell fennállnia), az eljáró versenytanács a Tpv. 11. §-ba ütközés megítélésakor is figyelemmel van az EUMSZ 101. cikkére és ahhoz kapcsolódó joggyakorlatra.¹⁴⁷
171. Mindezek alapján az eljáró versenytanács jelen EUMSZ és Tpv. alapján folyó eljárás megszüntetését két jogalpon (1/2003/EK rendelet 5. cikk illetve Ket. 31. § (1) bekezdése i) pont), de ugyanazon alábbi két tényező mentén és ugyanazon érvek mentén indokolja: (i) a feltárt információk a jogsértést (a Ket. szóhasználatában az érdemi döntést jelentő határozatot, amely megfeleltethető a Tpv. 77. § (1) bekezdése e) pontjában foglaltaknak) nem támasztják alá (V.2.) és (ii) további eljárási cselekménytől sem várható eredmény (V.3.).

¹⁴⁶ Lásd az Európai Bíróság C-375/09. sz. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów v Tele2 Polska sp. z o.o., devenue Netia SA ügyben 2011. május 3-án hozott ítéletének 23-24. pontját, EBHT 2011, I-03055. o.

„23. Ez utóbbi rendelkezés szövege egyértelműen arra utal, hogy ilyen esetben a nemzeti versenyhatóság jogköre azon határozat elfogadására korlátozódik, miszerint részéről semmilyen intézkedés nem indokolt.

24. A nemzeti versenyhatóságok jogkörének e korlátozását erősíti meg a Bizottság döntési jogkörének kimondása is abban az esetben, ha nem sértették meg az EUMSZ 101. és 102. cikkét. A rendelet 10. cikke szerint a Bizottság – határozattal – megállapíthatja, hogy az EK 81. és 82. cikke nem alkalmazható.”

¹⁴⁷ A C-32/11. sz. Allianz Hungária Biztosító Zrt. és társai kontra GVH ügyben az Európai Bíróság 2013. március 14-én hozott ítéletének 15. pontja szerint a Kúria az alábbiak szerint foglalt állást az EUMSZ. 101. cikkének és a Tpv. 11. §-ának viszonya kapcsán:

„A Legfelsőbb Bíróság először is megállapítja, hogy a Tpv. 11. §-a (1) bekezdésének szövege szinte teljesen megegyezik az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdésének szövegével, és a Tpv. 11. §-ának értelmezése – amely rendelkezés a szóban forgó megállapodások tekintetében irányadó- a jövőben ugyancsak hatással lesz az EUMSZ. 101. cikk e tagállamban történő értelmezésére. E bíróság egyébiránt kiemeli, hogy nyilvánvaló érdek fűződik ahhoz, hogy az uniós jog rendelkezései vagy fogalmi egységes értelmezést kapjanak.”

vagy lásd még a C-542/14. sz. SIA „VM Remonts és társa kontra Lett Versenytanács ügy 17. szakaszát:

„a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében egyértelmű európai uniós érdek, hogy a jövőbeli eltérő értelmezések elkerülése érdekében egységesen értelmezzék az uniós jogból vett rendelkezéseket vagy fogalmakat, függetlenül attól, hogy milyen körülmények között alkalmazzák őket (lásd különösen: 2013. március 14-i Allianz Hungária Biztosító és társai ítélet, C-32/11, EU:C:2013:160, 20. pont; 2014. december 4-i FNV Kunsten Informatie en Media ítélet, C-413/13, EU:C:2014:2411, 18. pont; 2015. november 26-i Maxima Latvija ítélet, C-345/14, EU:C:2015:784, 12. pont).”

V.2. A határozat meghozatalához szükséges mértékben tisztázható-e a jogsértőnek feltételezett magatartások tényállása

V.2.1. A jogsértőnek feltételezett magatartások azonosítása

V.2.1.1. Az ingyenes promóciós termékek kivezetésére irányuló magatartás

172. A szállítók által alkalmazott promóciós célú ingyenes termékek kivezetésének ötlete az NMKSZ-en belül 2008. februárjában merült fel. Az ehhez szükséges lépésekről 2008 márciusában született testületi (közgyűlési) döntés.
173. A döntés alapján a kereskedelmi bizottság létrehozott egy találkozót 2008 szeptemberében 14 szállító céggel, ahol a bizottság kezdeményezte, hogy a szállítók hagyjanak fel az ingyenes termékek közvetlenül a termelőkhez való juttatásának gyakorlatával, és ehelyett kizárólag az új termékekre vonatkozóan vezessék be a „termékminta” eszközét, amelynek mennyisége és formája is szabályozva lenne.
174. A 2008. szeptemberi találkozón a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a szállítókkal nem jött létre megállapodás. Az NMKSZE által felvetett javaslatot az ingyenes termékek kivezetésére irányuló együttműködésre vonatkozóan a szállítók testülete, az NSZ 2008. októberében elutasította, egyben felhívta a tagvállalatait, hogy a versenyjog megsértésének lehetősége miatt tartózkodjanak bármely hasonló kereskedelmi kérdéseket érintő megállapodástól.
175. Az NMKSZE elnöksége 2008. novemberében testületi döntést hozott arról, hogy az NSZ elutasítása „ellenére” a 2008 szeptemberben kidolgozott javaslattal az egyes szállítókat közvetlenül keresik meg egyeztetés céljából. Ennek megfelelően az NMKSZE Kereskedelmi Bizottságának tagjai 2009 januárjában találkoztak először a főbb szállítókkal¹⁴⁸, majd a kisebb szállítókkal¹⁴⁹ is.

V.2.1.2. A kereskedelmi stratégiák összehangolására irányuló magatartás

176. A szállítók kereskedelmi stratégiájának átalakításával kapcsolatos cselekmények tartalma és sorrendje hasonlóképpen alakult.
177. A szállítók új kereskedelmi stratégiája kidolgozásának ötlete 2010. decemberében merült fel az NMKSZE éves közgyűlésén, amelyre a szállítók is meghívást kaptak. Erre vonatkozó testületi döntést azonban csak 2011. májusában hozott az NMKSZE közgyűlése, amely felkérte a kereskedelmi bizottságot, hogy dolgozzon ki javaslatot a szállítók számára kereskedelmi stratégiájuk megváltoztatására.
178. A kidolgozott javaslatokat 2011. júliusában fogadja el döntésében az NMKSZE közgyűlése, amelyet levélben megküldenek a szállítóknak javaslat formájában.
179. Az NSZ válaszában testületi szinten elutasította a közreműködést, a javaslattal kapcsolatos kétoldalú egyeztetésektől, azonban most nem próbálta meg visszatartani a tagvállalatait versenyjogi aggályokra hivatkozva, mint tette azt az ingyenes promóciós termékekre vonatkozó NMKSZE javaslat esetében.¹⁵⁰
180. Az NMKSZE a fenti 2011. júliusi levélnek megfelelően 2011. október végén találkozott a főbb szállítókkal.

V.2.1.3. A magatartások azonos mintázata

181. Mindkét esetben az NMKSZE testületi döntéssel kezdeményezett a szállítók felé olyan javaslatok megtételét, amelyekben a szállítóktól kéri az addig követett gazdasági viselkedésük megváltoztatását. Mindkét esetben az NSZ elutasította a javaslatokat, egyaránt hivatkozva azok versenyjogsértő jellegére. Mindkét esetben az NMKSZE az NSZ elhatárolódása után úgy döntött, hogy a javaslatokkal kapcsolatos egyeztetés szándékával közvetlenül (az NSZ megkerülésével) keresi meg a szállítókat. Mindkét esetben sor is került ezekre a találkozókra.

¹⁴⁸ Értsd: a Syngenta, a Bayer és a BASF.

¹⁴⁹ Ilyennek számítanak a 2009. január 28-i megbeszélés résztvevői, illetve a Kwizda.

¹⁵⁰ Később, 2011. decemberében, az NMKSZE ismételt felhívásának elutasítása során már hivatkozott azok versenyjogot sértő jellegére.

- 182.A fentiekre tekintettel az eljáró versenytanács álláspontja szerint az alábbi feltételezett jogsértések megállapíthatóságát kellett vizsgálnia a jogi értékelés során:
- versenykorlátozó megállapodás vagy összehangolt magatartás jött-e létre 2009 januárjában a szállítók között az ingyenes promóciós termékek kivonására vonatkozóan;
 - versenykorlátozó megállapodás vagy összehangolt magatartás jött-e létre 2013-ban a szállítók között a kereskedelmi stratégiák egyztetésre vonatkozásában;
 - önmagában versenykorlátozónak minősíthető-e az NMKSZE mindkét eseménysorozatban követett azon magatartása, amelynek keretében a szállítókat megállapodásra vagy összehangolt magatartásra hívta fel.
- 183.Tekintettel arra, hogy a fentiekben bemutatottak szerint a feltételezett jogsértő magatartások azonos mintázatot követtek, így az eljáró versenytanács a két magatartás értékelését egységesen végzi el.

V.2.2. A feltételezett jogsértések értékelése

V.2.2.1. Vállalkozások közötti megállapodásról vagy összehangolt magatartásról van-e szó

- 184.A fent említett jogi teszt első lépéséhez tartozó a. pontja értelmében azt is meg kell vizsgálni, hogy a leírt jogkérdések horizontális vagy vertikális természetűek-e, illetve eldönteni, hogy ebből következően horizontális vagy vertikális megállapodásként vagy összehangolt magatartásként értékelendők-e.
- 185.Ennek eldöntéséhez abból kell kiindulni az eljáró versenytanács szerint, hogy kiknek az egyetértése szükséges ahhoz, hogy az NMKSZE által előterjesztett javaslatok teljesülésbe menjenek.
- 186.Az ingyenes termékpromóció a szállítók kereskedőktől függetlenül zajló tevékenysége, amelyet az ő beleegyezésük nélkül, - sőt amint az a javaslat tartalma egyértelmű: kifejezett szándékuk ellenére – eddig is folytattak. A javaslat ennek felhagyására kéri a szállítókat, és nem tartalmaz semmiféle szankciót, nem ígér semmiféle ellentételezést a kereskedők részéről arra az esetre, ha a kérést nem teljesítenék vagy esetleg teljesítenék.
- 187.A fenti megállapítás a szállítók kereskedelmi gyakorlatának (pl.: alkalmazott rabatt mértékének) összehangolására megfogalmazott NMKSZE ajánlás¹⁵¹ kapcsán is helytállóak, ez esetben is kereskedőktől függetlenül zajló piaci magatartásról van szó, amelyet a kereskedők beleegyezésük nélkül folytatnak a szállítók.
- 188.A javaslat és az ajánlások alapján tehát a szállítóknak a kereskedőkkel semmiben sem kell megállapodniuk. Az ingyenes termékek kivezetéséről szóló megállapodásról, illetve a kereskedelmi gyakorlatuk összehangolásáról ezért tőlük függetlenül dönthetnek, illetve tőlük függetlenül dönthetnek annak teljesítéséről vagy annak ellenkezőjéről. **A kereskedőkkel történő megállapodás vagy összehangolt magatartás tehát nem szükséges feltétele az ingyenes termékek kivezetéséről vagy a kereskedelmi gyakorlatok egyztetéséről szóló megállapodásoknak, és nem is tartalmaz semmilyen olyan érdemi elemet, amely a kereskedők közreműködését igényelné.** Mindezekre tekintettel az eljáró versenytanács álláspontja szerint kizárólag abban az esetben jöhetett létre megállapodás, vagy összehangolt magatartás, ha a szállítók között annak vonatkozásában bizonyítható az akarategység, vagy bizonyítható az illegális tartalmú kapcsolatfelvétel.
- 189.Ennek a megállapodásnak vagy összehangolt magatartásnak olyan versenyjogi értelemben véve vállalkozások között kell létrejönnie, akik alkalmasak arra, hogy a megállapodásban vagy az összehangolt magatartásban szereplőket végrehajtsák. Jelen esetben olyan piaci szereplőket jelent, akik ingyenes promóciós termékeket nyújtanak a termelők részére, illetve akik forgalmazzák a kereskedők számára a növényvédőszeret és így képesek a kereskedelmi gyakorlatuk (pl.: árengedményeik) összehangolására. Fentiek alapján az érintett piacon jelen lévő tényleges vagy potenciális versenytárs vállalkozások megállapodása, összehangolt magatartása hiányában az e piacon

¹⁵¹ Lásd „C” ajánlást:

„A „C” ajánlás a rabattok mértékének egységes korlátozását javasolta. A javaslat szerint a szállító meghatározott ideig nem emelne árat, azt követően pedig maximálná a szállítói áremelés mértékét az infláció mértékének 40%-ában. Ez azért kerülne bevezetésre a javaslat szerint, hogy a „piacon megkereshető kereskedői árrés fokozatosan mínuszról pluszba menjen át”. A javaslat továbbá indítványozza az év végi rabattok mértékének egységes szintre (2012-re 5% körüli mértékűre) való csökkentését.”

jelen nem lévő, az ilyen megállapodást, összehangolást létrehozni segítő, azt propagáló vállalkozások vagy vállalkozások társulása önmagában versenykorlátozó megállapodás vagy összehangolt magatartás részese nem tud lenni.

190. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint az NMKSZE 2008. évi magatartása, a 2008. november 21-i elnökségi döntést megelőzően, mindaddig a szállítók felé irányuló egyoldalú magatartásnak tekinthető, amíg a szállítókkal való közvetlen kapcsolatfelvétel az NSZ megkerülésével, az ingyenes termékek kivonására irányuló megállapodás vagy összehangolt magatartás érdekében meg nem kezdődött. Ez pedig éppen ezen 2008. november 21-i elnökségi döntéssel vette kezdetét. Ez a döntés azonban – minthogy a döntést hozó vállalkozások társulásának vagy vállalkozásoknak a magatartására eleve nem hathat ki – önmagában még „alkalmatlan eszközselekmény” mindaddig, amíg a döntés alapján a szállítók közötti kapcsolatfelvétel el nem vezet egy, az ingyenes termékek piacról történő kivezetésére irányuló megállapodásig vagy összehangolt magatartásig.
191. Ezen szövetségi döntés meghozatalát követően az NMKSZE felvette a kapcsolatot a szállítókkal annak érdekében, hogy az NSZ megkerülésével tartott találkozókön az ingyenes promóciós termékek kivezetéséről tárgyaljon és erre vonatkozóan a szállítók támogatását megszerezze.
192. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint az ingyenes promóciós termékek kivezetése - tekintettel arra, hogy az a szállítók közötti verseny egyik fontos tényezője volt, - kizárólag a szállítók piacán megvalósuló versenykorlátozó megállapodás vagy összehangolt magatartás (még amellet is, hogy nyilvánvalóan kihatott a kereskedők piaci viszonyaira is). Ez a megállapodási vagy összehangolt magatartási javaslat a szállítók magatartására vonatkozik és annak létrejöttéhez nem szükséges a kereskedőkkel vagy azok testületével való megállapodás vagy összehangolt magatartás, mivel annak végrehajtása kizárólag a szállítók magatartását feltételezi.

V.2.2.2. Az ingyenes promóciós termékek kivonására vonatkozó megállapodás vagy összehangolt magatartás létrejöttének kérdése

193. Az eljáró versenytanács megállapította, hogy a szállítók által közvetlenül a termelőknek adott nagyobb mennyiségű ingyenes promóciós célú termékjuttatások forgalomkiesést okoznak a kereskedőknek, így a kereskedők között elsőként az NMKSZE keretein belül 2008-ban szervezkedés indult annak érdekében, hogy a szállítók meghatározott időn belül szüntessék meg a promóciós célú ingyenes termékek közvetlen termelőkhez juttatását, ezen NMKSZE-n belüli egyeztetések szövetségi döntésekben manifesztálódtak.
194. A jelen végzésben részletesen leírt tények azt támasztják alá, hogy a kereskedők arra az elhatározásra jutottak, hogy az NMKSZE-n keresztül a szállítókat rábírák az ingyenes promóciós termékek piacról történő kivezetésére. A kereskedők azon szándékát, hogy a szállítók az ingyenes promóciós termékeket vezessék ki, az NMKSZE Kereskedelmi Bizottsága öntötte végleges formájába a 2008. március 7-ei ülésen elkészült munkaterv útján, amelyet 2008. március 18-án a Közgyűlés is jóváhagyott.
195. A Kereskedelmi Bizottság dolgozta ki a döntések alapját képező javaslatot, majd tárták az NMKSZE közgyűlése elé véleményezésre¹⁵². Ezt követően foglalták végleges írásos formába a döntést és juttatták el a szállítóknak úgy, mint a szövetség tagjai által is támogatott célkitűzést. Az NMKSZE tagjainak lehetőségük volt az ajánláshoz megjegyzéseket fűzni, de a végső verziót és azt, hogy mely megjegyzéseket építik be a végén, az anyagba a Kereskedelmi Szakbizottság tagjai döntötték el.
196. Az NMKSZE elnöke, illetve a Kereskedelmi Bizottsága meg is kezdte a tárgyalásokat közvetlenül (az NSZ bevonása nélkül) a gyártó/importáló vállalkozásokkal 2009 januárjában. Az egyeztetések először kétoldalú találkozók formájában valósult meg a három legjelentősebb szállítóval, a BASF-el, a Bayerrel és a Syngentá-val. Ezt követően került sor az NMKSZE és a többi szállító között többoldalú megbeszélésre, amelyen a szállítók részéről jelen volt az Arysta, a Chemiova, a Chemtura, a Dow, a DuPont, a Maktesim (Adama), a Monstanto és a Sumi-Agro¹⁵³.

¹⁵² Az ingyenes termékek kivonására vonatkozó döntést bizonyíthatóan az Elnökség hozta, amelyet nem egyértelműen bizonyíthatóan rendkívüli közgyűlés hagyott jóvá. Ettől függetlenül a döntést az NMKSZE nevében hozták.

¹⁵³ A találkozók létrejöttére vonatkozóan lásd az eljárás alá vontak elismeréseit, az NMKSZE kereskedelmi bizottság tagjainak email-jeit, az NSZ 2009. február 9-ei ülésén készült jegyzőkönyvét.

197. A fentiek alapján az eljáró versenytanács tényként állapította meg, hogy az NMKSZE és a szállítók közötti találkozók 2009. januárjában létrejöttek. A következő vizsgálandó kérdés tárgyát az képezi, hogy létrejött-e a szállítók között megállapodás vagy összehangolt magatartás.
198. Ahogy az Adalat-ügyben a Törvényszék¹⁵⁴ és az EUB¹⁵⁵ is kifejtette a megállapodás fogalmának központi eleme a legalább két fél között fennálló akarategység, amelynek megnyilvánulási formája mindaddig nem bír jelentőséggel, míg a felek valós szándékát fejezi ki.¹⁵⁶
199. Ugyanezen gyakorlatot követi a Versenytanács is:

„Ahhoz, hogy egy vállalkozások közötti megállapodás a tilalom hatálya alá tartozzon, elegendő a vállalkozások közös szándékának kifejezése, amely arra vonatkozik, hogy a piacon egy bizonyos módon viselkedjenek az árak és az eladási volumenek meghatározása céljából.”¹⁵⁷

200. A fentiek alapján tehát, ha megállapítható, hogy több vállalkozás között akarategység alakult ki például abban a tekintetben, hogy kibocsátásukat bármilyen formában korlátozzák (ingyenes promóciós termékeiket kivonják a piacról), vagy kereskedelmi stratégiájukat (alkalmazott árkedvezmények egységesítése) összehangolják, akkor ez alapján a megállapodás létrejötte megállapítható, még akkor is, ha a megállapodásban részt vevők a magatartás pontos kivitelezésében (még) nem állapodtak meg. A közösségi jogi gyakorlat szerint is versenykorlátozó megállapodásnak minősül, ha a vállalkozások akarategysége csupán bizonyos közös célok kialakításában érhető tetten, függetlenül attól, hogy a célok eléréséhez szükséges konkrétabb tennivalókat számba vették-e.¹⁵⁸
201. Arról, hogy a találkozókon ténylegesen létrejött-e akarategység vagy összehangolt magatartás a találkozóról [személyes adat] által, 2009. február 10-ei keltezéssel készített beszámoló tartalma és a felek előadása eltérő. Ekörben arra vonatkozóan, hogy a szállítók között a promóciós termékek kivonásáról szóló akarategység jött volna létre, közvetlenül kizárólag a [személyes adat] által készített és bizonyíthatóan 2009. júliusában e-mail útján négy szállítónak elküldött emlékeztető utal.
202. Az eljáró versenytanács megállapította, hogy ugyan az emlékeztetőt [személyes adat], az NMKSZE akkori elnöke is aláírta, azonban a januári találkozókra Ő bizonyítottan nem vett részt, így tudomást az ott elhangzottakról elsősorban az emlékeztetőt összeállító [személyes adat] szerezhette.
203. Az eljáró versenytanács az eljárás alá vontak észrevételei alapján arra a megállapításra jutott, hogy valamennyi eljárás alá vont kétségbe vonta az okirat bizonyító erejét. Ennek kapcsán meg kívánja jegyezni, hogy önmagában, egyéb bizonyíték nélkül az a tény, hogy az eljárás alá vontak kétségesnek ítélik meg a korabeli okirat, illetve annak kiállítójának hitelességét, az eljáró versenytanács véleménye szerint nem jelenti azt, hogy az okirat valódisága vagy hitelessége megdőlné¹⁵⁹, ugyanis mind a Cimenteries CBR, mind a JFE ítélet alapján akár egy bizonyíték is elegendő lehet egy jogsértés bizonyítására, ha annak hitelessége nem dől meg, illetve ha egyéb közvetett és független bizonyítékok alátámasztják az abban szereplőket.
204. Az Európai Unió Törvényszéke a Cimenteries CBR kontra Bizottság ügyben megállapította, hogy

„Mindazonáltal hangsúlyozni kell, hogy nincs olyan közösségi jogi elv, amely kizárja a Bizottságnak egyetlen bizonyítékra való hivatkozását annak megállapítására, hogy a Szerződés 85. cikkének (1) bekezdését megsértették feltéve, hogy a bizonyító ereje kétségtelen, és a bizonyíték önmagában bizonyítja a szóban forgó jogsértés fennállását. Ebben az összefüggésben a dokumentum hiteles értékének megítélése érdekében először és legfőképpen figyelembe kell venni az általa tartalmazott

¹⁵⁴ T-41/96. sz. Bayer AG kontra Bizottság ügyben 2000. október 26-án hozott ítélet.

¹⁵⁵ Fellebbezési szakaszban: C-2/01P. és C-3/01P. sz. Bayer AG kontra Bizottság ügyben 2001. március 10-én hozott ítélet.

¹⁵⁶ Lásd T-41/96. sz. Bayer AG kontra Bizottság ügyben 2000. október 26-án hozott ítélet, 69. bek. Fellebbezési szakaszban: C-2/01P. és C-3/01P. sz. (egyesített ügyek) Bayer AG kontra Bizottság ügyben 2001. március 10-én hozott ítéletét; valamint a T-49/02., T-50/02. és T-51/02. sz. (egyesített ügyek) Brasserie Nationale SA és Brasserie Jules Simon et Cie SCS és Brasserie Battin SNC kontra Bizottság ügyben 2005. július 27-én hozott ítéletét, 119. bek.

¹⁵⁷ Vj-43/2011, 484. bek.; Vj-74/2011, 364. bek.

¹⁵⁸ Lásd a Bizottság 2001. december 5-én hozott döntését Citric acid-ügyben, HL L 239. szám, 2002. szeptember 6., 18–65. o., 145. bek.

¹⁵⁹ Hiszen az eljárás alá vontak az esetleges jogsértésük megállapítása miatt valamennyien abban érdekeltek, hogy az okirat hitelessége megdőljön is ilyen módon saját maguk is elfogultak.

beszámoló hitelességét. Különös figyelmet kell fordítani arra a személyre, akitől a dokumentum származik, a körülményekre, amelyben az irat keletkezett, a dokumentum címzettjére, és arra, hogy a dokumentum formailag is megbízhatónak tűnik-e."¹⁶⁰

205.A JFE Engineering ügyben¹⁶¹ pedig azt állapította meg, hogy

„5. Az uniós jog egyetlen elve sem zárja ki, hogy a Bizottság egyetlen okirati bizonyítékra támaszkodjon, ha annak bizonyító ereje nem kétséges, és amennyiben a szóban forgó bizonyíték önmagában világosan igazolja a versenyzői jogsértés megtörténtét.

Igaz ugyan, hogy e feltevés főszabály szerint nem vonatkozik a kartellben való részvétellel vádolt vállalkozás pusztá nyilatkozataira, amelyeket – amennyiben azokat más érintett vállalkozások vitatják – további független bizonyítékoknak kell megerősíteniük.

E megállapítás ugyanakkor enyhíthető, amennyiben az együttműködő vállalkozástól származó nyilatkozat különösen hiteles, mivel ilyen körülmények között a megerősítés elvárt mértéke a pontosságot és erősséget tekintve is alacsonyabb.

Abban az esetben ugyanis, ha az egybehangzó bizonyítékok csoportja lehetővé teszi az együttműködés keretében benyújtott nyilatkozatban hivatkozott összejátszás, illetve bizonyos tényezői megerősítését, e nyilatkozat önmagában elegendő lehet a megtámadott határozat többi tényezőjének igazolására. Ilyen körülmények között a Bizottság támaszkodhat kizárólag erre a nyilatkozatra, feltéve hogy az állítások valóságához nem fér kétség, illetve azok nem homályosak.

Ezen túlmenően a vállalkozás nyilatkozata – még ha a tanúsított konkrét tényeket illetően nem is kerül megerősítésre – a Bizottság által elfogadott egybehangzó bizonyítékok csoportjának keretében rendelkezhet bizonyos fokú bizonyító erővel a jogsértés fennállásának megerősítése tekintetében. Ha ugyanis egy dokumentum más dokumentumok által tartalmazzottakkal megegyező konkrét információkat tartalmaz, úgy kell tekinteni, hogy e bizonyítékok egymást erősítik."¹⁶²

206.A fentiek alapján látható, hogy egy jogsértés megállapítása akár egyetlen egy bizonyítékon is alapulhat, azonban ilyen esetekben az EUB gyakorlata alapján különösen körültekintően kell vizsgálni a bizonyíték hitelességét, beleértve a forrás, a címzett és a körülmények alapos vizsgálatát is.

207.A jogsértés egy bizonyítékon alapuló megállapíthatósága még abban az esetben is igaz, ha kétségtelen tényként állapítható meg [személyes adat] személyes érdekeltisége abban, hogy az általa vezetett Kereskedelmi Bizottság sikeres megállapodást érjen el a szállítókkal.

208.Ugyanis a Chemutara társaságok által hivatkozott Dresdner ügyben¹⁶³ sem azt állapítja meg a Törvényszék, hogy egy hitelességét tekintve kétségbe vont dokumentumot a bizonyítékok sorából automatikusan ki kell rekeszteni, hanem azt, hogy

„A bíróságban felmerülő bármilyen kételynek annak a vállalkozásnak a javát kell szolgálnia, amely a jogsértést megállapító határozat címzettje. A bíróság tehát nem állapíthatja meg, hogy a Bizottság

¹⁶⁰ T-25/95., T-26/95., T-30/95., T-31/95., T-32/95., T-34/95., T-35/95., T-36/95., T-37/95., T-38/95., T-39/95., T-42/95., T-43/95., T-44/95., T-45/95., T-46/95., T-48/95., T-50/95., T-51/95., T-52/95., T-53/95., T-54/95., T-55/95., T-56/95., T-57/95., T-58/95., T-59/95., T-60/95., T-61/95., T-62/95., T-63/95., T-64/95., T-65/95., T-68/95., T-69/95., T-70/95., T-71/95., T-87/95., T-88/95., T-103/95. és T-104/95. sz. egyesített ügyek 1838. pont:

It should however be pointed out that there is no principle of Community law which precludes the Commission from relying on a single piece of evidence in order to conclude that Article 85(1) of the Treaty has been infringed, provided that its evidential value is undoubted and that the evidence itself definitely attests to the existence of the infringement in question. In this connection, in order to assess the evidential value of a document, regard should be had first and foremost to the credibility of the account it contains. Regard should be had in particular to the person from whom the document originates, the circumstances in which it came into being, the person to whom it was addressed and whether, on its face, the document appears sound and reliable (Opinion of Mr Vesterdorf acting as Advocate General in *Rhône-Poulenc v Commission*, cited in paragraph 1053 above, p. II-956).

¹⁶¹ T-67/00, T-68, T-71/00 és T-78/00. számú egyesített ügy 4. pont

¹⁶² Lásd Ítélet 4. és 5. pontját

¹⁶³ T-44/02. OP., T-54/02. OP., T-56/02. OP., T-60/02. OP. és T-61/02. OP. sz. egyesített ügyek

jogilag megkövetelt módon bizonyította a kérdéses jogsértés fennállását, amennyiben még bármiféle kételye van e kérdéssel kapcsolatosan”¹⁶⁴.

209. Tehát a kétely fennállta nem jelenti a bizonyíték automatikus kirekesztését, hanem ez azzal jár, hogy az eset összes körülményét figyelembe kell vennie a hatóságnak annak megítélésére, hogy a kétségbe vont bizonyíték elfogadható-e hitelesnek. Ezt támasztja alá a Cimenteries CBR ítélet és a Dresdner ügy fent idézett megállapításának folytatása is:

„A Bizottságnak tehát pontos és egymást erősítő bizonyítékokat kell nyújtania annak bizonyítására, hogy a jogsértés megtörtént. Ugyanakkor nem szükséges a Bizottság által előterjesztett minden egyes bizonyítéknak a jogsértés összes elemét tekintve eleget tennie e feltételeknek. Elegendő, ha az intézmény által hivatkozott jelzések csoportja összességében értékelve megfelel e követelménynek. [...] A versenyellenes gyakorlat vagy megállapodás létezésére tehát bizonyos egybeesésekből és jelekből lehet következtetni, amelyek együttes vizsgálata egyéb összefüggő magyarázat hiányában a versenyjogi szabályok megsértésének bizonyítékát nyújthatják.”¹⁶⁵

210. Ugyanezen érvelést támasztja alá a Kúria joggyakorlata is, amikor megállapítja, hogy egy korabeli irat elegendő lehet egy jogsértés megállapításához, abban az esetben, ha annak más bizonyítékokkal és körülményekkel való összevetése alátámasztja annak konzisztensségét.

„A jogsértés idején keletkezett irat esetén, ha „kizárható ennek szándékos, a versenytársak ellen irányuló szándékból készítése, [...], akkor az egyéb lehetőségek kizárásához elegendő az egyéb bizonyítékokkal és körülményekkel való összevetése, annak megállapítása, hogy az kellően konzisztens és pontos-e”¹⁶⁶

211. Tekintettel arra, hogy az eljáró versenytanács arra a megállapításra jutott, hogy a [személyes adat] által készített feljegyzésen kívül semmilyen más konkrét és közvetlen bizonyíték nem áll rendelkezésére arról, hogy a 2009. januári találkozón mi hangzott el, miben történt, történt-e megállapodás, így az eljáró versenytanácsnak, a hivatkozott EUB gyakorlat alapján, külön meg kell vizsgálni az egyetlen rendelkezésre álló bizonyíték hitelességét. Ennek keretében az alábbiakat vizsgálta meg az eljáró versenytanács:

- a beszámoló szerzőjének elfogulatlanságát,
- a beszámoló címzettjeinek körét,
- a beszámolóhoz kapcsolódó körülményeket,
- a szóban forgó bizonyíték önmagában világosan igazolja a versenyjogi jogsértés megtörténtét.

A beszámoló szerzőjének elfogulatlanságát értékelése

212. Mind az eljárás alá vont szállítók, mind az eljárás alá vont kereskedők azt adták elő, hogy [személyes adat] érdekelt volt abban, hogy az elnöklete alatt tevékenykedő Kereskedelmi Bizottság működése sikeresként legyen feltüntethető. Több kereskedő arra is hivatkozott, hogy a [személyes adat] az itt elért „sikereit” arra használta fel, hogy az általa irányított kereskedői társulás (Hatok¹⁶⁷) előnyt szerezzen abból, és az NMKSZE irányítását megszerezze.

213. Az eljáró versenytanács a tényállásban ismertettek (közgyűlési felszólalások, prezentációk) alapján arra a megállapításra jutott, hogy az NMKSZE tagjai és elnöke (lásd fent ismertett email lánc¹⁶⁸) által is

¹⁶⁴ Lásd ítélet 60. pontját.

¹⁶⁵ Lásd ítélet 62., 63., és 64. pontját.

¹⁶⁶ Kfv.III.37.690/2013/29. (VJ/174/2007)

¹⁶⁷ Az Egyesült Hatok Kft. 1994-ben alakult, hat olyan agrokemikáliák disztribúciójával foglalkozó vállalat részvételével, amelyek tevékenysége, identitása azonos, üzleti céljai és üzleti filozófiája közel azonosak. Tagjai a Högyészi Agrokémiai Kft., a Linzer Agro Trade Hungary Kft., a Chemicalseed Kft., a Tolnai Agrokémiai Egyesülés, a Devecseri Agrokémiai Kft. és az Agroker Holding Rt. (forrás: www.ak-hogyesz.hu)

¹⁶⁸ Vj/84-24/2013.

elvárás volt az, hogy a szállítókkal a promociós termékek kivezetéséről szóló tárgyalások eredményesek legyenek.

214. Az is megállapítható volt, hogy [személyes adat]t ambicionálta (lásd ennek körében a 2010. évi elnökváltás során készült közgyűlési jegyzőkönyveket) az NMKSZE vezetésében való minél fajsúlyosabb részvétele.

215. A fentiek alapján belátható, hogy [személyes adat] egyrésztől érdekelt volt vállalkozása eredményessége és személyes ambíciói alapján is abban, hogy hogyan alakulnak a tárgyalások a szállítókkal.

216. Ezenkívül 2010-ben már magában az NMKSZE keretein belül is felmerült [személyes adat] elfogultsága, ami oda vezetett, hogy a korábbi elnök, [személyes adat] a 2009-es évről szóló elnöki beszámolójában kétségbe vonta a [személyes adat] által készített az „NKSZE Kereskedelmi Bizottsága által 2009-ben végzett munkájáról”¹⁶⁹ készített összefoglalóját és a szállítókkal folytatott találkozóról készített feljegyzések hitelességét. Az Elnöki beszámolót¹⁷⁰ az NKSZE 2010. április 27-ei közgyűlése ellenszavazat nélkül elfogadta.

217. Ez az elfogadott elnöki beszámoló többek között az alábbiakat tartalmazta:

- „A szállítók bár képviseltették magukat a jelzett időben de nem mutattak hajlandóságot a konstruktív megállapodásra. Anyavállalataik instrukcióira hagyatkoztak és átadtak egy jegyzéket, amely előírja számukra az ilyen típusú rendezvényeken követendő magatartást. Így a bizottság a megfogalmazott NKSZE álláspontot mint kérést ismertette az ott lévő szállítói képviselőkkel.”
- Végül készült egy emlékeztető, ami egyoldalúan tárgyalja a történeteket. Az igazi szállítói magatartást nem mutatja be. Ezt minden tagnak elküldtük 2010.02.01. napján. Adminisztratív oldalról megvalósult tehát de tartalmi oldalról finoman szólva is egyoldalú a jelentés.”

218. Továbbá az eljárás során, a tényállásban már ismertetett, névtelen, de magát az „eljárásba vont kereskedőként” feltüntető szerzőtől származó levél is kétségbe vonta [személyes adat] szavahihetőségét e tárgyban:

- „Az egyesület vezetésében a kereskedelmi bizottság vezetője [személyes adat], az elnökségi tagok kicserélődése után, személyes ambícióinak érvényesítése érdekében egyre nagyobb szerepet osztott magának.”
- „Gyakorlatilag a tagok jelentős része nem foglalkozott érdemben [személyes adat] tevékenységével, passzív ellenállásba vonult, ráhagyta a dolgot. A kereskedelmi bizottság vezetőjének tevékenysége a szakma többségének véleménye szerint hiteltelen volt, mert a kereskedelmi gyakorlatban a Hőgyészi Agrokémiai Kft volt, aki mindig több és több rabatot kért a szállítóktól, annak támogatására, hogy a piacon minél nagyobb teret nyerjen.”
- „Ezek ismeretében a cégek által adott ingyenes termék mennyisége nem csökkent. Az az egyesületi minimális közös nevező, mint eredeti cél, mely szerint az ingyenes termékek gyakorlatát a szürke gazdaságból a fehérbe tereljük, a [személyes adat] féle kezdeményezés teljesen más irányba terelte és átment a fekete gazdaság irányába. A szállítóknak nem érdekük a minta csökkentése, mert ezzel tudják befolyásolni a forgalmat és a kereskedőket pedig egymás ellen tudják hangolni. [személyes adat] tevékenysége az elmúlt 20 évben is megosztotta a szakmát. Saját érdekeinek elérése érdekében képes volt felhasználni az egész szakmát, mellyel hatalmas erkölcsi és anyagi kárt okozott.”¹⁷¹

¹⁶⁹ Vj/84-110/2013.

¹⁷⁰ Vj/84-110/2013.

¹⁷¹ Vj/84-243/2013.

219. Végezetül az is megjegyezendő, hogy az eljárás vizsgálati szakaszában, az NMKSZE ügyfélmeghallgatásán¹⁷² már maga [személyes adat] is tagadta a promóciós termékek kivezetéséről szóló megállapodás létrejöttét:

„Már 2008-ban megjelent a promóciós termékek kivezetésének kérdése, és ezt mai napig vállalhatónak tartjuk. Rendellenes jelenségnek gondoljuk. Sérrelmezzük, rossz gyakorlatnak tartjuk, de nem rendelkezünk pontos információkkal, csak becslésekkel, mert nem rajtunk keresztül zajlanak ezek a folyamatok. Nincs rajtuk semmilyen szakmai, hatósági kontroll. Kereskedelmi érdekeket is sért ezeknek a megléte, mert megjelennek a másodlagos piacon és forgalomkiesést eredményeznek.

Ezek voltak a motivációink a kérdés kapcsán. Nem volt azonban megállapodás e kérdésben. A három év alatti kivezetést a BASF vetette fel, de nincs szó arról, hogy a szállítóknak egységes álláspontja lett volna.

Nem történt meg a kivezetés, de nem tudunk ezzel mit kezdeni. Igyekszünk meggyőzni a szállítókat, de ha nem eredményez változást, azzal nem tudunk mit kezdeni”

220. A fentiek alapján az eljáró versenytanács arra a megállapításra jutott, hogy [személyes adat] többszempontról is érdekelt volt abban, hogy hogyan zajlanak le az általa vezetett tárgyalások. Ez az érdeklődés, azonban még önmagában nem jelentené azt, hogy elfogulltnak is kell tekinteni a beszámolója kapcsán, azonban tekintettel arra, hogy már az NMKSZE keretein belül is felmerült az elfogultsága, illetve beszámolóhi hítelességének kérdése, valamint saját maga is azt adta elő az eljárás során, hogy az általa készített beszámolóban szereplő megállapodás nem jött létre, így az eljáró versenytanács arra a megállapításra jutott, hogy az általa készített beszámoló kizárólag abban az esetben fogadható el bizonyítékként, ha a további körülmények alátámasztják az abban foglaltakat.

A beszámoló címzetti körének értékelése

221. A beszámoló az NMKSZE Elnökségének és tagjainak készült, aminek kapcsán a fent ismertetettek szerint alkalmas lehetett arra, hogy az NMKSZE tagjaiban [személyes adat] irányába tanúsított bizalmat, munkájának sikeressége révén megerősítse.

A beszámolóhoz kapcsolódó körülmények értékelése

222. A beszámoló utolsó bekezdése deklarálja, hogy maga a beszámoló készítője sincs meggyőződve arról, hogy ellentétben a beszámoló ezt megelőző megállapításaival, a szállítók között megállapodás vagy összehangolt magatartás jött volna létre, hiszen maga is úgy fogalmaz, hogy „együtműködési szándék”-ról van szó, amely felhasználható a későbbi kétoldalú tárgyalások során:

„Tisztelt Tagtársak! Nincsenek illúzióink, nem gondoljuk azt, hogy a tárgyalásokon tapasztalt együttműködési szándékok szerint minden megvalósul a gyakorlatban is teljeskörűen és egyszerre... Ezzel a levéllel az a célunk, hogy a tájékoztatás alapján a kétoldalú tárgyalásokon minél hatékonyabban tudjatok fellépni azért, hogy a munkánknak a gyakorlatban is legyen eredménye, és egyre több!”¹⁷³

223. Az eljáró versenytanács további a beszámolóhoz kapcsolódó körülménynek, közvetett bizonyítéknak értékelte azt is, hogy a szállítók adatszolgáltatásai nem támasztották alá azt, hogy a megállapodás ténylegesen létrejött volna a szállítók között. Ugyanis az adatszolgáltatások keretében összegyűjtött adatok¹⁷⁴ alapján az eljáró versenytanács arra a megállapításra jutott, hogy a szállítók által alkalmazott promóciós termékek volumenében nem történt csökkenés.

224. Szintén közvetett bizonyítékként értékelte azt, hogy a megállapodásban szereplő újfajta címkézést sem vezették be a szállítók. E körben egyedülként a Syngenta esetében merült fel az, hogy az újcímkézési gyakorlata esetlegesen egy létrejött, megállapodás megvalósítása lenne, de az eljáró versenytanács arra

¹⁷² Vj/84-144/2013.

¹⁷³ Vj/84-322/2013. 8-9.

¹⁷⁴ Vj/84-1097, 1098, 1133, 1135, 1138, 1139, 1140, 1148, 1150, 1156, 1157, 1151, 1152, 1161, 1168, 1178, 1184/2013.

a meggyőződésre jutott a Syngenta által becsatolt bizonyítékok¹⁷⁵ (elsősorban a matricák megrendelését igazoló számla) alapján, hogy az új fajta címkézést a vélemezett megállapodástól függetlenül vezette be a Syngenta.

225. Ezenkívül azt is közvetett bizonyítékként értékelte az eljáró versenytanács, hogy semmi egyéb olyan tény, előadás vagy bárminemű adat nem merült fel ami a beszámolóban foglaltak hitelességét alátmászatáná.

Összegzés

Mindezek alapján az eljáró versenytanács arra a megállapításra jutott, hogy mivel a 2009. januári találkozón elhangzottokról szóló 2009. február 10-ei beszámoló szerzőjének, [személyes adat] a kifejezett érdekeltsége, és az egyéb fent részletezett indokok miatt a hitelessége nagyfokban kétségessé vált és figyelemmel arra, hogy az egyéb független forrásból származó közvetett bizonyítékok sem támasztják alá a beszámolóban szereplők hitelességét, így az eljáró versenytanács kizárólag ezen bizonyítékokra nem alapíthatja az eljárás alá vontak jogsértését sem egy esetleges megállapodás sem egy esetleges összehangolt magatartás vonatkozásában. Ugyanis az egyetlen egy korabeli beszámoló és annak szerzője hitelessége kapcsán felmerült kételyeket, azt a tényt, hogy ezen kételyek nem kerültek cáfolásra és az egyéb közvetlen vagy közvetett bizonyítékok hiányát mind a Cimenteries CBR és Dresdner ítélet, mind a Kúria joggyakorlata alapján az eljárás alá vontak javára kell értékelnie.

226. Így összességében arra a megállapításra jutott az eljáró versenytanács, hogy nem állnak rendelkezésre megfelelő bizonyítékok a promóciós termékek kivonására vonatkozó megállapodás vagy összehangolt magatartás létrejöttének bizonyítására, tehát a tényállás a határozat meghozatalához szükséges mértékben nem nyert tisztázást.

V.2.2.3. A kereskedelmi stratégiák megváltoztatására irányuló magatartás értékelése

227. A két eseménysorozat megegyező eleme az NMKSZE mindkét eseménysorozatban követett azon magatartása volt, amelynek keretében a szállítókat összehangolt magatartásra vagy megállapodásra hívta fel. Ezt, ahogy lentebb bemutatásra kerül időben követnie kellett volna a felhívás szerint a szállítók közötti magatartásuknak az összehangolásának vagy a megállapodásnak, amely utólag alkalmas lehetett volna arra, hogy az NMKSZE szervező szerepe alapján az AC Treuhand típusú felelősége megállapítható legyen.

228. A két feltételezett jogsértés vonatkozásában különbséggént az állapítható meg, hogy amíg az ingyenes promóciós termékek kivezetése kapcsán rendelkezésre állt olyan bizonyíték, amely arra utalt, hogy a szállítók között megállapodás jött létre, addig a szállítók közötti kereskedelmi gyakorlat összehangolása vonatkozásában ilyen bizonyíték sem állt rendelkezésére az eljáró versenytanácsnak.

229. Az eljárás során kizárólag az nyert bizonyítást¹⁷⁶, hogy az NMKSZE elküldte ajánlásait a szállítóknak, és ez alapján az NSZ összehívta tagvállalkozásait az ajánlás megvitatására. Azonban az NSZ a kérdéssel a rendelkezésre álló bizonyítékok¹⁷⁷ alapján nem foglalkozott és az NMKSZE-nek küldött válaszlevelében azt írta, hogy „*az ajánlás bizonyos részeivel nem tudnak egyesületi szinten foglalkozni, ezért annak megtárgyalását a tagvállalatok hatáskörébe utalja*”¹⁷⁸.

230. Ezt követően hasonlóan az ingyenes promóciós termékek vonatkozásában történekekkel, az NMKSZE a szállítókkal külön vette fel a kapcsolatot és szervezte meg a főbb, a bizonyíték¹⁷⁹ alapján be nem azonosítható szállítókkal találkozókat 2011. október 28-29-én és 2011. november 1-jén. Azonban a találkozóról készített „Tájékoztató”¹⁸⁰ alapján, bár vannak arra való utalások, hogy a szállítók tettek vállalást („*6 szállító nyilatkozott úgy, hogy „hajlandó rabatott csökkenteni*”)¹⁸¹, de nem állapítható

¹⁷⁵ Vj/84-916/2013.

¹⁷⁶ Lásd 312. pontot.

¹⁷⁷ Vj/84-133/2013.

¹⁷⁸ „*Szövetségünk Elnöksége és Kereskedelmi Szakbizottsága értékelte az NMKSZE tanulmányát. Megállapításra került, hogy a tanulmány egyes részeivel nem tudunk egyesületi szinten foglalkozni, az abban foglaltakat érdemben — ilyenek pl. az árak, kereskedelmi kondíciók — az NMKSZE tagvállalatai csak az Önök tagvállalataival folytatandó, kétoldalú kereskedelmi tárgyalásokon tudják megbeszélni.*”

¹⁷⁹ Vj/84-110/2013. sz. irat 4. sz. melléklet 92-99. oldal

¹⁸⁰ Vj/84-110/2013. sz. irat 4. sz. melléklet 92-99. oldal

¹⁸¹ Vj/84-110/2013. sz. irat 4. sz. melléklet 95. oldal

meg, hogy a szállítók bármilyen a forgalmazási gyakorlat egységesítésére vonatkozó, legalább két beazonosítható szállító akarategységét átfogó megállapodást kötöttek volna. Sőt a [személyes adat] határidőnaplójában szereplők alapján az állapítható meg, hogy a szállítók nem tettek vállallásokat, amit az is alátámaszt, hogy az NMKSZE 2011. december 7-én újabb levelet küldött a szállítóknak az ajánlásainak megfontolása végett, ami kapcsán az NSZ Közgyűlése 2011. december 15-én elutasította a felvetést.

231. Tekintettel arra, hogy a „Tájékoztató” megnevezésű irat nem bizonyítja a szállítók közötti akarategység vagy összehangolt magatartás létrejöttét, így az eljáró versenytanács arra a megállapításra jutott, hogy a szállítók kereskedelmi gyakorlatának összehangolására vonatkozó tényállás a határozat meghozatalához szükséges mértékben nem nyert tisztázást.

V.2.2.4. Önmagában versenykorlátozónak minősíthető-e az NMKSZE mindkét eseménysorozatban követett azon magatartása, amelynek keretében a szállítókat megállapodásra vagy összehangolt magatartásra hívta fel

232. Az NMKSZE 2011. július 12-i közgyűlési döntés a kereskedelmi stratégiák megváltoztatására vonatkozó ajánlások megküldésével éppúgy a szállítókat összehangolt magatartásra, illetve megállapodásra hívta fel, amint tette azt az ingyenes termékek kivonása esetében a 2009. november 21-i elnökségi döntése. Mindkét döntésre igaz, hogy azok önmagában még „alkalmatlan eszközcselekmények” mindaddig, amíg a döntés alapján a szállítók közötti kapcsolatfelvétel el nem vezet egy szállítók közötti megállapodásig vagy összehangolt magatartásig.

233. Az NMKSZE 2008. és 2009. évi magatartásai, a meghozott testületi döntései és az NMKSZE 2011. július 12-i közgyűlésen elfogadott a szállítók kereskedelmi stratégiáinak megváltoztatására vonatkozó ajánlásai alapján azonban az is látszik, hogy a szállítók közötti létrehozni kívánt megállapodás vagy összehangolt magatartás kihathatott volna a kereskedők piaci helyzetére. Az NMKSZE ezért vállalta fel – az NSZ elzárkózását követően, az általa megfogalmazott versenyjogi aggályok figyelmen kívül hagyásával –, hogy megszervezi a szállítókkal való közvetlen egyeztetéseket, majd elősegíti az ezen egyeztetések eredményeképpen létrejövő versenykorlátozó megállapodást vagy összehangolt magatartást. Ez a magatartás felveti az Európai Unió, mind pedig a hazai joggyakorlat által már ismert, a versenykorlátozó megállapodást megszervező, közreműködő személyt érintő úgynevezett AC Treuhand típusú¹⁸² felelősség megállapíthatóságát az NMKSZE esetében.

234. Azonban az AC Treuhand típusú felelősség abban az esetben állapítható meg, ha a érintett piac szereplői akarategységre jutnak vagy összehangolt magatartást tanúsítanak és így versenykorlátozó megállapodást kötnek. Abban az esetben, ha nem jön létre az érintett piac szereplői között bármelyik típusú jogsértés, akkor az Európai Unió és a hazai jogszabályok alapján nem valósul meg jogsértés.

235. A fentiek alapján megállapítható, hogy az AC Treuhand típusú felelősség a versenykorlátozó magatartásban való aktív közreműködése miatt jogsértő, azonban ha egy vállalkozás, ide értve az érdekképviselői szervezetet is hoz önmagában döntést arról, hogy más vállalkozásokat, szintén ide értve azok érdekképviselői szervezetét is jogellenes magatartásra (összehangolt magatartás, megállapodás, információ csere) kívánja rábírni, akkor ezen döntés külön nem értékelendő annak kérdésében, hogy történt-e jogsértés. Abban az esetben viszont, ha ez a vállalkozás döntése végrehajtása

¹⁸² Az Európai Unió Elsőfokú Bírósága az AC Treuhand (T-99/04. T-99/04 AC-Treuhand v. Commission [2008] 109-110. pontok) ügyben megállapította, hogy a piacon jelen nem lévő, de a kartell szervezésében segítséget és háttér szolgáltatásokat (infrastrukturát) nyújtó tanácsadó cég is marasztható a versenyjogi jogértésért. Az Elsőfokú Bíróság a T-99/04. sz. AC-Treuhand AG kontra Európai Közösségek Bizottsága ítéletben kimondta (lásd az ítélet 122. pontjától), hogy megállapítható valamely tanácsadó vállalkozásnak az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdésének megsértéséért való együttes felelőssége, ha a vállalkozás aktívan és szándékosan közreműködik a tőle elkülönült piacon működő más eljárás alá vontak közti kartellben. Ebben az esetben a tanácsadó cég akkor sérti meg az EUMSZ. 101. cikkében foglalt tilalmat, ha a más vállalkozásokkal egyeztetett magatartásának következménye a verseny korlátozása anélkül, hogy ő maga a releváns piacon tevékenykedne. Az Elsőfokú Bíróság ezen ítéletében foglalt jogértelmezést az Európai Bíróság 2015. október 22-én hozott ítéletében helyben hagyta. (Az Európai Bíróság indokolása szerint: ... az EK 81. cikk (1) bekezdését illetően, amelynek értelmében a közös piaccal összeegyeztethetetlen és tilos a vállalkozások közötti olyan megállapodás, a vállalkozások társulásai által hozott olyan döntés és összehangolt magatartás, amely bizonyos jellemzőkkel rendelkezik, mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy e rendelkezés szövegében semmi nem jelzi, hogy az abban foglalt tilalom kizárólag az ilyen megállapodásokban vagy összehangolt magatartásokban részt vevő felekre vonatkozik, amelyek az ezen megállapodásokkal vagy összehangolt magatartásokkal érintett piacokon tevékenykednek.)

érdekében aktív magatartást folytat (azaz felveszi a kapcsolatot az érintett vállalkozásokkal) akkor már vizsgálni kell, hogy ez alapján létrejött-e jogsértés, hiszen a vállalkozások nem csupán közvetlenül kapcsolatfelvétellel tudnak jogellenes magatartást folytatni, hanem egy közvetítő beiktatásával is.

236. Az ilyen típusú jogsértő megállapodás létrehozatalára irányuló egyoldalú magatartás az amerikai versenyjogban ismert, ez az „invite to collude” (felhívás összejárásra) jogsértő magatartás. A Federal Trade Commission (FTC) törvény 5. cikke az ilyen magatartásokat¹⁸³ tisztességtelen vagy megtévesztő kereskedelmi módszerek vagy gyakorlatok körébe sorolva tilalmazza. Azonban sem a közösségi, sem pedig a magyar versenyjog nem ismeri e tényállásokat, ezért ezek jogsértő jellege jelen eljárás keretében nem értékelhető.
237. Itt kívánja megjegyezni az eljáró versenytanács, hogy bár az európai és a hazai jogszabályok alapján a jogsértésre történő felhívás önmagában nem minősül jogellenes magatartásnak, de véleménye szerint az túlmutat egy érdekképviseleti szervezet működési keretén, azzal nem összeegyeztető.
238. Az eljáró versenytanács meg kívánja jegyezni azt is, hogy a GVH figyelemmel követi az ilyen típusú érdekképviseleti működést is és abban az esetben, ha a jogsértésre történő felhívás alapján bizonyíthatóan megvalósul a jogsértés, akkor figyelemmel jelen ügyre is, a törvény legszigorúbb erejével fog fellépni a jogsértés elkövetőivel szemben (ide értve a közvetett, szervező szerepet betöltő és a közvetlen a megállapodásban vagy összehangolt magatartásban résztvevő szerepet betöltő érdekképviseleti szervezet/vállalkozást is).

V.3. Annak vizsgálata, hogy a további eljárási cselekménytől várható-e eredmény

239. A versenyellenes magatartások és megállapodások jellemzője, hogy általában titkosan folynak le, a találkozókat titkosan tartják, továbbá az erre vonatkozó dokumentáció a legminimálisabbra szorítkozik.¹⁸⁴
240. A jogellenesen folytatott egyeztetések esetén igen kivételesen kerül a hatóság elé szabályos formátumú és közvetlen bizonyítékként felhasználható írásos dokumentum, amelyből akár az akarategység, akár a megállapodás minden részlete kétséget kizáróan beazonosítható. A feltárt tények és a vállalkozások utóbb tanúsított magatartása egy adott logikai láncolat mentén azonban együttesen igazolhatják a versenyjogsértés elkövetését.¹⁸⁵ Eszerint tehát közvetett bizonyítékok alapján sem kizárt egy jogsértő magatartás megállapítása, ha a közvetett bizonyítékok olyan bizonyító erővel bírnak, olyan logikai láncot alkotnak, amelynek révén a jogsértés elkövetését tanúsítják.¹⁸⁶
241. Ezen megállapítás jelen eljárásra is igaz, az eljáró versenytanács rendelkezésére közvetlen bizonyítékként kizárólag [személyes adat] által készített 2009. február 10-ei feljegyzés áll rendelkezésre.
242. Tekintettel arra, hogy ezen közvetlen bizonyíték kapcsán elsősorban annak forrásának motivációi miatt kétségek merültek fel, így az eljáró versenytanácsnak a fentebb hivatkozott EUB ítéletek miatt további közvetett bizonyítékot kellene találnia ahhoz, hogy a rendelkezésre álló kétséges hitelességű és más közvetlen vagy közvetett bizonyítékkal alá nem támasztott, iratot bizonyítékként tudja értékelni. Ilyen bizonyíték(ok) a versenytanács számára nem álltak rendelkezésre, illetve amely iratok ilyen bizonyítékként meg lettek jelölve, azok vonatkozásában az került a versenytanács szakaszban megállapításra, hogy nem támasztják alá a megállapodás létrejöttét. Így tekintettel a hivatalbóli bizonyítási elvére a GVH-nak olyan, új eddig fel nem merült bizonyítékokat kellene beszereznie, amely(ek) alá támasztják a megállapodás vagy az összehangolt magatartás létrejöttét.
243. Az eljáró versenytanács a rendelkezésre álló iratok alapján azt állapította meg, hogy a vizsgálók bizonyítékok beszerzése érdekében számos eljárási cselekményt végeztek el, így az eljárás folyamán:

¹⁸³ § 45. Unfair methods of competition unlawful; prevention by Commission (Sec. 5); (a) Declaration of unlawfulness; power to prohibit unfair practices; inapplicability to foreign trade; (1) Unfair methods of competition in or affecting commerce, and unfair or deceptive acts or practices in or affecting commerce, are hereby declared unlawful.

¹⁸⁴ C-403/04. P. és C/405/04. P. sz. Sumitomo Metal Industries Ltd. és Nippon Steel Corp. kontra Európai Közösségek Bizottsága egyesített ügyekben 2007. január 25-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-729.o.] ECLI:EU:C:2007:52; 51-52. pont.

¹⁸⁵ Fővárosi Ítéltábla, 2.Kf. 27.167/2008/22.

¹⁸⁶ Kúria, Kfv. II. 39. 259/2006/4.

- a Tpv. 65/A. § szerinti helyszíni kutatást végeztek nagy számú eljárás alá vontnál¹⁸⁷,
- számos ügyfelet és tanút meghallgattak¹⁸⁸,
- közhiteles nyilvántartásokból szerztek be információkat,
- online adatgyűjtést folytattak,
- széles spektrumú¹⁸⁹ adatgyűjtést végeztek az eljárás alá vontak¹⁹⁰ körében.

244. Ezen bizonyítékok beszerzésére irányuló eljárási cselekményeket egészítette ki az eljáró versenytanács, amikor bekérte az eljárás alá vontak promóciós termékeinek volumenére és összetételére vonatkozó korabeli adatokat¹⁹¹, majd azokat kielemezte arra vonatkozóan, hogy azok közvetetten alátámasztják-e a promóciós termékek kivezetésére vonatkozó megálapodás létrejöttét. Ezenkívül további bizonyítékok becsatolására hívta fel az engedékenységi kérelmezőt, majd több tárgyalás¹⁹² keretében meghallgatta valamennyi eljárás alá vontat.

245. Az eljáró versenytanácsnak rendelkezésre állna még bizonyítási eszközként tanúk kihallgatása is, azonban tanúként kizárólag olyan személyek rendelkezhetnek releváns információkkal, akik az eljárás alá vont vezető tisztségviselői vagy azok voltak, jelenleg is az érintett piacon tevékenykednek így véleménye szerint személyes érintettségünk folytán tőlük, reálisan nem várható el elfogulatlan vallomás, illetve meglátása szerint azt is figyelembe kell venni, hogy több mint 8 év eltelté után nem várható el reálisan az sem, hogy a tanúk releváns módon emlékezzenek a történetekre.

246. A fenti, bizonyítékok beszerzésére irányuló eljárási lépések tehát eredménytelenek maradtak, így figyelemmel arra is, hogy a feltételezett jogsértések időpontjától több év (a promóciós termékek kivezetése esetében közel 8, míg a kereskedelmi stratégiák egyeztetése kapcsán 4 év) telt el az eljáró versenytanács arra a meggyőződésre jutott, hogy a további eljárási cselekménytől sem várható eredmény.

V.4. Összegzés

247. Tekintettel arra, hogy a tényállás egyik feltételezett jogsértés vonatkozásában sem volt a határozat meghozatalához szükséges mértékben tisztázható és az eljárás további folytatásától sem várható eredmény, így az eljáró versenytanács az eljárást, valamennyi eljárás alá vont vonatkozásában a Ket. 31. § (1) bekezdésének i) pontja alapján megszüntetette.

VI.

A Bayer engedékenységi kérelme és az egyéb eljárási kérelmek

248. A Bayer 2013. március 7-én terjesztett elő engedékenységi kérelmet¹⁹³, amelyet több ízben, vizsgálói és az eljáró versenytanács felhívásra kiegészített.

249. Tekintettel arra, hogy az eljáró versenytanács az eljárást megszüntette, úgy döntött, hogy külön az engedékenységi kérelem elbírálásában döntést nem kell hoznia, hiszen az eljárást jogsértés és bírság megállapítása nélkül lezáró végzésével az engedékenységi kérelem okafogyottá vált.

250. Az egyéb eljárási kérelmek esetében is erre a megállapításra jutott az eljáró versenytanács tekintettel arra, hogy ezen eljárási kérelmek kivétel nélkül annak támogatására szoláltak és irányultak, hogy az eljárás alá vont kérelmezők elsődleges, az eljárás megszüntetésére irányuló indítványát alátámasszák.

¹⁸⁷ Vj/84-3/2013., Vj/84-25/2013., Vj/84-35/2013., Vj/84-36/2013., Vj/84-37/2013.

¹⁸⁸ Pl.: Vj/84-143/2013., Vj/84-144/2013., Vj/84-146/2013., Vj/84-247/2013.

¹⁸⁹ 125 db. adatkérő végzés került kibocsátásra.

¹⁹⁰ Pl.: Vj/84-98/2013., Vj/84-101/2013., Vj/84-102/2013., Vj/84-103/2013., Vj/84-104/2013., Vj/84-105/2013., Vj/84-106/2013.

¹⁹¹ Vj/84-1098/2013.

¹⁹² Vj/84-958/2013., Vj/84-985/2013., Vj/84-1253/2013.

¹⁹³ Lásd Vj/84/2013. kérelem 6. pontja (16-26. old.)

VII. Egyéb kérdések

251. A GVH hatáskörét a versenyfelügyeleti eljárásra a Tpvt. 45. §-a és az Európai Unió Működéséről szóló szerződés 101. cikke tekintetében a Szerződés 81. és 82. cikkében foglalt versenyszabályok végrehajtásáról szóló 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet 5. cikke, valamint - az 1/2003/EK tanácsi rendelet 35. cikkére is figyelemmel - a Tpvt. 33. § (1) bekezdésének második mondata állapítja meg, a GVH illetékessége pedig a Tpvt. 46. §-án alapul.

252. Az eljárást megszüntető végzéssel szembeni jogorvoslati jogot a Ket. 98. § (3) bekezdés c) pontja és a Tpvt. 82. §-a biztosítja.

Budapest, 2017. december 7.

dr. Kőhalmi Attila s.k.
előadó versenytanács tag

dr. Kuritár Dávid s.k.
versenytanács tag

Dr. Tóth András s.k.
a versenytanács elnöke
versenytanács tagként eljárva